

# ΜΑΧΟΜΕΝΗ ΚΡΗΤΗ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ  
ΚΡΗΤΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ: "Αγρυπνοι νά συντρίψουμε τούς έμπρηστές.  
Γ. ΤΣΙΤΗΛΟΥ: "Ο δρόμος του λαϊκού μας κινήματος.  
Μ. ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗ: "Η επανάσταση του 1821 στην Κρήτη.  
Μ. Μ. "Η άπεργία των Χανίων.  
Μ. ΖΟΥΡΙΔΑΚΗ: "Η "Έννοια της μεταγωγής των Κρητών στρατιωτών,  
στην "Ηπειρ. Ελλάδα.  
Μ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ: "Έλεγχος και κριτική.  
Ζ. ΜΑΡΚΑΚΗ: Τα γεγονότα "Ιεράπετρας, τὸ Μάρτη 1945.  
Κ. ΧΑΝΙΩΤΑΚΗ: "Η συγκέντρωση του λαδιού.  
ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ: (Σχόλια, Χρονικό).

# ΜΑΧΟΜΕΝΗ ΚΡΗΤΗ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Χρόνος 2ος Άρ. φύλλ. 3  
ΧΑΝΙΑ\_ΜΑΡΤΗΣ 1947

Άριθμ. τηλεφώνου 2,10  
Γραφεία Πλ. Βενιζέλου

Χρονιάτικη συνδρομή 7.200  
Τιμή φύλλου δραχμές 600

## ΑΓΡΥΠΝΟΙ ΝΑ ΣΥΝΤΡΙΨΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΕΜΠΡΗΣΤΕΣ

Ἡ πορεία πού ἀκολουθιέται ἀπὸ τὸ Δεκέμβρη τοῦ 44 στὴ χώρα μας, ἀπὸ τὴν πλουτοκρατικὴ ὀλιγαρχία καὶ μὲ κατεῦθυνση τῆς ἀγγλικῆς κατοχῆς, συνζυγίζεται τὸν τελευταῖο καιρὸ μ' ἔντονο ρυθμὸ.

Ἡ κυβέρνηση «ἐθνικῆς συνεργασίας» τῶν 7 ἀρχηγῶν, καρπὸς μιᾶς ἔσχατης προσπάθειας τῆς ἐλληνικῆς ἀντίδρασης καὶ τῶν ἀγγλοσαξῶνων ἱμπεριαλιστῶν, συγκροτήθηκε μὲ κύριο σκοπὸ τὴ συντριβὴ τοῦ λαϊκοῦ δημοκρατικοῦ κινήματος πού θὰ ἐπιτρέψει καὶ τὴν ἀνεμπόδιστη χρησιμοποίηση τῆς Ἑλλάδας σὰν προγεφυρώματος ἐναντίον τῆς λαϊκοδημοκρατικῆς καὶ σοσιαλιστικῆς Εὐρώπης, ἀπὸ τοὺς ἀγγλοσαξῶνες ἱμπεριαλιστῆς. Γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ δούλεψαν ὅλες σχεδὸν οἱ μετ' ἀδεκεμβριανῆς κυβερνήσεις, μὰ τὸ μόνο πού πέτυχαν ἦταν μιὰ μεγαλύτερη καὶ ρωμαλεώτερη ἀνάπτυξη τοῦ λαϊκοῦ κινήματος ἢ πραγματοποίησὴ του τώρα ἐπιχειρεῖται μὲ τὶς συνασπισμένες δυνάμεις ὅλης τῆς δεξιᾶς καὶ ἑνὸς μέρους τοῦ αὐτονομαζόμενου δημοκρατικοῦ «κέντρου» μὲ «ὑπερδυναμικὰ» μέσα.

Μπροστὰ σὲ τίποτα δὲν διστάζει ἡ κυβέρνηση «ἐθνικῆς συνεργασίας» προκειμένου νὰ ἐπιτύχει. Ἡ τρομοκρατία πέρνει τὶς ὠμότερες ἐκδηλώσεις μὲ τὶς συνεχεῖς ἐκτελέσεις πολιτῶν, τὶς μαζικὰς ἐκτοπίσεις, φυλακίσεις, ἐμπρησμοὺς κλπ. Ἐπεκτείνεται μέσα στὴν Ἀθήνα πού προσεχτικὰ τὴ διατηροῦσαν ἀπατηλὴ βιτρίνα. Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος πού ἀπὸ ὀλόκληρη τὴν ἀντίδραση ἐξακοντίστηκε, ἀπλώνεται κι' ἀγκαλιάζει ὅλες τὶς γωνιὰς τῆς χώρας μας.

Ἡ Ἑλλάδα ὀλόκληρη συνθλίβεται στὴν ὑστατὴ προσπάθεια τῆς ἀντίδρασης νὰ χρησιμοποιήσῃ κάθε δύναμη καὶ κάθε πόρο γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἀντιλαϊκοῦ της σχεδίου. Φτάνει μόνον ν' ἀναφερθεῖ ἡ μεγάλη κινητοποίηση πού βρίσκεται ἡ χώρα μας μὲ τὶς συνεχεῖς ἐπιστρατεύσεις ἡλικιῶν τῆς χρησιμοποίηση μεγάλων δυνάμεων στρατοῦ, ναυτικοῦ καὶ ἀεροπορίας, πού θυμίζουν τὴν πολεμικὴν κινητοποίηση τοῦ 1940 καὶ πού στοιχίζουν στὸ λαὸ ὅσο ὀλόκληρος ὁ προϋπολογισμὸς, ἐνῶ τίποτα δὲν διατίθεται γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τῶν ἐρείπων. Μποροῦμε μὲ βεβαιότητα νὰ ποῦμε ὅτι ἡ κυβέρνησις τῶν 7 συνεταίρων θὰ ἐπιτύχει τόσο ὅσο καὶ οἱ προηγούμενες τῆς γιὰτὶ δουλεύει γι' ἀντεθνικούς, ἀντιλαϊκοὺς σκοποὺς καὶ δὲν διαθέτει λαϊκὰ ἐρείσματα. Ἡ ἐγκληματικὴ τῆς ὁμῶς ἐκστρατεία χειροτερεύει τεράστια τὴν τραγικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ καὶ χωρίζει μὲ μεγαλύτερη ἄβυσσος τὴν ὀλιγαρχία ἀπὸ τὶς ἐθνικὰς λαϊκὰς δυνάμεις.

Τὰ μέτρα τῆς ἀντίδρασης συμπληρώνονται στό «έθνικό» τῆς πρό γραμμα καί ἐπεκτείνονται σέ μιὰ τελειωτική ἐκχώρηση τῆς χώρας μας στούς ἀγγλοσάξωνες ἱμπεριαλιστές. Ἡ «ἐλληνική» κυβέρνηση ἔκαμε αἴτηση πρὸς τὴν ἀμερικάνικη, γιά νά δώσει καί τὰ τυπικά δικαιώματα σ' αὐτήν, νά ἀναλάβει ἡ τελευταία τίς εὐθύνες σ' ὀρισμένους τομεῖς ἀντικαθιστώντας τὸν ἀγγλικὸ ἱμπεριαλισμό.

Ὁ ἀγγλικὸς καί ἀμερικανικὸς ἱμπεριαλισμός, παρά τίς ἀντιθέσεις τους, βρίσκουν ἰσόπους συμβιβασμοῦ τῶν συγκρουομένων συμφερόντων τους, δταν ἐξοικονομοῦν κοινὰ κέρδη στὴν ἀντιμέτωπιση κοινῶν ἀντιπάλων, τῆς ἀντιδραστικῆς ἱμπεριαλιστικῆς τους πολιτικῆς. Ἡ πολιτικὴ καί οἰκονομικὴ ἐξουσίαση τῆς Ἑλλάδας τοὺς προσφέρει στρατηγικά πλεονεχτήματα μὲ τὴ διαμόρφωσή της σὲ προγεφύρωμα ἐναντίον τῶν νέων λαϊκοδημοκρατικῶν χωρῶν καί τῆς Σοβ. Ρωσίας. Μὲ κυνισμό ὁ πρόεδρος Τροῦμαν στό λόγος του πρὸς τὸ Ἔσγκρέσσο εἶπε ὅτι ἡ βόηθεια πρὸς τὴν Ἑλλάδα καί ἡ ἀποστολὴ πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν ἀποστολῶν εἶναι ἐφαρμογὴ τοῦ ἰδεολογικοῦ ρόλου πού ἀνέλαβαν οἱ Ἐνωμ. Πολιτεῖες γιά τὴν ὑπεράσπιση τοῦ καπιταλιστικοῦ καθεστώτος.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Ἀγγλίας ἡ μονοπωλιακὴ ὡς τώρα πολιτικὴ, οἰκονομικὴ, στρατιωτικὴ κατοχὴ τῆς χώρας μας ὑποχωρεῖ σὲ μιὰ συνεταιρικὴ μὲ τὴν Ἀμερικὴ, γιατί παρά τὴν ἐπιθυμία της νά διατηρήσει μονοπωλιακά τὰ πλεονεχτήματά της, οἱ οἰκονομικὲς της δυσκολίες πού θεραπεύονται μὲ δάνεια ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ κι' ἡ σύμπτωση τῶν ἀντιδραστικῶν τους σκοπῶν τῆς τοῦ ἐπιβάλλουν. Τόσο περισσότερο πού ἡ Ἀμερικὴ μὲ τὸ δυναμικὸ ἐπιθετικὸ τῆς ἱμπεριαλισμοῦ εἶναι σήμερα ὁ πρωταθλητῆς τῆς παγκόσμιας ἀντιδραστικῆς πολιτικῆς κι' ἐπιβάλλει στοὺς ἄλλους ἱμπεριαλιστές τὸν ἡγεμονικὸ τῆς ρόλο.

Οἱ συνασπισμένοι ἀρχηγοὶ τῆς δεξιᾶς κι' ἀπὸ τοὺς πρώτους ὁ κ. Σ. Βενιζέλος πανηγυρίζουν μὲ θράσος γιά τὴν ἀμερικάνικη ἐπέμβαση. Ξένοι πρὸς κάθε τι τὸ ἐθνικό, πουλοῦν τὴν ἀνεξαρτησία τῆς χώρας, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς καί μὲ τίς ἀμερικάνικες λόγχεις θά συντρίψουν τὸ ἐλληνικὸ λαϊκὸ κίνημα. Δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ στὴν πλήρη ἀπογύμνωσή τους νά μεταλώσουν τὴν ἄβυσσο καί τοὺς λογαριασμοὺς πού ἔχουν μὲ τὸ λαό.

\* \* \*

Ἡ Κυβέρνηση τῆς «ἐθνικῆς συνεργασίας» σημειώνει καί κάτι ἰδιαίτερο γιά τὴν Κρήτη. Οἱ 7 συνέταιροι ἀποφάσισαν—καί μαζί μ' αὐτοὺς ὁ κ. Σοφ. Βενιζέλος—νά ἐφαρμόσουν τὴν «ὑπερδυναμικὴ» γραμμὴ, προσφέροντας ἐκτίς ἀπὸ τὴν ἐνὶ ὑπὸσιακὴ ἔνωση τῶν «ἐθνικοφρόνων» καί ὅτι δυνάμεις διαθέτει καθέννας.

Στὸ «δημοκράτη» κ. Βενιζέλο, ἔπασε τὸ βάρος νά συμπαρασύρει τὴν Κρήτη στοὺς πλευρὰ τῶν ἐμπρηστῶν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Δὲν ἔχει σημασία, γιά τὴ «δημοκρατικὴ συνέπεια» τοῦ κ. Βενιζέλου, ὅτι στὴν ἐπίσκεψή του στὴν Κρήτη στα τέλη τοῦ περασμένου Δεκεμβρίου, θεώρησε τὸν ἑαυτοῦ του ὑποχρεωμένο μέσα στοὺς δημοκρατικὸ κλίμα τῆς Κρήτης, νά κάμει δηλώσεις ὑπὲρ τοῦ κατευνασμοῦ καί νά κηρυχτεῖ ὑπὲρ κυβερνήσεως μὲ πρωθυπουργὸ τὸν κ. Σοφοῦλη Τώρα ὁ κ. Σοφ. Βενιζέλος εἶναι φορέας ἀντίθετης γραμμῆς, πού σὲ πλήρη συμφωνία μὲ τοὺς Τσαλδάρη, Παπανδρέου, Ζέρβα κλπ. καί μὲ ξενικὴ ἐντολὴ διαμόρφωσαν.

Μὲ τὴν ψευδαίσθησι ὅτι ἡ Κρήτη ἀποτελεῖ πολιτικὴ πατρικὴ κληρονομία τοῦ κ. Βενιζέλου προσπαθοῦν αὐτὸς καί οἱ συνένοχοί του νά τραβήξουν τὸν κρητικὸ λαὸ στὰ ἀντιλαϊκά σχέδια τῆς κυβερνήσεως. Ἡ ἀνάμνησις τῆς χρησιμοποίησις παληότερα ἐνὸς μέρους τοῦ κρητικοῦ λαοῦ, γιά σκοποὺς πού δὲν εἶχαν κυμμιὰ σχέση μὲ τὰ λαϊκὰ συμφέροντα—στὴν περίοδο

της πάλης τῶν δυῶ συγκροτημάτων, βενιζελικοῦ κι' ἀντιβενιζελικοῦ—δημιουργεῖ τὴν ὄρεξη νὰ χρησιμοποιήσουν τὸν κρητικὸ λαὸ ἐναντίον τοῦ μαχόμενου ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Οἱ καιροὶ δμως ἄλλαξαν καὶ ὁ λαὸς τῆς Κρήτης μάχεται, ὅπως καὶ ὁ ὑπόλοιπος ἑλληνικὸς λαός. Οἱ τελευταῖες κινητοποιήσεις τῶν ἐργαζομένων τῆς Κρήτης γιὰ τὰ ζητήματά τους ἀποθάρρυναν τοὺς ἐμπρηστές.

Ἀποφάσισαν κι' ἐδῶ νὰ μεταφέρουν τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ τὸ καθιστῶς τοῦ τρόμου. Οἱ διάφοροι «καπεταναραῖοι» κινῶνται νὰ συγκροτήσουν ἔνοπλες ὁμάδες, οἱ τραμποῦκοι ποὺ διακρίθηκαν στὰ γεγονότα τοῦ Γενάρη τοῦ 45 στὸ Ρέθυμνο δραστηριοποιοῦνται, σὲ ἐπίκαιρες θέσεις τοποθετοῦνται γνωστοὶ «δυναμικοὶ» ὅπως οἱ κ. κ. Τζιφάκης καὶ Γύπαρης καὶ ὁλόκληρος ὁ μηχανισμὸς τοῦ Κράτους, τοῦ Κόμματος τῶν Βενιζελ. Φιλελευθέρων καὶ τοῦ Λαϊκοῦ βρίσκονται σὲ συναγεμῶ.

Θὰ πετύχουν στὴν Κρήτη τὰ ἀντιλαϊκὰ σχέδια τῶν ἐμπρηστῶν; Μποροῦμε μὲ βεβαιότητα νὰ τονίσωμε πὼς κι' ἐδῶ θ' ἀποτύχουν, ὅπως καὶ στὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα, καὶ πολὺ περισσότερο.

Ἰδιαιτερο ἐνδιαφέρον ἔχει γιὰ τὴν Κρήτη καὶ ἡ καινούργια ἐθνικὴ προδοσία τῆς ἀντίδρασης μὲ τὴν παραχώρηση τῆς χώρας μας στὸν ἀμερικάνικον ἱμπεριαλισμὸν. Ἡ προδοτικὴ ἐκχώρηση σκεπάζεται μὲ παροχὴ οικονομικῆς βοήθειας στὴν Ἑλλάδα. Ἄν καὶ ἡ (οικονομικὴ βοήθεια θὰ ξοδευτεῖ ἀπὸ τὴν ἀντίδραση γιὰ τὰ τεράστια ἔξοδά της στὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ λοβητοῦρες, εἶναι προδοτικὸ κι' ἀνθεθνικὸ νὰ παζαρεύεται ἡ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία ἀπέναντι ὁποιοῦδήποτε ποσοῦ δολλαρίων Ἀλλὰ ἡ ἀφίξη τῶν δολλαρίων θὰ σημάνει καὶ ἀφίξη στρατιωτικῶν ἀγνημάτων καὶ ὅπως ἀπεκάλυψαν ἀντιδραστικοὶ ἀμερικανοὶ δημοσιογράφοι ἡ Κρήτη ἔχει γιὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς ἰδιαιτερο στρατιωτικὸ ἐνδιεφέρον καὶ θέλουν νὰ τὴν κατέχουν.

Σὲ στιγμὲς ποὺ ἡ πανελλαδικὴ λαϊκὴ ἀξίωση εἶναι: Νὰ φύγουν οἱ Ἄγγλοι, οἱ συνασπισμένοι «ἐθνικόφρονες ἀρχηγοὶ» φέρνουν στὸ νησί μας καὶ τοὺς Ἀμερικανοὺς Ἡ Λευτεριά καὶ ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ νησιοῦ μας ποὺ γι' αὐτὴν ἑκατονταετηρίδες πολέμισε ἐναντίον Βενετῶν, Τούρκων, Γερμανοῦιταλῶν, βρίσκονται σὲ ἄμεσον κίνδυνον κάτω ἀπὸ τὴν «προστασία» τοῦ στυγνοῦ ἀμερικάνικου ἱμπεριαλισμοῦ.

\* \* \*

Σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα ὁ λαὸς τῆς καθοδηγούμενος ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις τοῦ παλεῦει κι' ἀντιστέκεται στὸν ἐγκληματικὸν πόλεμον τῆς «ἐλληνικῆς» ἀντίδρασης. Ὁ ἀγῶνας τοῦ παίρνει τὶς πρὸ ποικίλες μορφές, ἀπὸ τὴ διαδήλωση ἐπιτροπῶν μπροστὰ στὴ συνεδρίαση τῆς ἐρευνητικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ U. H. E., τὶς μαζικὲς ἀπεργίες, ὡς τὴν ἔνοπλη ἀμύνα.

Τὸ κύριον γνῶρισμα τῆς σύγχρονης ἐλληνικῆς πολιτικῆς ζωῆς εἶναι πὼς τὸ λαϊκὸν κίνημα μάχεται, παρὰ τοὺς κατατρεγμοὺς καὶ τὴν ἀχολίνωτη τρομοκρατία, μὲ τὴν ἴδια ρωμαλεότητα καὶ πείσμα ὅπως καὶ στὴ γερμανοῦιταλοβουλγαρικὴ κατοχὴ. Ἐκφράζει ἔτσι τὴν ἀδάμαστη θέληση τῶν ἐργαζομένων νὰ πᾶσει ἡ ἐκμετάλλευση τῆς πλουτοκρατικῆς ὀλιγαρχίας, ν' ἀποχτήσῃ ἡ χώρα μας λευτεριά καὶ ἀνεξαρτησία.

Στὴν Κρήτη ὁ λαὸς πολέμησε καὶ πολεμᾷ ὅπως καὶ στὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα. Ἡ πάλη εἶναι τὸ κυριαρχικὸ στοιχεῖο τῆς ἱστορίας του, τῆς γεμάτης μακρόχρονους κι' αἱματηροῦς ἀγῶνες γιὰ ἀνώτερους σκοποὺς ὡς ἡ ἀνεξαρτησία καὶ ἡ δημοκρατία.

Ἄν δὲν ἦρθε ἀκόμη στὴν Κρήτη ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, αὐτὸ δὲν ὀφείλεται στὴν ἔλλειψη διάθεσης ἀπὸ μέρους ἐκείνων ποὺ τὸν ὀργάνωσαν σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, μὰ στὴν ἀντίσταση τοῦ λαοῦ, ποὺ μὲ θαυμαστὴ δημοκρατικὴ ἐνότητα τὸν ἀπέκρουσε. Ἡ σχετικὴ ἡρεμία τῆς Κρήτης δὲν εἶναι.

παθητική ἄρνηση μὰ καρπὸς τῶν προσπαθειῶν καὶ πάλης τοῦ ἐνωμένου κρητικοῦ λαοῦ.

Στὸ Φλεβάρη καὶ Μάρτη σημειώνεται μιὰ ἐντονη δραστηριότητα τῶν λαϊκῶν μαζῶν γιὰ τὰ ζητήματά τους, ἀντίσταση στὸ ἀντιλαϊκὸ, ἐξοντωτικὸ πρόγραμμα τῆς κυβέρνησης τῆς συμφορᾶς. Στὶς ἀγροτικὲς κινητοποιήσεις σ' ὄλους τοὺς νομοὺς καὶ τὶς ἀπεργίες ποὺ ἐπακολούθησαν, στὶς ἀπεργίες τῶν διαφόρων κλάδων τῶν ἐργατῶν, στὶς ζυμώσεις τῶν ἐπαγγελματιῶν ὁ λαὸς τῆς Κρήτης ἔδειξε πῶς εἶναι ἀποφασισμένος ν' ἀμυνθεῖ, νὰ ὑπερασπίσει τὴ ζωὴ καὶ τὰ δικαιώματά του.

Κι' ἐδῶ ὁ λαὸς ἀντιμετώπισε τὶς συκοφαντίες τῶν ἀγῶνων του καὶ τὴν τρομοκρατία. Κι' ὅπως ὄλος ὁ ἑλληνικὸς λαός, ρωμαλέα ἀντιστάθηκε στὰ ἀντιλαϊκὰ μέτρα.

Οἱ ἀγρότες τοῦ νομοῦ Χανίων, γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὴν ἀπεργία τους, ἐννοίωσαν τὴν ἀνάγκη νὰ τὴν περιφρουρήσουν μὲ ἀπεργιακὲς φρουρὲς καὶ στὶς δολοφονικὲς ἀπόπειρες τῶν κρατικῶν ἀποσπασμάτων ἐννοίωσαν τὴν ἀνάγκη ν' ἀμυνθοῦν ἔνοπλα. Ἡ ταχτικὴ καὶ τὰ μέσα ποὺ χρησιμοποιοῦ τὸ Κράτος νὰ καταστρίψει τοὺς ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων τοὺς ὠθοῦν εἰς τὴν χρησιμοποίηση ἀνάλογων μέσων.

Ὅσο τὸ κράτος θὰ προσπαθεῖ μὲ τὴ βία τῶν ὀπλῶν νὰ καταπνίξει τὴ δίκαιη θέληση τοῦ λαοῦ, τόσο οἱ ἔνοπλοι θὰ πληθαίνουν γιατί ἡ ἄμυνα μιᾶς δίκαιας ὑπόθεσης εἶναι ὑπέρτατη ὑποχρέωση.

Στὴν Κρήτη γίνεται τώρα μιὰ ἐντονώτερη προεπιπάθεια νὰ μεταφέρουν τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ νὰ στραγγαλίσουν τὸ λαϊκὸ κίνημα. Ἡ ἐνωμένη τώρα ἀντίδραση τῶν δῆθεν «δημοκρατικῶν» σιελφῶν τοῦ κ. Σοφ. Βενιζέλου καὶ τῶν μοναρχικῶν «ἀντιπάλων» τους πάε νὰ ἐπιτύχει. ἐκεῖνον ποὺ οἱ τελευταῖοι δὲν πέτυχαν μόνον τους.

Τὶς ἀγροτικὲς καὶ τὶς ἄλλες ἀπεργίες τὶς ἀντιμετώπισαν σὰν στάση ἐναντίον τοῦ «νομῆμου» κράτους τῶν καὶ προσπάθησαν μάταια, μ' ὅλα τὰ μέσα νὰ τὶς καταπνίξουν.

Ὁ δυναμισμὸς καὶ ἡ ρωμαλεότητα τοῦ κρητικοῦ λαοῦ τοὺς τρομάζουν. Οἱ κινητοποιήσεις γυναικῶν στὸ Ἡράκλειον νὰ μὴ μεταφερθοῦν τὰ στρατευμένα παιδιὰ τους στὰ μέτωπα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, τὰ τηλεγραφήματα ὀπαδῶν τοῦ κ. Βενιζέλου στὰ Χανιά γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ τοὺς πανικόβαλαν.

Στὸ πνεῦμα τῆς γενιῆς γραμμῆς τοῦ ὑπερδυναμισμοῦ γιὰ τὴ συντριβὴ τοῦ λαϊκοῦ κινήματος δουλεύουν στὴν Κρήτη τώρα Βενιζελικοί Φιλελεύθεροι καὶ λαϊκοὶ. Δὲν θὰ μπορέσουν ὅμως νὰ τιθασεύσουν τὸν κρητικὸ λαὸ γιατί εἶναι διαποτισμένος βαθειὰ μὲ ἐλεύθερο δημοκρατικὸ πνεῦμα, ἀγαπᾷ τὶς ἐλευθερίες του, πολεμᾷ γι' αὐτὲς καὶ τὰ συμφέροντά του καὶ, δὲν ἀνέχεται ντραμπούκους μ' ὅποιαδήποτε παράδοση κι' ἂν παρουσιάζονται.

Τὸ λαϊκὸ κίνημα τῆς Κρήτης μὲ τὴ ρωμαλεότητά του, μέσα στοὺς ἀγῶνες ποὺ θὰ διεξάγει ἐναντίον τῶν ἀντιλαϊκῶν ἐπιβουλῶν θὰ τὶς τσάκισαι καὶ θὰ βγεῖ ἰσχυρότερο.

Ἡ ἀντίδραση, στὴν ἐτοιμασία ποὺ κάνει τώρα ἐναντίον τοῦ λαοῦ, γιὰ νὰ κερδίσει τὸ χρόνο προετοιμασίας καὶ νὰ ἀποκοιμίσει τὸ λαὸ, παρουσιάζεται μὲ τὴ μάσκα τοῦ «δημοκράτη» καὶ τοῦ «εἰρηνοποιοῦ». Πρέπει ὅσοι ἀγαποῦν τὶς δημοκρατικὲς ἐλευθερίες καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ νὰ κάμωμε συνείδηση σ' ὄλο τὸ λαὸ τὶς ἐγκληματικὲς προθέσεις τῶν ἐμπρηστῶν τους καὶ νάμαστε ἄγρυπνοι νὰ τὶς συντρίψωμε.

## Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Οι μαζικές κινητοποιήσεις των διαφόρων στρωμάτων του εργαζόμενου λαού της Κρήτης που έγιναν τελευταία για τα ζητήματά τους, φανέρωσαν, εκτός από την αμετάκλητη απόφασή τους να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους στη ζωή, τη ρωμαλεότητα και το δυναμισμό που περικλείνει το λαϊκό δημοκρατικό κίνημα στην Κρήτη. Στην πρώτη γραμμή, κατά τους τελευταίους αγώνες, οι άπεργίες των αγροτών έδωσαν σ' όλους τους νομούς της Κρήτης τον τόνο που παίρνουν οι σημερινοί αγώνες των εργαζομένων. Ειδικότερα στο Νομό Χανίων η αγροτική άπεργία με τον τρόπο που διεξήχθη αποτέλεσε το κύριο γνώρισμα της ζωής όλου του πληθυσμού του νομού και συγκέντρωσε όλη την προσοχή.

Μαζικές κινητοποιήσεις, μαζικές άπεργιακές φρουρές, ένοπλη άμυνα, κίνηση ανδρών και γυναικών για την περιφρούρηση της άπεργίας. Και σε συνεργασία με τους αγρότες κινήθηκαν οι εργάτες και οι επαγγελματιοτέχνες των πόλεων.

Δέν είναι παράξενο πώς οι αγρότες έπαιξαν στους αγώνες αυτούς πρωτεύοντα ρόλο. Τμήμα του εργαζόμενου λαού—κι' εδώ σε μās το πολυαριθμότερο—έχρησιμοποίησαν τις μέθοδες πάλης που ή τδια ή ζωή υποχρεώνει τους εργαζόμενους ν' ακολουθήσουν. Έδιδασκαλήθησαν στις μέθοδες αυτές απ' την πάλη που οι εργαζόμενοι των πόλεων διεάγουν και που τους τελευταίους μήνες στο 'Ηράκλειο και στα Χανιά εργάτες και επαγγελματιοτέχνες έκαμαν πολυαριθμούς.

Έκείνο όμως που έχει ιδιαίτερη σημασία για τους τελευταίους αγώνες είναι το ύψηλό, μαχητικό επίπεδο στο οποίο τους ανέβασαν οι εργαζόμενοι. Αγροτικές άπεργίες είχαν γίνει και άλλοτε στην Κρήτη. Πέρυσι και στα 1936 άκόμη, οι αγρότες του Νομού Χανίων είχαν χρησιμοποιήσει το όπλο της άπεργίας. Η μαζική όμως και μαχητική κινητοποίηση που παρουσιάστηκε τώρα είναι το καινούριο και ιδιαίτερο στοιχείο.

Η ζωή διδάσκει σήμερα όλο τον κόσμο πώς για τη διεκδίκηση των ζητημάτων του δέν άποδίδει τίποτε ή άγονη ύπομνηματολογία και οι «ένέργειες» των βουλευτών, αλλά πρέπει να παλαίψει και να παλαίψει σκληρά.

Οι κινητοποιήσεις των εργαζομένων

για τα διάφορα ζητήματά τους δέν μπορούν να ξεχωριστούν από τις γενικότερες επιδιώξεις του λαού. Όποιοδήποτε ζήτημα κι' αν διεκδικούν οι εργαζόμενοι ενός κλάδου ή μιάς τάξης, αυτό βρίσκεται σε στενή συνάφεια με τη γενικότερη έπιθυμία τους να καλύτεψουν ριζικά τη θέση τους, μα και προσκρούει, στη γενικότερη πολιτική της πλουτοκρατικής όλιγαρχίας, της καταλήστεψης των μαζών. Έτσι όταν οι παραγωγοί του λαδιού θέλουν να μη ληστεύονται από τους μεγαλεμπόρους και να κρατήσουν για λογαριασμό τους αυτά που οι μεγαλέμποροι καρπώνονται, έρχονται σε πλήρη αντίθεση με την πολιτική της όλιγαρχίας που δημιουργεί τράστ έξαγωγών για δικό της όφελος.

Για κάθε ζήτηση και το μερικότερο, που διεκδικεί ο λαός, συγκρούεται με την πλουτοκρατία και κάθε φορά μέσα στους αγώνες του αναφαιίνεται ή αντίθεση ανάμεσα στη θέλησή του να βελτιώσει ριζικά τη θέση του, που θα γίνει με άλλαγή του τρόπου διακυβέρνησης και τη θέληση της πλουτοκρατίας να διατηρήσει την έκμεταλλευτική της κυριαρχία με τους παληούς τρόπους διακυβέρνησης.

Η αντίθεση ανάμεσα στο λαό και την όλιγαρχία υπήρχε πάντοτε. Τώρα όμως με την πλατειά ανάπτυξη του λαϊκοδημοκρατικού κινήματος στη χώρα μας, οι εργαζόμενοι της έχουν συνείδηση των γενικών τους επιδιώξεων και ή αντίδραστική όλιγαρχία αντίθετη στη λαϊκή πλειοψηφία δέν μπορεί να κρατηθεί παρά μόνο με την ξενική βοήθεια.

Από τη θέση που παίρνει κάθε άτομο ή όργανωση στα ζητήματα του λαού τα μερικά και τα γενικότερα, καθορίζεται και ή τοποθέτησή του στην πρόοδο ή την αντίδραση. Πλάι στο λαό μόνο οι όργανώσεις και τα Κόμματα της Λαϊκής Δημοκρατίας παίρνουν σήμερα θέση γιατί είναι οι φορείς της πρόοδου και έκφράζουν εύρύτατα τα λαϊκά συμφέροντα.

Όποιος εναντιώνεται στα λαϊκά ζητήματα και καταπολεμά μ' οποιοδήποτε τρόπο τις κινητοποιήσεις των εργαζομένων συντάσσεται με την αντίδραση και την ύπηρετεί οποιοδήποτε όνομα κι' αν μεταχειρίζεται.

Έδώ σε μās το Κόμμα των Βενιζελικών Φιλελευθέρων παρουσιάζεται σαν κληρονόμος του προοδευτικού κινήματος

πού μέσα στους συνεχείς κρητικούς αγώνες διαμορφώθηκε στην πάλη για τα αίτήματα του λαού και την "Ενωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Το κίνημα αυτό ήταν πραγματικά το προοδευτικό κίνημα της εποχής του, συγκινοῦσε τις λαϊκές μάζες με τὰ αἰτήματα και τις ἐπαναστατικές μέθοδες πού ἐδίδασκε και βρισκόνταν σ' ἀδιάλαχτο πόλεμο με τούς πλούσιους και τούς τσιφλικάδες, πού ἀκολουθοῦσαν μιὰ ὑποπη και πολλές φορές φιλότουρη πολιτική, και τὴν πολιτική του ὀργάνωση τὸ Κόμμα τῶν καραθανάδων.

Τὸ Κόμμα τῶν Βενιζελικῶν Φιλελευθέρων προβάλλει δικαιώματα κληρονομιάς σὸ παλιὸ προοδευτικὸ κίνημα, γιατί ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος εἶχε ἀναμιχθεῖ ἐνεργά σ' αὐτό, παίζοντας ἡγετικὸ ρόλο, στὰ τέλη τοῦ παρασμένου και στις ἀρχές τοῦ του αἰῶνα. Ἀλλά ἡ ὑστερώτερη πορεία τοῦ Κόμματος τοῦ Βενιζέλου, και πολύ περισσότερο ἡ σημερινή με τὸν κ. Σοφ. Βενιζέλο, δὲν ἔχει καμμιά σχέση με τις ἐπιδιώξεις και τις ἐπιθυμίες τοῦ λαοῦ, γιατί ἀπὸ πολλά χρόνια ἀκολουθεῖ τὴν πολιτική τῆς κεφαλαιοκρατίας, βρίσκεται σὴν ἰδεολογική γραμμὴ τῶν καραθανάδων, και καταπολεμᾷ τὰ λαϊκὰ ζητήματα. Εἶναι χτυπητὰ χαρακτηριστικὴ ἡ πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ Κόμματος τοῦ κ. Σοφ. Βενιζέλου πού ἔχει συναχθεῖ με τούς ἐκπροσώπους τῆς πιδ μαῦρης ἀντίδρασης Τσαλδάρη, Ζέρβα κλπ. σὴν αὐτοκαλούμενη κυβέρνηση «ἐθνικῆς συνεργασίας» γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἀντιδραστικότερου ἀντιλαϊκοῦ προγράμματος.

"Αν τὸ Κόμμα τοῦ κ. Σοφ. Βενιζέλου προβάλλει δικαιώματα κληρονομιάς σὸ παλιὸ λαϊκὸ προοδευτικὸ κίνημα, τὸ κάνει γιὰ νὰ μπορεῖ με τούς τίτλους αὐτοῦς νὰ ἐπηρεάζει τὸ σημερινὸ λαϊκὸ κίνημα με σκοπὸ νὰ τὸ ἐκτρέψει ἀπὸ τὴ σωστὴ γραμμὴ πού πρέπει ν' ἀκολουθῆσει. Καθαρὰ φάνηκε ἡ πρόθεση αὐτὴ στις τελευταίες κινητοποιήσεις τῶν ἐργαζομένων τῆς Κρήτης. Τὰ στελέχη τοῦ Κόμματος αὐτοῦ δὲν βγῆκαν ἀνοιχτὰ νὰ κατηγορῆσουν τούς ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων. "Ἰσα ἴσα εἶπαν πὼς «συμπονοῦν» τούς ἀγωνιζόμενους, «κατανοοῦν» τὰ ζητήματά τους γιατί κι' αὐτοί... . κατὰγονται ἀπὸ ἀγροτικές οἰκογένειες, κι' εἶναι πρόθυμοι νὰ ἐργαστοῦν γιὰ τὴ λύση τους, ἀλλά σάν «δημοκρατικοὶ» πού εἶναι καταδικάζουν τὴν ἀπεργία πού εἶναι παγίδα τῶν κομμουνιστῶν. Ὁ τύπος τους ἔκανε μιὰ συνεχῆ ἐκστρατεία κατὰ τῆς ἀπεργίας τῶν ἀγροτῶν, στελέχη τους στάλθηκαν στὰ χωριά γιὰ νὰ τὴ διασπάσουν, ἀνθρώποι τους κατέβαλλαν προσπάθειες γιὰ νὰ ὀπλίσουν μπράβους και νὰ χτυπήσουν ἀπεργούς και δὲν σταμάτησαν σὲ καμμιά προσπάθεια πού ἀποσκοποῦσε νὰ ματαιώσει τὴν ἀπεργία ἢ νὰ ἀνακόψει τὴν παλαικὴ ἐπέχτασή της.

Και σὸ Ἡράκλειο και στὰ Χανιά αὐτοὶ οἱ «δημοκρατικοὶ» βρέθηκαν σὲ τέλεια ἄρμονια με τούς λαϊκούς.

"Ὀλη αὐτὴ ἡ ἀπεργοσπαστικὴ δραστηριότητα τοῦ Κόμματος τῶν Βενιζελικῶν Φιλελευθέρων ὀφείλεται σὸ ὅτι σάν Κόμμα τῆς πλουτοκρατικῆς ἀντίδρασης εἶναι ἐναντίον τῶν αἰτημάτων τῶν λαϊκῶν μαζῶν ἐναντίον τῶν ἀγῶνων τους πού ἀποτελοῦν συνθετικὸ κομμάτι τοῦ γενικότερου λαϊκοῦ δημοκρατικοῦ κινήματος και ἀπειλοῦν τὴν κυριαρχία τῆς κεφαλαιοκρατίας.

"Ἡ ὄλη πολιτικὴ τοῦ Κόμματος τῶν Βενιζελικῶν Φιλελευθέρων και ἡ τελευταία στάση του ἀπέναντι στις κινητοποιήσεις τῶν μαζῶν κι' ἀκόμη ἡ δραστηριότητά του μετὰ τις ἀπεργίες νὰ ὀργανώσει τις ἀντιδραστικές δυνάμεις, τὸ ἀποκαλύπτουν πὼς δὲν ἔχει καμμιά σχέση με τὸ κίνημα τοῦ λαοῦ και εἶναι ὁ ψευδοκληρονόμος τοῦ παλιοῦ προοδευτικοῦ λαϊκοῦ κινήματος.

"Ἡ ζωτικότητα πού παρουσίασε στους τελευταίους ἀγῶνες τὸ λαϊκὸ κίνημα σὴν Κρήτη εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν γενικότερων συνθηκῶν πού βρίσκεται σ' ὀλόκληρη τὴν χώρα. Ἀμυνόμενο ἐναντίον τῶν προσπαθειῶν πού καταβάλλει ἡ ἀντίδραση νὰ τὸ στραγγάλισι παλεύει με συνεχῶς μεγαλύτερο πείσμα και μαχητικότερες μορφές. Στὰ ἐγκληματικά σχέδια τῆς κεφαλαιοκρατίας γιὰ τὴ συντριβὴ τοῦ λαϊκοῦ κινήματος, οἱ παλιές μέθοδες πού αὐτὸ χρησιμοποιοῦσε ἀντικαταστάινονται με ἄλλες ἀποφασιστικότερες.

"Ὁ δρόμος τοῦ λαϊκοῦ κινήματος στις διάφορες και τις μερικότερες ἐκδηλώσεις του δὲν μπορεῖ σήμερα νὰ εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν ἀδιάλλαχτη ἀποφασιστικὴ πάλη. "Ὅχι γιατί ὁ λαὸς θέλει νὰ κάνει «φασαρίες», ὅπως λένε οἱ ἐχθροὶ του. Ἀλλά γιατί τούς ἐμπρησμούς, στις δολοφονίες, τὰ ἔκτακτα «μέτρα τάξεως» κλπ. τρομοκρατικὲς ἐκδηλώσεις τῆς ἀντίδρασης, ὀφείλει ν' ἀντισταθεῖ ἂν θέλει νὰ ζῆσι.

"Ὁ λαὸς και οἱ ἔγκυρες ὀργανώσεις του ἤθελαν και θέλουν νὰ λυθεῖ ὀλόκληρο τὸ ἑλληνικὸ πρόβλημα με ὀμαλές δημοκρατικές μέθοδες. Ἡ πλουτοκρατία ὀμως, πού ξέρει πὼς με λεύτερη δημοκρατικὴ ἐκδηλωσι τοῦ λαοῦ θὰ καταποντιζόταν, και θέλοντας νὰ παρατείνει τὴν ἐκμετάλλευσή της ἔφερε ἀντὶ γιὰ δημοκρατικὴ ἐξέλιξη τὸν ἐμφύλιο πόλεμο. Ἡ ταχτικὴ τῆς ὀμῆς βίας ἐφαρμόζεται ἀπ' αὐτὴν και στους μερικότερους ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων.

Μέσα σὴν ἴδια τὴ ζωὴ οἱ ἐργαζόμενοι ἔμαθαν, πὼς στὴ διεξαγωγή τῶν ἀγῶνων τους πρέπει ν' ἀμύνωνται με ὅτι μέσα μποροῦν νὰ διαθέσουν, γιατί ἄλλοιῶς ὄχι μόνο δὲν θὰ κερδίσουν τὸ δίκιο τους, μά θὰ χειροτερέψουν ἀκόμη περισσότερο τις συνθήκες τῆς ζωῆς τους. Ἡ ἀμυνα τοῦ

λαοῦ εἶναι ἠθικὴ καὶ δίκαιη γιατί στὰ συμφέροντα τῆς πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ ἐκφράζονται τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους ἐναντίον τῆς ἀντεθνικῆς ξενουστῆρης πλουτοκρατίας. Τὰ μέσα τῆς ἀμυνας τοῦ λαοῦ καθορίζονται ἀπὸ τὰ μέσα πού ἡ ἀντίδραση παίρνει ἐναντίον του.

Οἱ ἀγρότες τῆς Κρήτης πού κατέθηκαν σέ ἀπεργία ἀκούσαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ—ἀπὸ ὅλη τὴν ἀντίδραση—πὼς δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὴ τὴ μέθοδο γιατί θὰ στερήσουν τὸν πληθυσμὸ τῶν πόλεων ἀπὸ τροφίμα. Ὅμως χωρὶς τὴν ἀπεργία θὰ ἔπαιρναν τίς ἴδιες ἀρνητικὲς ἀπαντήσεις πού ἐπὶ μῆνες ἔπαιρναν καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τῶν πόλεων ὄχι μόνο δὲν ἀντιτάχθηκαν σ' αὐτὴ μὰ καὶ μὲ τὴ δική τους συμμετοχὴ κέρδισαν τὰ δικά τους ζητήματα. Οἱ ἴδιες οἱ μέθοδοι, πού χρησιμοποίησε τὸ Κράτος γιὰ νὰ χτυπήσει τὴν ἀπεργία μὲ ἀποσπάσματα, ὀδήγησαν τοὺς ἀγρότες στὴν Κίσαμο νὰ ἀμυνοῦν μὲ τὰ ἴδια μέσα γιατί ἂν δὲν περιφρουροῦσαν τὴν ἀπεργία τοὺς ὄχι μόνο δὲν θὰ κέρδιζαν μὰ ὑπῆρχε καὶ πιθανότητα νὰ μεταφερθοῦν μὲ κανένα ἔκτακτο καράβι στὴν Ἰκαρία.

Ἡ ταχτικὴ τῆς ἀποφασιστικῆς πάλης δὲν εἶναι κατασκευάσμα τῶν κομμουνιστῶν γιατί κι' ἂν ἤθελαν, ὅταν τὴν ταχτικὴ θὰ τὴν «κατακεύαζαν» ὁ κόσμος δὲν θὰ τὴν ἀκολουθοῦσε. Βγαίνει μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ κι' ἐπιβάλλεται ὡς ἀνάγκη στους ἐργαζόμενους. Ὑποχώρηση ἀπ' αὐτὴ σημαίνει ὑποχώρηση στὰ σχέδια τῆς ὀλιγαρχίας κι' ἐγκατάλειψη τῶν ἐργαζομένων. Γι' αὐτὸ ἡ ἀπόφαση πού πάρθηκε στὸ Ἡράκλειο γιὰ ἀναστολὴ τῆς ἀπεργίας ὅταν ὅλος ὁ κόσμος τὴν εἶχε ἀποφασίσει καὶ τὴν εὔρισκε σωστὴ δὲν ἐξυπηρετοῦσε τοὺς ἀγρότες. Δὲν ἦταν ἐπίσης σωστὴ ἡ ἀποστολὴ ἐπιτροπῆς γιὰ ἐνέργειες στὴν Ἀθήνα, γιατί στὰ 1947 δὲν λύνονται τὰ ζητήματα μὲ ἐπιτροπὲς καὶ τὸ μόνο πού κάνουν τέτοιες ἐνέργειες εἶναι νὰ καλλιεργοῦν τὴν ψευδαἰσθησὴ πὼς μὲ τέτοια μέσα εἶναι δυνατόν νὰ λυθοῦν τὰ ζητήματα τῶν ἐργαζομένων. Ἡ ἴδια ἄλλωστε ἡ ἐπιτροπὴ πού πῆγε στὴν Ἀθήνα διαπίστωσε πὼς ἐκεῖ φῆν κοροϊδεῦαν στὰ διάφορα ὑπουργεῖα.

Στὴ διαφορά τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἀ-

γώνα στὰ Χανιά καὶ στὸ Ἡράκλειο ὀφείλεται καὶ ἡ διαφορά τῶν ἀποτελεσμάτων. Ὀλόκληρη ἡ ἑλληνικὴ ζωὴ τὸνίζει τὸν ἀποφασιστικὸ δρόμο πού πρέπει ν' ἀκολουθήσει τὸ λαϊκὸ κίνημα στὶς σημερινὲς συνθήκες τῆς δεξιάς ἀντιθέσεως τοῦ μὲ τὴν κεφαλαιοκρατία.

Οἱ τελευταῖοι ἀγῶνες ἔδειξαν καὶ μιὰ θαυμαστὴ λαϊκὴ ἐνότητα. Ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι ἀνεξάρτητα ἀπὸ πολιτικὲς πεποιθήσεις πάλαψαν ἀπὸ κοινού. Ἡ ἐνότητα τῶν ἐργαζομένων δὲν ἦταν μόνο μεταξὺ ἐνὸς κλάδου ἢ ἐνὸς στρώματος ἀλλὰ μεταξὺ ὅλων τῶν ἐργαζομένων. Μαζὺ μὲ τοὺς ἀγρότες, σὲ κοινὸ μέτωπο πάλης κατέθηκαν στὰ Χανιά σὲ 4ωρη στάση οἱ ἐπαγγελματοβιοτέχνες καὶ οἱ ἔμποροι, σὲ 24ωρη ἀπεργία οἱ ἐργάτες καὶ θὰ ξανακατέβαιναν σὲ ἀπεργία διαρκείας ὄλοι πρὶν λυθοῦν τὰ ζητήματά τους.

Ἡ ἐνότητα αὐτὴ τοῦ λαοῦ δὲν «κατασκευάζεται» ἀπὸ πάνω. Στηρίζεται στὴν κοινότητα τῶν συμφερόντων τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐκφράζει πὼς ἡ κοινότητα αὐτὴ γίνεται συνείδησις αὐτοῦ.

Τεράστιες προσπάθειες κατέβαλλε ἡ ἀντίδραση, μὲ πρωτοπορεία τὰ στελέχη τοῦ Κόμματος τῶν Βενιζελικῶν Φιλελευθέρων, νὰ διασπᾶσει αὐτὴ τὴν ἐνότητα. Ἀποτάθηκαν σὲ παληοὺς ὁπαδοὺς, ἔκαναν ἐπικλήσεις στὴ «δημοκρατικὴ» τους πίστη ἀλλὰ δὲν πέτυχαν. Ἡ ἀποτυχία τους εἶναι μιὰ νίκη ὄχι μόνο τῶν ἀριστερῶν, πού δούλευαν γιὰ τὴν ἐνότητα, ἀλλὰ ὅλου τοῦ λαοῦ γιατί αὐτὴ ἐξυπηρετεῖ τὰ καθολικὰ του συμφέροντα.

Στὶς προσπάθειες πού καταβάλλουν τώρα πολλαπλασιασμένες, οἱ ποικιλώνυμοι ἔχθροι τοῦ λαοῦ νὰ διασπᾶσουν τὴ λαϊκὴ ἐνότητα καὶ νὰ ἐκτρέψουν τὸ λαϊκὸ κίνημα ἀπὸ τὸ σωστὸ του δρόμο, πρέπει ν' ἀντιταχθοῦν περισσότερες προσπάθειες ἀπὸ τίς ἐγκύρες καὶ πραγματικὰ δημοκρατικὲς ὀργανώσεις τοῦ λαοῦ νὰ διατηρηθεῖ ἡ λαϊκὴ ἐνότητα καὶ νὰ συνεχισεῖ τὸ δρόμο τῆς ἀποφασιστικῆς πάλης.

Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι ὁ μοναδικὸς πού ἐπιτρέπει στὸ λαὸ νὰ νικᾷ ἀπὸ τὰ μερικώτερα ὡς τὰ γενικὰ ζητήματά του.

Γ. ΤΣΙΤΗΛΟΣ



## Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

—Από τα πρώτα χρόνια της υποδούλωσής του, αποτέλεσε τακτική στον Κρητικό λαό, η ανειρήνευτη πάλη για την αποτίναξη του ζυγού. Η μία επανάσταση διαδέχονταν την άλλη, χωρίς ναποθαρρύνεται ή να διατάζει κανείς, στον άριστο αυτόν αγώνα.

—Εται ό πόθος για τή λευτεριά και τήν ανεξαρτησία της πατρίδας του ήταν ζυμωμένος στην ψυχή του κάθε Κρητικού.

Γι' αυτό τό ξέσπασμα του πόθου αυτού στη Μεγάλη Έλληνική Επανάσταση του 1821, δέν ήταν δυνατό νάφήσει αδιάφορο και τόν Κρητικό λαό, που αποτελούσε άναπόσπαστο κιιάδιαίρετο κομμάτι του ελληνικού λαού.

—Οί συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην Κρήτη ήταν κάθε άλλο παρά εύνοϊκές για ένα τέτοιο μεγάλο αγώνα.

Ο Κρητικός λαός ήταν κουρασμένος κι' εξαντλημένος ύστερ' από τους αδιάκοπους χωρίς αποτέλεσμα, αγώνες που έκανε αϊώνες όλόκληρους πότε κατά τών Ένετων και πότε κατά τών Τούρκων. Αντίθετα στην κατάσταση αυτή του Κρητικού λαού οι έχθρικές δυνάμεις που βρίσκονταν στην Κρήτη, ήταν δυσανάλογα μεγάλες σέ σχέση με τις έχθρικές δυνάμεις που βρίσκονταν στην υπόλοιπη Ελλάδα. Γιατί άπέναντι στις 140.000 χριστιανικού πληθυσμού που αριθμούσε τότε η Κρήτη, βρίσκονταν στο νησί 125.000 μουσουλμάνοι και Κρητογιαννίταροι (Ίστορία Κρήτης Ψιλλάκη σελ. 336 — 337 τόμ. 3ος). Αν λογαριάσουμε τώρα στον τέτοιο συσχετισμό δυνάμεων, τίς σατανικές και καταχθόνιες προσπάθειες που σχεδιασμένα έκαναν, με έπιτήθειους πράκτορες οι πρόξενοι τών Μεγάλων Δυνάμεων για νά μείνει μακριά από τόν αγώνα ο Κρητικός λαός, καταλαβαίνουμε τίς δυσμενείς συνθήκες που επικρατούσαν στην Κρήτη για μία επανάσταση.

—Όμως τίποτα δέν ήταν ίκανό νά σταματήσει τόν αδάμαστο Κρητικό λαό, στο νά πάρει μέρος σάν αδιάσπαστο κομμάτι του Έλληνισμού, στη Μεγάλη Έθνική έξόρμηση για τή λευτεριά και τήν ανεξαρτησία του.

—Η Φιλική Έταιρία είχε εξαπλώσει ήδη τα δίχτυα της ανάμεσα στον Κρητικό λαό, παρ' όλη τήν πρωτοφανή γιαννιταρική τρομοκρατία που είχε εξαπλωθεί σ' όλόκληρο τό νησί.

Είχαν κατορθώσει νά φτάσουν τόν τελευταίο καιρό στο νησί μερικοί (έστω και λίγοι) άπόστολοι της Φιλικής Έταιρίας.

Οί Κρητικοί έξ' άλλου που βρίσκονταν στην Ήπειρωτική Ελλάδα, κατατόπιζαν στα σχέδια και στους σκοπούς της Φιλικής Έταιρίας με γράμματα τους φίλους και συγγενείς τών που βρίσκονταν στην Κρήτη. Κι' έτσι παρ' όλη τήν τρομοκρατία και τό άπομονωμένο της Κρήτης σέ σχέση με τήν υπόλοιπη Ελλάδα, ήταν πολλοί μυημένοι στη Φιλική Έταιρία που αριθμούσε στην Κρήτη πολλά μέλη ανάμεσα σ' όλα τα στρώματα του Κρητικού λαού, ακόμα δέ κι' ιδιαίτερα στον κληρο. Ο Μητροπολίτης π. χ. της Κρήτης Γεράσιμος, ο ηγούμενος του Πρέβελη Μελχισεδέκ, ο Δεσπότης Κισσάμου και Σελίνου Μελχισεδέκ, ο άναγνωστής Μανουσogιαννάκης, ο Χατζή Ιωάννης, ο Ιάκωβος Κουμής και πολλοί άλλοι αποτελούσαν διαλεγτά μέλη της Φιλικής Έταιρίας στην Κρήτη.

—Συγχρονισμός στην έναρξη του αγώνα με τήν υπόλοιπη Ελλάδα ήταν αδύνατος γιατί και οι συνθήκες που επικρατούσαν στην Κρήτη ήταν, όπως είπαμε παραπάνω, ιδιαίτερες και τό νησί βρισκόταν άπομακρυσμένο κι' άπομονωμένο από τό κέντρο του αγώνα.

Γι' αυτό και στην Κρήτη καθυστέρησε για λίγο η έκρηξη της επανάστασης.

—Μόλις γνηκαν γνωστά τά γεγονότα στη Μολδοβλαχία και τήν υπόλοιπη Ελλάδα, οι μυημένοι πρόκριτοι μάζεύτηκαν στις 7 Απρίλη 1821 στα Γλυκειά Νερά τών Σφακιών.

Τά Σφακιά αποτέλεσαν τήν εποχή εκείνη και τό πολιτικό μάλιστα ιδιαίτερα τό στρατιωτικό κέντρο του αγώνα και γιατί είχαν πιο εύκολη και συχνή έπαφή με τήν υπόλοιπη Ελλάδα, με τά Σφακιανά πλοία μ' ακόμη περισσότερο γιατί οι Σφακιανοί είχαν ξεχωριστά από τους άλλους Κρητικούς προνόμια (όπως π.χ. ήταν τό δικαίωμα που είχαν αυτοί μόνο άπ' όλους τους Κρητικούς νάχουν όπλα) που με τους αγώνες τους είχαν κατακτήσει.

Η άπόφαση που πήρε όμοφωνα η σύσκεψη τών προκρίτων και που τήν ένεκρινε η συνέλευση αντιπροσώπων άπ' όλες τίς έπαρχίες που έγινε σέ λίγες μέρες στο Λουτρό τών Σφακιών, ήταν ότι η Έπανάσταση «ήτο αναγκαία». Τήν άπόφαση έξ' άλλου αυτή έπέβαλαν και τά πράγματα, σέ

σημείο που κάθε αναβολή θάταν επικίνδυνη, γιατί οι Κρητογιαννίτσοροι ήταν εξαγριωμένοι από τα γεγονότα της άλλης 'Ελλάδας και απειλούσαν αντίποινα σέ βάρος των χριστιανών. Κι' έτσι αμέσως, χωρίς καθυστέρηση άρχισαν οι προετοιμασίες γιά τόν άγώνα, από τήν εξαμελή 'Επιτροπή που σάν έκτελεστική άρχή γιά νά διευθύνει, είχε εκλέξει ή Συνέλευση του Λουτρού.

—Τά μέσα που διάθεταν τότε οι έπαναστάτες σ' όλόκληρο τό Νομό Χανιών, ήταν μόλις 1200 τουφέκια, από τά όποία τά 800 άνηκαν στους Σφακιανούς και τά υπόλοιπα στους γύρω τών Σφακιών ριζίτες. Έγιναν λοιπόν αμέσως πρόχειροι έφανοι και σάτληθηκαν από τά Σφακιά πλοία γιά νά προμηθέψουν όπλα και πολεμοφόδια.

—Μόλις πληροφορήθηκαν οι Τούρκοι Πασσάδες τής Κρήτης τίς έτοιμασίες αυτές, αμέσως αποφάσισαν νά προλάβουν νά κτυπήσουν τήν έπανάσταση στή γέννησή της. Γι' αυτό έξόρισαν από τίς πόλεις στίς έπαρχίες κι' ό πασσαδ Μουσταφάς μνηαίει στους όπλοφόρους τών Σφακιών νά του παραδώσουν τά όπλα τους.

—'Η άπάντηση τών έπαναστατών ήταν τό περίφημο «Μολών λαβέ», που τόσο έξόργισε τους Τούρκους, ώστε ξεόπασαν αμέσως σέ φοβερές σφαγές, λεηλασίες και άτιμώσεις.

—'Ο Χριστιανικός πληθυσμός ήταν άνάστατος από τίς φρικαλεότητες αυτές, τό κρέμασμα δέ του μέλους τής Φιλικής 'Εταιρίας Δεσπότη Κισσάμου και Σελίνου Μελχισεδέκ, έρέθισε τόσο τους έπαναστάτες που στίς 29 Μαΐου 1821 φωνάζοντας «έρρίφθη ό κύβος», έκήρυξαν έπίσημα τήν έπανάσταση.

—Δέκα πέντε μέρες άργότερα, τά αντίπαλα μέρη ήρθαν σ' έπαφή κι' άρχισαν οι έχθροπραξίες, που επεχτάθηκαν βαθμιαία σ' όλο τό νησί.

—Εννιά όλόκληρα χρόνια με μία μόνο διακοπή γιά 1½ χρόνο, τό 1824, συνεχίστηκε ό άνισος κι' έπίπονος αυτός άγώνας.

—Σ' όλο αυτό τό χρονικό διάστημα οι έπαναστάτες διατηρούσαν στενή έπαφή με τήν Κεντρική Διοίκηση στήν 'Ηπειρωτική 'Ελλάδα που καθοδηγούσε τόν άγώνα με άντιπρόσωπό της και τους ένίσχυε σέ έμφυχο και άφυχο ύλικό έστω και πολύ πενιχρά.

—'Ο πρώτος χρόνος τής έπανάστασης χαρακτηρίζεται από μεγάλες έπιτυχίες τών έπαναστατών. 'Η μάχη στό Λούλο τών Χανιών, στόν άϊ Γιάννη του Ρεθύμνου, στίς 'Αλιάκαις τών Χανιών και στό Βαθυακό του 'Ηρακλείου, άποτελούν λαμπρές νίκες του άγαναξιζόμενου Κρητικού λαού. Οι Τούρκοι ξεθυμαίνουν τή λύσσα τους στόν άμαχο πληθυσμό και ξεχωριστά στόν κληρο, γιά τρομοκρατία.

—Οι άντιμαχόμενες δυνάμεις έν τώ μεταξύ αλλάζουν σύνθεση.

—Μπροστά στή δύσκολη θέση τών Τούρκων και τήν άδυναμία τους νά καταπνίξουν τήν «άνταρσία» που τόσες φθορές τους προκαλούσε, έρχεται σέ βοήθεια τους ό Μεχμέτ 'Αλής τής Αιγύπτου, που αναλαμβάνει νά καταπνίξει τήν έπανάσταση αποσιβάζοντας στίς 28 του Μάη 1822 στρατό. 'Ετσι ό Κρητικός λαός παλεύει στό έξής με δυο έχθούς.

—Παράλληλα όμως κι' οι έπαναστάτες δέν έμειναν μονάχοι.

—Πολλοί Κρητικοί που βρίσκονται στήν 'Ηπειρωτική 'Ελλάδα, με αρκετούς 'Ελληνες έθελοντές κι' ακόμη και ξένους φιλέλληνες σαν τό Γάλλο συν'ορχη Βαλέστρα κατεβαίνουν έν τώ μεταξύ στό νησί και πολεμοϋν ήρωικά στό πλευρό τών έπαναστατών.

—'Ο δεύτερος χρόνος τής έπανάστασης καθοδηγούμενος από τόν αποσταλμένο τής Κεντρικής 'Επιτροπής σαν άρχιστάτηγο και Δ)τή του Νησιού Κομνηνό 'Αφεντούλιεφ σημείωσε πολλές άποτυχίες.

—'Η άποτυχία τής έκστρατείας του Σελίνου και τής πολιορκίας του Ρεθύμνου στή διάρκεια τής όποίας σκοτώθηκε και ό Γάλλος έθελοντής Βαλέστρας ακόμη δέ κι' ιδιαίτερα ή αυταρχικότητα του 'Αφεντούλιεφ, έξεγείρουν έναντίον του τους έπαναστάτες, που πετυχαίνουν τήν αντικατάστασή του από τόν 'Υδραίο Μανώλη Τομπάζη.

—Μπαίνοντας στόν τρίτο χρόνο τής έπανάστασης σημειώνονται πολλές έπιτυχίες τών έπαναστατών που άναπερώνουν τό ήθικό τους.

—'Η πολιορκία και κατάληψη του Καστελλίου Κισσάμου όπου έπесе ήρωικά μαχόμενος κι' ό ηγούμενος του Πρέβελη Μελχισεδέκ, και ή έπειτα από λίγο κατάληψη τής Κανδάνου άποτελούν λαμπρές νίκες που όφείλονται στόν ήρωισμό και τό άδάμαστο ήθικό σθένος τών έπαναστατών.

—'Απόδειξαν όμως συγχρόνως και τήν άπειρία κι' άνικανότητα του καινούργιου Δ)τή του Τομπάζη, που όχι μόνο δέν συνετέλεσε στίς έπιτυχίες αυτές, αλλά και δέ μπόρεσε τουλάχιστο νά τίς έκμεταλλευτεί, άπασχολούμενος στό νά μοιραίσει βαθμούς και θέσεις κάνοντας έτσι επικίνδυνη γιά τίς στιγμές εκείνες μικροπολιτική.

—'Ετσι ό έχθρός βρίσκει τήν ευκαιρία με τή βοήθεια καινούργιων ένισχύσεων που παίρνει από τήν Αιγύπτο, νά γίνει κύριος στήν ύπαιθρο, περιορίζοντας τους έπαναστάτες σ' όρισμένα μόνο φρούρια κι' έπειτα νά ξεσπάσει σ' άγριες σφαγές στόν άμαχο πληθυσμό.

—Τότε συνέβη και ή περίφημη τραγωδία στό σπήλιο του Μελιδονίου Μυλοποτάμου που 370 άτομα με 30 μόνο τουφέκια, άν-

τιστάθηκαν χωρίς καμιά βοήθεια τρείς δλόκληρους μήνες στην πολιορκία τών Τούρκων, πεθαίνοντας όλοι στο τέλος από άσφυξία.

— Έτσι στα τέλη πιά του 1823 ή επανάσταση φαίνεται σά νάχει καταπιγει. 'Ο Τομπάζης φεύγει για τό Ναύπλιο εγκαταλείποντας τόν άγώνα. Παράλληλα ή αντίλαϊκή και ξενόβουλη τακτική τής προσωρινής Έλληνικής Κυβέρνησης πού είχε διαδεχθεί τήν Κεντρική Διοίκηση του άγώνα έδειχνε τέλεια άδιαφορία για τόν άγώνα του Κρητικού λαού.

Καμιά ένιαχωση ούτε σε άνθρωπος ούτε σε όλικά στην Έπανάσταση, μόνη φροντίδα είχε ν' αξιοποιήσει για λογαριασμό της τις θυσίες τών αγωνιστών, τή στιγμή πού ακόμα συνεχιζόταν ο άγώνας.

— Η κατάσταση μ' όλα τά παραπάνω ήρέμησε στο νησί, κι' ή ήρεμία αυτή συνεχίστηκε μέχρι τό Μάη του 1825, όποτε με πρωτοβουλία τών Κρητικών ποδχαν καταφύγει πρόσφυγες στην υπόλοιπη Έλλάδα, γίνεται προσπάθεια επανάληψης του άγώνα.

— Αποτέλεσμα τής προσπάθειας αυτής ήταν νά πραγματοποιηθεί μ' όρητήριο τό Ναύπλιο, ή κατάληψη του φρουρίου τής Γραμβούσας τόν Αύγουστο του 1825, πού γιορτάστηκε σ'όλόκληρη τήν Έλλάδα σάν έξαιρετικό πολεμικό κατόρθωμα. Δυστυχώς οι επαναστάτες δέν μπόρεσαν νά προχωρήσουν πέρα από τό φρούριο, όπου πιεζόμενοι από τις στερήσεις αναγκάστηκαν νά έπίδοθούν στην πειρατεία.

— Σιγά σιγά όμως αρχίζει νά εξαπλώνεται στην Κρήτη ένα καινούργιο είδος πολέμου κατά του κατακτητή, ο κλεφτοπόλεμος. 'Αφού ήταν αδύνατο νά οργανωθεί καινούργιος στρατός πού νάναι σε θέση νά δίνει μάχες εκ «παρατάξεως», συγκροτούνταν μικρά τμήματα πού με ένέδρες πού έστειναν, προξενούσαν φθορές στον έχθρό. Οι πολεμιστές αυτοί πού πήραν τόνομα «Γραμβουσιανοί» ανάγκαζαν με τόν έξυπνό τους άγώνα τους Τούρκους νάχουν σκορπισμένες τις δυνάμεις τους, κι' έτσι νά μη μπορούν νά κάμουν επιχειρήσεις κατά τής Γραμβούσας. Τους Γραμβουσιανούς αυτούς στή Δυτική μέρ Κρήτη τους έλεγε ο λαός «Καλησπέρηδες» γιατί κτυπούσαν τή νύχτα τις πόρτες τών Τούρκων και μόλις τους άνοιγαν, με τό καλησπέρα τους σκότωναν, στην άνατολική δέ Κρήτη τους έλεγαν «Παταξί-ας» για τόν ίδιο λόγο.

Ο Κλεφτοπόλεμος αυτός κράτησε μέχρι τά τέλη του 1827 χωρίς κανένα ουσιαστικώτερο αποτέλεσμα, από τή φθορά του έχθρου.

— Στις άρχές του 1828 γίνεται μιά καινούργια προσπάθεια για επανάληψη του συστηματικού άγώνα, πού καρποφορεί.

Φτάνει στην Κρήτη με ένισχύσεις ο Μα-

κεδόνας Χατζή-Μιχάλης Νταλιάνης πού οργανώνει υπό τήν άρχηγία του πολλούς επαναστάτες, δυστυχώς όμως στην περίφημη και πολύνεκρη μάχη του Φραγκοκάστελλου (17.5.1828) σκοτώνεται κι' έτσι στέλνεται στή θέση του σάν αντιπρόσωπος τής Έλληνικής Κυβέρνησης ο φιλέλληνας Γερμανός (Συν)ρχης Ράυνεκ, πού τόν διαδέχτηκε κατόπιν ο Χάιν και τελευταία ο Ρενιέρης.

Η επανάσταση είχε φουντώσει ξανά σ'όλόκληρο τό νησί. Οι έπαρχίες τής Κρήτης άπολευθερώνονται από τόν έχθρό, κι' οι Τούρκοι διαωγμένοι κλείνονται στα Κάστρα τών πόλεων.

Οι επαναστάτες τώρα άποκτούν μεταξύ τους μεγαλύτερη κι' έπισημότερη συνοχή. Αντιπρόσωποι όλων τών έπαρχιών μαζεύονται σε Γενική Συνέλευση κι' εκλέγουν τό «Κρητικό Συμβούλιο» πού διευθύνει στο έξής άποτελεσματικώτερα τόν άγώνα διορίζοντας Δημογεροντίες και όπλαρχηγούς.

Η Έπανάσταση θριαμβεύει.

— Τό 1830 βρίσκει τους Κρητικούς νικητές στο σκληρό και άνισο άγώνα ποδχαν άρχισει 9 χρόνια πριν, και τους Τούρκους άποκλεισμένους μόνο στα φρούρια τών πόλεων.

Δέν χρειάζονταν πιά παρά μιά τυπική ένιαχωση κι' άναγνώριση τών Μ. Δυνάμεων για νά ολοκληρωθεί ή έπιτυχία.

— Δυστυχώς όμως τό Πρωτόκολλο του Λονδίνου τής 3 Φλεβάρη 1830 πού άνακήρυξε τήν Έλλάδα έλεύθερο κράτος και πού στάθηκε άφορη χάρες για τους άπελευθερωμένους Έλληνες, ήταν για τους Κρητικούς καταδικη γιατί χωρίς τή Μεγαλήνησο από τήν υπόλοιπη Έλλάδα.

— Μόλις κοινοποιήθηκε τό πρωτόκολλο αυτό, τό Κρητικό Συμβούλιο παίρνει διαταγή από τόν Καποδίστρια, νά σταματήσει τόν άγώνα και νά δεχτεί άνακαχή, γιατί ήταν λείη ή Έλληνική Κυβέρνηση ύποχρεωμένη νά εγκαταλείψει τους άγωνιζόμενους Κρητικούς αφού τό Πρωτόκολλο του Λονδίνου έδινε τήν Κρήτη στην Τουρκία.

— Οι άπελπισμένες διαμαρτυρίες του Κρητικού Συμβουλίου σ' όλες τις κατευθύνσεις, δέν έφεραν κανένα αποτέλεσμα.

Ο πολύχρονος και νικηφόρος άγώνας του Κρητικού λαού είχε προδοθεί.

Τό γιατί ή Κρήτη δέν περιλήφτηκε στο Πρωτόκολλο του Λονδίνου μάς τό λένε όλοι οι Ιστορικοί τής έποχής εκείνης.

«Έκ δέ τών νήσων τών υπό τών Έλλήνων κατακτημένων, τήν Κρήτην μάλιστα ή Άγγλία απέχωριζε πάντοτε και έπιμόνως από παντός προσδιορισμού τών συνόρων τής Έλλάδος, και τό ένεστώς ύπουργείον του Λονδίνου, ήθελε θεωρήσει τήν άπελευθέρωσιν τής νήσου ταύτης ως τά μάλιστα άντικειμένην εις τά συμφέροντα τής Άγγλικής έμπορίας και ναυτιλίας

κατά την Μεσόγειον θάλασσαν» (Απομν. Κυρ. Κριτοβουλίδου σελ. 551) και «Ενώπιον τῶν ἀγῶνων καὶ κατορθωμάτων τῶν Κρητῶν, κάμπτονται αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις, ἀλλὰ μία ἐξ αὐτῶν μένει ἀκαμπτος, ἀδυσώπητος, σκληρὰ, τὴν ξένην ἰδιοκτησίαν καὶ τὴν Σούδαν ἔλλοχῶσα, ἡ Ἑγγύλια» (Απομν. Ἰ. Σικαλτσούνη σελ. 11). Μάλιστα οἱ ἄλλες Μ. Δυνάμεις ἐπρότειναν ν' ἀγοράσουν ἐξ ἰδίων τὴν Κρήτη ἀπὸ τὴν Τουρκία καὶ νὰ τὴν προσφέρουν στὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα, ἀλλὰ οἱ Ἕλληλοι ἀντέτειναν καὶ στὸ τέλος ματαίωσαν τὴν κίνηση αὐτή.

Κι' ἔτσι ἀφοῦ μέχρι τὰ τέλη τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 1830 συνεχίζονται μάταια οἱ προσπάθειες τοῦ Κρητικοῦ Συμβουλίου γιὰ νὰ μεταπέσουν τὶς Εὐρωπαϊκὲς Δυνάμεις πὺ ἐξεθίαζαν ἠθικὰ καὶ ὕλικὰ τὸν Κρητικὸ λαὸ στὴν ὑποταγή, ἀναγκάζεται στὸ τέλος νὰ διαλυθεῖ ἐγκαταλείποντας τὴ μεγάλη προσπάθεια πὺ μὲ τόσες ἐλπίδες εἶχε ἀρχίσει 9 ½ χρόνια πρὶν, γιὰ τὴ λευτεριά καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ.

— Στὸν πολὺχρονο αὐτὸ ἀγῶνα πὺ ἀποτελεῖ μιά ἀπὸ τὶς ἐνδοξότερες σελίδες τῆς Κρητικῆς καὶ γενικώτερα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ὁ Κρητικὸς λαὸς εἶχε δώσει χωρὶς διαταγῶν ὅ,τι πολυτιμώτερο εἶχε

Ἡ ἀδάμαστη ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὁ πόθος πὺ τὸν ἔκαιε σὰν φλόγα γιὰ τὴ λευτεριά καὶ τὴν ἀνεξαρτησία του, ἡ γνήσια Ἑλληνικὴ Ἐθνικὴ του συνείδηση πὺ τὸν ἔνωσε μὲ τὸν ἀγωνιζόμενον ὑπόλοιπον Ἑλληνικὸ λαὸ, ἦσαν τὰ ἐκδηλὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀγῶνα αὐτοῦ.

Καὶ στὴν ὅλη του πορεία κι' ἐξέλιξη διακρίνει κανεὶς τὴν παλλαϊκότητα ποῦχε ὁ ἀγῶνας αὐτός, ἀγκαλιάζοντας ὅλα τὰ στρώματα τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ, παλλαϊκότητα πὺ καὶ μόνο ἡ τόσο μακρόχρονη διάρκειά του φτάνει ν' ἀποδείξει.

— Θὰ πρέπει ὅμως ξεχωριστὰ νὰ τονιστεῖ ἐδῶ ὁ ἰδιαίτερος ρόλος τοῦ Κλήρου στὴν Ἐπανάσταση αὐτή.

Πολλὰ μέλη τοῦ Κλήρου, ἦσαν ἀπὸ πρὶν Φιλικοί, πὺ μόλις ἀρχισε ὁ ἀγῶνας πῆραν ἐνεργὸ μέρος σ' αὐτόν. Γι' αὐτὸ καὶ πλήρωσαν βαρὺ τὸ φόρο στὶς θυσίες. Ἀπὸ τὸ τέλος κι' ὅλας τοῦ 1821 ὅλες οἱ Ἐπι-

σκοπικὲς θέσεις εἶχαν χηρέψει γιὰ τὸ ὅλοι οἱ Δεσπότες κρεμάστηκαν σὰν ὑποπτοὶ γι' ἀντίποινα. Στὴν πολιορκία τοῦ Καστελλίου ἔπεσε πολεμώντας ἡρωϊκὰ μὲ τ' ὄπλο στὸ χέρι ὁ ἡγούμενος τοῦ Πρέβελη Μελχισδεκ.

Ὁλος ὁ κατώτερος Κλήρος στὴν πλειοψηφία του πῆρε ἐνεργὸ μέρος στὸν ἀγῶνα.

Ὁ Ἐθνικὸς αὐτὸς ρόλος πὺ ἔπαιξε ἰδίως ὁ ἀνώτερος κλήρος στὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821, ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὴ ἀντίθεση μὲ τὸ ρόλο πὺ ἔπαιξε στὸν τελευταῖο ἐθναπελευθερωτικὸ ἀγῶνα ὁ ἀνώτερος Κλήρος τῆς Ἑλλάδας στὴν πλειοψηφία του καὶ πὺ καὶ σήμερα ἀκόμη συνεχίζει. Ἐνῶ ὁ ἀνώτερος κλήρος ἔπαιρνε ἐνεργὸ μέρος στὴν Κρητικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1821, στὴ νεώτερη ὑποδούλωση τῆς Ἑλλάδας, ὁ ἀνώτερος κλήρος στὴν πλειοψηφία του ἐκήρυττε τὴν ὑποταγὴ στὸν καταχτητὴ καὶ στὸ σημερινὸ ἐμφύλιο πόλεμο, στέκεται ἀδιάφορος στὴν ἔθνικὴ κίνηση πὺ γίνεται γιὰ τὴν ὁμόνοια καὶ συμφιλίωση τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

— Καὶ σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἐποποιία μπαίνει στὸ τέλος σὰν σφραγίδα, ἡ ἀπὸ μέρους τῆς Ἑγγύλιας ἐγκατάλειψη τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ πὺ πάλαψε νικηφόρα 9 ½ ὅλας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς εἶχε θρεφτὸ τότε στὸ πρόσωπο τοῦ Πάλμερστον, τὸν πρὸ γνήσιον ἐκπρόσωπό της, πὺ ὅπως συνήθως χρησιμοποιοῦσε ὑποκριτικὲς ἐκδηλώσεις συμπαινεθῆς πρὸς τὸν ἀγωνιζόμενον Ἑλληνικὸ λαὸ, χτυπώντας τον στὴν πρὸ κρίσιμη στιγμή μὲ τὸ σιλιέτο, στὴν καρδιά τῶν ἐθνικῶν του διεκδικήσεων.

Ἐπέμεινε δηλαδὴ ἡ Ἑγγύλια νὰ μείνει ὑπόδουλη ἢ Κρήτη στὴ σάπια Τουρκικὴ αὐτοκρατορία, ὑπολογίζοντας πῶς πρὸ εὐκολα ἔτσι θὰ μπορούσε νὰ τὴ βάλει στὸ χέρι γιὰ λογαριασμὸ της σ' εὐθετῶτερο χρόνο.

— Ἐταί οὔτε ὁ ἀφθαστος ἡρωϊσμός, οὔτε οἱ ἀφειδώλευτες θυσίες τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ πὺ πάλεψε νικηφόρα 9 ½ ὅλοκληρα χρόνια γιὰ τὴ λευτεριά καὶ τὴν ἀνεξαρτησία του, στάθηκαν ἱκανὰ νὰ κάμψουν τὴ συγνή ἄγγλικὴ πολιτικὴ, πὺ πέτυχε γιὰ τότε τοῦλάχιστο, νὰ σώσει γιὰ λ)σμὸ τῆς Τουρκίας τὴν Κρήτη.

MIX. ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ

## Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Δυό χρόνια από την άπελευθέρωση στο Νομό Χανίων και γενικότερα σ' όλοκληρη την Κρήτη δέν έγινε καμμιά προσπάθεια για ανακούφιση τών εργαζομένων. 'Η άνοικοδόμηση πού είναι τό πιο συνθετικό και παλλαϊκό πρόβλημα στά Χανιά και ή λύση του θά άνοιγε τό δρόμο για μια οικονομική άνάρρωση σ' όλα τά λαϊκά στρώματα, μένει πάντα στά χαρτιά και «υπό μελέτην τών άρμοδίων υπηρεσιών».

Τά τρόφιμα τής ΟΥΝΡΑ διασκορπίζονταν πάντα στους επίτηδειους και ό ιματισμός μένει ακόμα στις άποθήκες και σαπίζει παρ' όλες τις κινητοποιήσεις του πληθυσμού πού πέρσει οδήγησαν μέχρι την παλλαϊκή άπεργία του Μάρτη πού ή μεγάλη επιτυχία τής καταθρούθησε τόσο την Κυβέρνηση Σοφούλη, πού έστειλε πολεμικά πλοία για την καταστολή τής.

Ό Χανιώτικος λαός δέν σταμάτησε ούτε μία στιγμή την πάλη για τη λύση τών προβλημάτων του. Όλες οι εργαζόμενες τάξεις αγωνίστηκαν άποφασιστικά και δέν είναι λίγες οι φορές πού ό άγώνας του έγινε παλλαϊκός. Άπό την περιουή άπεργία του Μάρτη έχρουμε άγώνες τών εργατών μέχρι συλλαλητήριο για την άνεργία, την άνοικοδόμηση, τό Ταμείο Άνεργίας, Λαϊκά Συσσίτια, Συνδικαλιστικές έλευθερίες κλπ. Στους έπαγγελματιοβιοτέχνες κινητοποιήσεις για την άναστολή τής φορολογίας, κατάργηση ένοικιοστασίου, δάνεια μεσοπρόθεσμα και άλλα.

Μά πάντα οι τοπικές άρχες όπως συμβαίνει σ' όλοκληρη την Έλλάδα είναι άποσιωμένες στις έμπρηστικές ενέργειες και την αντίλαϊκή τής πολιτική τους και δέν τους μένει ώρα για τη μελέτη και τη λύση λαϊκών προβλημάτων. Έτσι τά λαϊκά ζητήματα κάθε μέρα ξεσπούν άπειλητικότερά και ξεσηκώνουν τους εργαζόμενους σέ άποφασιστικότερους άγώνες.

Άπό τά Χανιά μέχρι τό τελευταίο διάστημα έλλειπαν οι άποφασιστικοί άγώνες τής Άγροτιάς. Στις παλλαϊκές κινητοποιήσεις, ή συμμετοχή τών άγροτών ήταν έλάχιστη και έκδηλώνονταν στην παρεμπόδιση έπαρχιακών αυτοκινήτων νά φέρουν προϊόντα στην πόλη.

Η έλλειψη άποφασιστικών άγώνων στο χωριό κάθε άλλο παρά άποτέλεσμα

έλλειψης ζητημάτων ή άγωνιστικής διάθεσης τής άγροτιάς μας ήταν. Οι οργανωτικές αδυναμίες του ΑΚΕ, του φυσιολογικού οργανωτή και καθοδηγητή τών άγώνων τής άγροτιάς και οι έλλειψεις στά όργανα πάλης τών άγροτών, Ένώσεις και Συνεταιρισμούς, στέκονταν εμπόδιο για τό ξετύλιγμα μιάς άποφασιστικής πάλης.

Όι άγρότες του Νομού μας πέρασαν έφέτος δύσκολες μέρες, Ένώ από τη μιά μεριά δέν είχαν επιτυχία στις σοδείες τους και δέν είδαν ούτε την έλάχιστη οικονομική ανακούφιση από τό Κράτος, από την άλλη τους επιβλήθηκαν βαρείες φορολογίες στά προϊόντα τους πού ξεπερνοούν πολλές φορές μαζί με τά καλλιεργητικά έξοδα την αξία τους. Η φορολογία του κρασιού 235 δραχ. στην οκά σέ όλο τό Νομό μά ιδιαίτερα στην Κίσαμο ξεσήκωσε την άγανάκτηση όλων τών άγροτών άνεξάρτητα από πολιτικά φρονήματα. Η άπόφαση του κράτους νά κάνει τη συγκέντρωση και την έξαγωγή του λαδιού όχι μέσω τών γεωργικών συνεταιρισμών αλλά τών μεγαλεμπόρων δημιούργησε ένα σοδαρώτατο πρόβλημα. Οι μεγαλέμποροι έξαγωγείς μ' αυτό τον τρόπο θά κέρδιζαν πάνω από 38 δισεκατομμύρια κέρδος πού άνήκει άποκλειστικά στους παραγωγούς. Δάνεια καλλιεργητικά δέν έδωσε ή Τράπεζα στους καλλιεργητές. Μόνο μικρά ποσά και βραχυπρόθεσμα πού δέν έξυπηρετούν αλλά ύποδουλώνουν την άγροτική οικονομία. Ένα ψυγείο με μεγάλη αξία πού πούλησαν οι Γερμανοί στους κιτροπαραγωγούς έναντι τής αξίας ενός έκατ. οκάδων κίτρου συσκευασμένου πού πήραν από την κιτρένωση, βρίσκονταν ακόμα στά χέρια του κράτους χωρίς ποτέ ν' άποφασίζει ή επιτροπή διεκδικήσεων νά τό παραχωρήσει στους νόμιμους δικαιούχους του. Αυτά πάνω κάτω ήταν τά πιο βασικά ζητήματα τής άγροτιάς τών Χανίων.

Για τη μελέτη αυτών τών προβλημάτων έγιναν συνελεύσεις στού περισσότερους γεωργικούς συνεταιρισμούς του Νομού και συγκέντρώσεις άγροτών σέ πολλές έπαρχίες, πού κατέληξαν σέ μιά μαζική και πολύ αντιπροσωπευτική συγκέντρωση άγροτών, έκπρασώπων τών συνεταιρισμών και μη, στο Χανιά.

Άπό τη συγκέντρωση αυτή έκλέχτηκε

Κεντρική Έπιτροπή Άγώνα πού πήρε στα χέρια της τήν καθοδήγηση τοῦ ἀγώνα καί ἄρχισε τὰ διαβήματα στίς ἀρχές.

Τόσο ἡ ἐπιτροπή ἀγώνα ὅσο καί πολυάριθμες ἄλλες ἐπιτροπές ἀγροτῶν συνάντησαν τήν παγερή ἀδιαφορία τῶν ἀρχῶν (ὅταν ὑπῆρξαν ἀρχές γιατί τόν περισσότερο καιροῦ ἔλλειπαν ὅλοι ἀπό τὰ Χανιά) γιά ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ζητήματα. Σιγά σιγά ἄρχισε ὁλόκληρος ὁ ἀγροτικός πληθυσμός δεξιοί καί ἀριστεροί νά σκέπτεται ὅτι χωρίς σοβαροῦς ἀγῶνες δέν εἶχε τίποτε νά περιμένει ἀπό ἕνα τέτοιο κράτος καί νά ὠριμάζει στό μυαλό του ἡ ἰδέα γιά ἕνα πολυήμερο ἀποφασιστικό ἀπεργιακό ἀγώνα. Καί ὅτι αὐτός ὁ ἀγῶνας θάπρεπε νάχε τήν ἀλληλεγγύη τῶν ἐργαζόμενων τῆς πόλης καί τήν ἐνίσχυση τῶν ἄλλων Νομῶν τῆς Κρήτης μιά πού τὰ ζητήματα εἶναι κοινά.

Σ' ὅλα τὰ χωριά ἐπικρατοῦσε μιά θαυμαστή ἐνότητα καί μιά σοβαρώτατη διάθεση γιά ἀγῶνα. Κοντά στον Έσαμίτη ἀγρότη, ὁ δεξιός μὰ καί ὁ ξένος πρὸς τὰ πολιτικά βιοπαλαιστές τοῦ χωριοῦ, ἐκδήλωναν τήν πίστη τους στον ἀποφασιστικό ἀγῶνα.

\*\*\*

Κάτω ἀπό τέτοιες συνθήκες ἡ Κεντρική Έπιτροπή Άγώνα, ὕστερα ἀπό 4 συνεῆ διαβήματα της στίς ἀρχές, πού ἔμειναν ὅλα χωρίς ἀποτέλεσμα, κήρυξε τήν ἀγροτική ἀπεργία διαρκείας. Ὁ Άγῶνας ἀνέθηκε ἀθάσαστα, φυσιολογικά. Βρῆκε πανέτοιμη τήν ἀγροτιά μας. Παρ' ὅλες τίς ἐλλείψεις ἐσθὴν διαφωτιστική δουλειά καί τήν ὀργανωτική προετοιμασία, τὰ χωριά κατέβηκαν πρῶθυμα στον ἀγῶνα. «Κανένα προϊόν στα Χανιά», «Ὅλοι στίς ἀπεργιακές φρουρές» ἦταν τὰ δυό συνθήματα πού ἐπικράτησαν σ' ὅλους τοὺς ἀγρότες. Μετριοῦνται στὰ δάχτυλα ἐκεῖνοι οἱ ἀγρότες πού μίλησαν ἐναντία στήν ἀπεργία παρ' ὅλες τίς διασπαστικές προσπάθειες τῆς ἀντίδρασης. Ἡ ἀπεργία ἀπ' τήν πρώτη μέρα εἶχε πλήρη ἐπιτυχία. Σ' ὅλες τίς κεντρικές ἀρτηρίες φύλαγαν πολυάριθμες φρουρές ἀπό ἀγρότες ὅλων τῶν κομμάτων καί τῶν παρατάξεων.

Τῆ δευτέρῃ μέρα τῆς ἀπεργίας ἔγινε συγκέντρωση ἀγροτῶν στήν πόλη πού εἶχε σημαντική ἐπιτυχία, με ὅλες τίς ἀπαγορεύσεις καί τὰ προληπτικά μέτρα τῶν ἀρχῶν καί τήν τρίτη ὕστερα ἀπό ἀπόφαση τοῦ Έργ. Κέντρου καί τῆς Ὁμοσπονδίας Βιοτεχνῶν πού κάλεσαν τοὺς ἐργάτες σέ 24ωρη ἀπεργία καί τοὺς ἐπαγγελματιοβιοτέχνες σέ 4ωρη στάση, ὁ ἀγῶνας με ἔξαιρετική ἐπιτυχία ἔγινε παλλαϊκός.

\*\*\*

Ἡ ἐπιτυχία τῆς παλλαϊκῆς ἀπεργίας καταθορύβησε τίς ἀρχές καί τοὺς δορυφόρους των. Οἱ προσπάθειες γιά διάσπαση τῆς ἀπεργίας ἔγιναν ἀκόμα ἀποφασιστικώτερες. Οἱ ἀντιδραστικοί κονδυλοφό-

ροι ἄρχισαν νά χύνουν τὸ δηλητηριό τους, ἄφθονο, ἐναντία στοὺς ἀπεργούς.

Ὁ κ. Μητσοτάκης, βουλευτῆς τῶν Βενιζελικῶν Φιλελευθέρων, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ ἀποκαλεῖ τοὺς ἐπαγγελματιοβιοτέχνες πού κατέβηκαν στήν ἀπεργία «λεφοῦσι ἀλητῶν». Καί ὁ ἀρχηγός τους κ. Σ. Βενιζέλος, ὅπως λέει σέ τηλεγράφημά του, δέν κάνει οὔτε συζήτηση γιά τόν ἀγῶνα τῶν ἀγροτῶν. Ἡ ἐνότητα τῶν ἀγροτῶν τοὺς ξαφνιάζει. Ἐχουν μεσάνυχτα ἀπὸ τὰ ζητήματά τους, τὸν πόνο τους καί τὴν ἀγανάχτησή των ἀπέναντι στο ἀντιλαϊκὸ κράτος πού δέν ξαίρει παρά μονάχα νά τοὺς κοροϊδεύει, πού ὁ κ. Βενιζέλος δηλώνει πὺς οἱ κομμουνιστές «παρέσυραν» καί τοὺς δεξιούς ἀγρότες στήν ἀπεργία.

Ὁ Φιλελεύθερος πολιτευτῆς κ. Γιωργιλαδάκης πού ἐπισκέφθηκε τίς ἀπεργιακές φρουρές δηλώνει ἀπερίφραστα, ὅτι ἀπεργοῦν ὅλοι μαζί οἱ ἀγρότες ἐνωμένοι, ἀνεξάρτητα ἀπὸ πολιτικά φρονήματα.

Μὰ ἡ μεγάλη φροντίδα τῆς ἀντίδρασης τῶν Χανιῶν στρέφεται στὰ δυναμικά μέτρα. Πολυάριθμα ἀποσπάσματα τρέχουν σ' ὅλες τίς φρουρές γιά νά τίς διαλύσουν. Καί ἀρχίζοντας με προκλήσεις πυροβολοῦν διάφορούς πολίτες στὰ χωριά. Τὰ μέτρα αὐτὰ δυναμώνουν τὸ πείσμα τῶν ἀγροτῶν, σφιχτοδεῖνουν τὴν ἐνότητά τους καί τοὺς κάνουν ἀποφασιστικώτερος. Οἱ ἀγρότες ἀνεβάζουν τὴν πάλη τους καί περιφρουροῦν τὸν ἀγῶνα τους. Ὅπου πηγαίνουν τὰ ἀποσπάσματα πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα καί τίς κορυφές προβάλλουν πολυάριθμοι ἔνοπλοι χωρικοί, δηλώνοντας πὺς ἂν δέν φύγουν τ' ἀποσπάσματα καί δέν ἀφήσουν ἐλεύθερες τίς φρουρές νά φυλάγουν τὴν ἀπεργία δέν φεύγουν οὔτε αὐτοί, ὅτι καί νά γίνει. Οἱ ἀποσπασματάρχες τραβοῦν ἀπὸ τὰ μέρη αὐτὰ τίς δυνάμεις τους καί τίς ρίχνουν σέ ἄλλη ἐπαρχία. Παντοῦ ὅμως ἐμφανίζονται ἔνοπλοι ἀπεργοί καί τελικά μεταιώνονται τὰ σχέδια τῶν διασπαστῶν γιά διάλυση τῶν ἀπεργιακῶν φρουρῶν πού θάταν σοβαρότατο πλήγμα γιά τὴν πορεία τῆς ἀπεργίας.

Ἡ ἀποτυχία τῶν ἀποσπασμάτων τρομοκρατεῖ περισσότερο τίς ἀρχές καί ἐνθουσιάζει τοὺς ἀγρότες. Ἡ ἀγορά τῶν Χανιῶν ἀρχίζει νά νεκρώνεται ἀπ' ὅλα τὰ ἀγροτικά προϊόντα καί κάθε ἐμπορική κίνηση ἔχει σταματήσει.

\*\*\*

Γιά τὴν ἕκτη μέρα τῆς ἀγροτικῆς ἀπεργίας, με ἀπόφασή τους τὸ Έργατ. Κέντρο καί ἡ Ὁμοσπονδία Βιοτεχνῶν καλοῦν σέ ἀπεργία διαρκείας ὅλο τὸν ἐργαζόμενο κόσμο τῆς πόλης. Δίπλα στοὺς ἀγρότες θά στέκονται τώρα οἱ βιοτέχνες, οἱ ἐπαγγελματίες καί οἱ ἔμποροι. Ὁ Άγῶνας πλαταίνει καί τραβά γιά παλλαϊκή ἀπεργία διαρκείας καί παλλαϊκή συγκέντρω-

ση. "Όλοι οί κλάδοι είναι έτοιμοι νά κατέβουν μέ τά ιδιαίτερα ζητήματά τους.

Γιά τήν καλλίτερη καθοδήγηση του άγώνα εκλέγεται από κοινή σύσκεψη Παλλαϊκή Έπιτροπή Άγώνα μέ 3 άγρότες άντιπροσώπους, 2 βιοτέχνες και 2 έργάτες

Η έκλογή τής Παλλαϊκής Έπιτροπής άγώνα είναι μία σοβαρώτατη έπιτυχία τής άπεργίας που βοηθά έξαιρετικά στή συνέχεια και τήν άξια καθοδήγησή της. Τώρα μόνο όταν λυθοῦνε τά ζητήματα όλων τών κλάδων θά λήξει ή άπεργία γιατί οί εργαζόμενες τάξεις στέκονται αλληλέγγυες μεταξύ τους.

Στό Καστέλλι τής Κισσάμου αὐθόρμητα όλως διόλου κατεβαίνουν οί επαγγελματίες και οί έμποροι σέ 4ωρη στάση σέ ένδειξη αλληλεγγύης προς τούς άγρότες.

Τήν προηγούμενη μέρα τής παλλαϊκής άπεργίας διαρκείας όλα λένε ότι θάχει έπιτυχία. Υπάρχει ένα γενικό ξεσήκωμα και ένθουσιασμός στήν πόλη και τήν ύπαιθρο. Οί άρχές άρχίζουν νά καταλαβαίνουν ότι είναι καιρός πιά ν' αφήσουν τις κοροϊδίες και ότι πρέπει νά μελετήσουν σοβαρά τήν κατάσταση. Ο Γεν. Διοικητής κάνει έκκληση(!) στό λαό νά ήσυχάσει μέ ύποσχέσεις ότι λύνονται όλα τά ζητήματά του. Ο κόσμος όμως έχει χορτάσει από κοροϊδίες και δέν πιστεύει στό λόγια τών άρχών. Οί διασπαστές κάνουν τήν ίδια μέρα μία ύστατη προσπάθεια γιά διάσπαση του άγώνα. Δέν έβγαλαν ίσαμε τήν ώρα αὐτή τίποτε ούτε από τά άποσπασματα ούτε από τήν προσπάθεια νά δημιουργήσουν άπεργασιαστικές ένσπλες δμάδες στήν ύπαιθρο. Κανείς άγρότης δέν έκανε τό έγκλημα νά σηκώσει τουφέκι γιά νά χτυπήσει τούς συναδέλφους του που παλεύουν γιά τό ψωμί τους και τό δικό του ψωμί. Γι' αυτό άποφάσισαν νά τήν ρίξουν στό πολιτικά μέσα: Είδοποιούν τούς επαγγελματίες ν' ανοίξουν όποσδήποτε τά μαγαζιά τους και αὐτοί θά τούς προστατεύσουν(!) από τούς άπεργούς.

Διορίζουν μία «λαϊκή Έπιτροπή» που στον καιρό τών Γερμανώντά περισσότερα μέλη τής καλοῦσαν τό λαό νά σταματήσει κάθε άγώνα γιά τό ψωμί και τή λευτεριά του, τήν πλαισιώνουν μέ καινούργια όνόματα ξεγελασμένων και τήν πιέζουν νά βγάλει ένα μανιφέστο γιά τό σταμάτημα τής άπεργίας, που «τήν κάνουν οί κομμουνιστές και έχει μόνο πολιτικά ελατήρια».

Πιέζουν πολύ τά Συμβούλια τών Έπαγγελματιών νά πάρουν άπόφαση γιά τό άνοιγμα τών μαγαζιών τους. Τίποτε όμως δέν τούς όφελει γιατί ό λαός πήρε τήν άπόφασή του νά παλαίψει μέχρι τή νίκη.

Οί αντίδραστικοί τρομοκρατημένοι άπ'

τήν έπιτυχία τής άπεργίας και από τήν «έπικίνδυνη» πορεία της, διαδίδουν άνόητες ψευτιές ότι οί ένοπλοι άγρότες θά μπουν στήν πόλη και θά καταλάβουν τις άρχές τή νύχτα και πάνε νά δημιουργήσουν μία πολεμική ατμόσφαιρα στό Χανιά.

Μά ή άπεργία έχει φτάσει τώρα πιά ψηλά και δέν χτυπιέται πιά από κανένα. Οί φρουρές γίνονται πιά πολλές και πιά μαζικές και οί ένοπλοι πολλαπλασιάζονται.

Κάτω άπ' αὐτή τήν κατάσταση ό Γενικός Διοικητής μέ τή μεσολάθηση τής Συμφιλωτικής Έπιτροπής τών Χανιῶν, καλεῖ τήν Παλλαϊκή Έπιτροπή άγώνα άργά τή νύχτα τής πέμπτης ήμέρας τής άπεργίας και δηλώνει έγγραφα ότι είναι πρόθυμος νά λύσει όλα τά βασικά ζητήματα τών άπεργών.

Η Παλλαϊκή Έπιτροπή βρίσκει ικανοποιητικές τις προτάσεις και άναστέλλει τήν άπεργία.

Η άπεργία τών Χανιῶν σημείωσε σοβαρή έπιτυχία. Η μαχητικότητα και άποφασιστικότητα τών άπεργών έδωσε κατά πρώτο λόγο τή νίκη. Μέσα στις συνθήκες του «ύπερδυναμικού» κράτους που περνούμε σέ καμιά περίπτωση δέν θά μπορούσε νά κρατήσει τόσες μέρες και νά έχει ικανοποιητικά άποτελέσματα άν δέν στηρίζονταν στό μαχητικό πνεῦμα τής άγροτιάς όσο δίκια και νάτανε τά ατήματα. Οί άπεργιακές φρουρές που σάν συνεχέια τους είχανε τό ένοπλο ξεσήκωμα καθαρό αποτέλεσμα τής προσπάθειας τών άρχών νά διαλύσουν τούς άπεργούς μέ δυναμικά μέσα, στάθηκαν ό στυλοβάτης του άπεργιακού άγώνα.

Η ένότητα τών άπεργών ήταν ό δεύτερος παράγων τής έπιτυχίας. Οί διασπαστές δέν βρήκαν έδαφος μέσα στον άγροτικό πληθυσμό. Ξεσκεπάστηκαν και ξεμασκαρεύτηκαν χωρίς νά πετύχουν τό σκοπό τους.

Η ταχτική που άκολούθησε ή άπεργιακή Έπιτροπή άπ' τήν άρχή ως τό τέλος του άγώνα ήταν βασικά σωστή. Στήριζονταν πάντα σέ μία σφιγμομέτρηση τής άγωνιαστικής διάθεσης τών άπεργών και σέ μία πάνω κάτω πλήρη αντίληψη τής πορείας τής άπεργίας σ' όλες τις περιφέρειες και σ' όλους τούς τομείς.

Εκείνο που δέν πρόσεξε ή άπεργιακή έπιτροπή ήταν τό ζήτημα τής μεταφοράς τών πορτοκαλιών και τών έφοδίων τής Ούνρα. Οί άπεργιακές έπιτροπές έμπόδιαν τό πέραςμα ακόμα και του Ταχυδρομείου. Αν έγκαιρα δέν αντιμετωπίζονταν τό σφάλμα θά είχαμε μία άγανάχτηση άπ' τή μία μεριά όλων τών πορτοκαλοπαραγωγών που θάβλεπαν νά χάνεται χωρίς λόγο τό προϊόν τους που τό

είχαν έτοιμο γιά τήν έξαγωγή και από τήν άλλη μιά γενικώτερη δυσφορία του πληθυσμού που δέν μπορεί παρά νάβγαυνε σέ βάρος τής άπεργίας.

Σοβαρή άδυναμία τής άπεργίας ήταν ή παράκρηρη πάντα έκδοση και λειψή κυκλοφορία του διαφωτιστικού ύλικού. Οί άπεργοί δέν κατατοπίζονταν πλήρως γιά τήν έξέλιξη τής άπεργίας, γιά τά διαθήματα στις άρχές τής άπεργιακής έπιτροπής και τις άπαντήσεις των άρχών, γιά τής άποφάσεις τής καθοδήγησης, γιά τήν έπιτυχία τής άπεργίας στις άλλες περιφέρειες κλπ.

Η προκήρυξη γιά τήν άναστολή τής άπεργίας κυκλοφόρησε μόλις τό μεσημέρι τής Πέμπτης, ένώ ή άναστολή έγινε από τις τρεις μετά τά μεσάνυχτα τής Τετάρτης πρós τήν Πέμπτη.

Στή διάρκεια τής άπεργίας δέν γίνονταν πλατειά διαφώτιση όλου του λαού γιά καθένα χωριστά από τά αίτήματα του ύπομνήματος των άπεργών. Όση έκλαίκευση και νάχε γίνει πριν τής άπεργίας επιβάλλονταν ή ίδια δουλειά νά συνεχιστεί και μέσα στην άπεργία.

Έδω στηρίχθηκαν οί διασπαστές και δημιούργησαν μεγάλο ζήτημα γιά τό «Λίμπερτυ» που βρισκονταν μέσα στα αίτήματα των άπεργών. Ό αντίδραστικός τύπος μεγαλοποίησε τό ζήτημα και πήγαινε νά δημιουργήση τήν έντύπωση στον κόσμο πώς οί άπεργοί βάζουν άπραγματοποίητα ζητήματα άκόμα και πλοία γιαντί έκινούντο από άλλα έλατήρια κλπ. Ένώ στην πραγματικότητα οί άπεργοί ζητούσαν νά προστεθεί στην συγκοινωνία Κρήτης—Πειραιά ένα καινούργιο πλοίο γιά τήν μεταφορά των άγροτικών προϊόντων μιά και τό κράτος τά διαθέτει όλα στον έμφύλιο πόλεμο.

Η 4ωρη στάση των έπαγγελματιών έδειξε ότι χωρίς άνώτερο συνδικαλιστικό όργανισμό θά δυσκολεύονταν πολύ στους άγώνες τους.

Στά έργοστάσια από έλλειψη έπαγρύπνισης, όργανωτικής και διαφωτιστικής δουλειάς δουλεψαν γιά άρκετές ώρες στην παλλαϊκή άπεργία τής τρίτης ήμέρας του άγώνα, οί δυό πιο βασικές έπιχειρήσεις. Δέν είναι φυσιολογικό φαινόμενο νά κλείνουν σέ ένδειξη άλληλεγγύης πρós τους άγρότες, οί έπαγγελματίες, τά μαγαζιά τους και οί έργάτες που είναι ό πιο κοντινός σύμμαχος των άγροτών νά δουλεύ-

ουν σά νά μή συνέβαινε τίποτε.

Κάτω από μιά σοβαρώτατη πίεση των άπεργών οί άρχές αναγκάστηκαν νά ύποκύψουν και νά δώσουν γραπτές ύποσχέσεις γιά ίκανοποίηση των βασικών ζητημάτων.

Όμως γιά τό κράτος των Τσαλδάρηδων δέν είναι καθόλου άπίθανη ή άθέτηση κάθε ύπόσχεσης και ή ύπαναχώρηση σέ κάθε δήλωση όταν μάλιστα σκεφτούμε ότι σήμερα γίνεται στα Χανιά μιά όλόπλευρη προετοιμασία των δυνάμεων τής αντίδρασης γιά χτύπημα άποφασιστικό του δημοκρατικού κινήματος που και γιά τά οικονομικά ζητήματα είναι ό μόνος έγγυητής.

Είναι δικαιολογημένες οί έπιφυλάξεις τής Παλλαϊκής Έπιτροπής άγώνα και οί προτροπές που γίνονται γιά έπαγρύπνιση μέχρι τήν πραγματοποίηση άπ' τις άρχές όλων των γραπτών ύποσχεσεων, όσο και νά θέλουν οί άρχές νά θολώσουν τά νερά με δικολαβισμούς και νά πείσουν τον κόσμο ότι έλυσαν κι' όλας όλα τά ζητήματα και άπορούν γιά τις ανακοινώσεις τής Παλλαϊκής Έπιτροπής που μόνο σαν προσπάθεια γιά άναταραχές μπορούν νά θεωρηθούν.

Και ή έπαγρύπνιση πρέπει νά άνεβαίνει τόσο όσο πολλαπλασιάζονται και οί δυναμικές προετοιμασίες τής αντίδρασης που κοντά στη δημοκρατική έλευθερία, όνειρεύεται νά πνίξει και τή δίκαιη φωνή των εργαζομένων γιά δουλειά και ψωμί.

Αν λυθούν τά ζητήματα που καινε τον άγρότη, τον εργάτη, τό βιοτέχνη, τον έπαγγελματία και τον έμπορο θάταν πολύ κουτό νά πιστεύει κανείς ότι θά μπορούσε όποιος δήποτε νά συνεχίσει τον άπεργιακό άγώνα γιά ζητήματα που λύθηκαν, όση έπιρροή και νά διαθέτει στην πόλη και στο χωριό και νά χωρεί στο μυαλό κανενός ή ύποψία ότι άπεργάζεται άναταραχές και άνωμαλίες.

Αν πάλι ξεγελαστούν κι' αυτή τή φορά οί εργαζόμενοι τότε αυτόματα μπαίνουν οί βάσεις γιά ένα έντονώτερο και άποφασιστικώτερο άγώνα που θά οδηγούσε σέ άμεσες λύσεις στα οικονομικά ζητήματα.

Και κανένας κονδυλοφόρος δέν θά μπορεί νά άλλξει και νά διαστρεβλώσει τά πράγματα, όπως άκριβώς συνέθηκε και στην πορεία τής άπεργίας που περάσαμε.

Μ, Μ.



## Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΚΡΗΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Στις 28 του Φλεβάρη καταδικάστηκαν από το Στρατοδικείο Χανίων 20 στρατιώτες διότι «ένω έν τω πρό του Διοικητηρίου του Κ.Β.Ε. Ήρακλείου χώρω είχε συγκεντρωθεί όμιλος γυναικών με σκοπόν να παρεμποδίση και να ματαιώση διά των φώνων και διαμαρτυριών, την αναχώρησιν τής υπό του ΓΕΣ διαταχθείσης αποστολής οπλιτών του ανωτέρω Κ. Β. Ε εις Ηπειρωτικήν Ελλάδα, άπαντες οι ανωτέρω ήνωμένοι και έκ συμφώνου ενεργούντες ανεμίχθησαν εις την ανωτέρω συνάθροισιν και ένισχυσαν ταύτην διά διαμαρτυριών και κραυγών άαφήστε μας δέν πάμε να σκοτώσουμε τάδέρφια μας». Αλλά λέει τό κατηγορητήριο. Μ' άλλα λόγια οι στρατιώτες, οι μονάδες τους και οι συγγενείς τους ζητούσαν να μην σταλούν να πεσοκοφτούν με τά αδελφία τους και, έπειδή στο σημερινό καθεστώς δέν έχεις ούτε τό δικαίωμα ναρνηθείς να σκοτώσεις τόν αδελφό σου, κλειστήκαν στίς φυλακές και οι στρατιώτες και οι γυναίκες.

Δέν πρόκειται έδω να κρίνουμε την άπόφαση αυτή, άπλως θά θέλαμε να ρωτήσουμε. Έχει ύπ' όψη του τό στρατοδικείο κάμιά περίπτωση πού ή πατρίδα κινδύνευε να άρνήθησαν οι Κρητικοί στρατιώτες να πολεμήσουν τους έχθρους της και, οι μονάδες τους να προσπαθήσουν να ματαιώσουν την αναχώρησή τους για τά μέτωπα; Έχει ύπ' όψη του τό δικαστήριο ότι τό Μάη του 1941 έπειδή ή τότε Κυβέρνηση του Γεωργίου και οι Άγγλοι (ένω οι Γερμανοί κατακτούσαν τό νησί) έκρουαν τά όπλα στίς άποθήκες ξεσηκώθηκαν οι Κρητικοί με τίς χουρχουδόβεργές και τους χτύπησαν; Ξέρουν ότι οι μάχες τής Παναγίας, τών Ποταμών όπως και όλες οι μάχες του ΕΛΑΣ κατά τών Γερμανών πραγματοποιήθηκαν άπό πολεμιστές πού κανένα βασιλικό διάταγμα δέν τους όποχρέωνε να στρατευθούν; Αλλά για να μη νομίσει τό δικαστήριο ότι με την άπόφασή τής 28.2 ή τής 13.2 διδάσκει πατριωτικό τους Κρητικούς. Από τά παραπάνω θγαίνει άκόμη ότι τόσο ό λαός όσο και οι στρατιώτες είναι πεπεισμένοι ότι ό πόλεμος πού τους ζητούν να διεξάγουν όχι μόνο στερείται έθνικού περιεχομένου αλλά και είναι πράξη άντεθνική. Έτσι μονάχα έξηγείται ή άπέθεια και ή άρνησή τους.

Και ούτε οι μόνοι είναι πού παρουσιάζουν αυτή την άπέθεια ούτε οι μόνοι πού άποδίδουν τέτοιο χαρακτήρα στίς κυβερνητικές ενέργειες. Είναι γνωστό ότι στο στρατόπερο του Παύλου Μελά στή Θεσσαλονίκη είχαν κλειστεί πολλοί χωροφύλακες γιατί παρουσίασαν άπέθεια. Τό «Ντσίηλυ Γουώρκερ» στίς 6 Δεκέμβρη γράφει «σημαντικά τμήματα στρατού δέν θέλουν να πολεμήσουν κατά τών αδελφών τους και, όλόκληρες στρατιωτικές μονάδες άρνούνται να έκτελέσουν διαταγές». Οι ίδιοι οι Σωματάρχες του στρατού βεβαίωναν τόν κ. Τσαλδάρη όταν ήταν πρωθυπουργός, ότι «μεγάλη μερίς του στρατού έμφανίσει άπροθυμία προς την έμπλοκήν του εις έμφύλιον πόλεμον». Και αυτά σε ένα στρατόν πού πίστευαν ότι είχε έκκαθαρισθεί από κάθε συνειδητό δημοκρατικό στοιχείο με τη μέθοδο τής έαμοκαρδίτιδας. Ό στρατηγός Όθωναίος, ό πρώτος στρατηγός τής Ελλάδας τονίζει «Τό Κράτος είναι άνίκανο να συντρίψει τους άντάρτες διότι ό άναρτοπόλεμος στηρίζεται στο λαό». Ό στρατηγός Μερνεντίνης, ύπουργός τών στρατιωτικών στην Κυβέρνηση Σοφούλη γράφει σχετικά στο «Βήμα». «Οί στρατιώτες διεξάγουν άγώνα στερούμενο έθνικού έλατηρίου τόν όποιον δέν είχαν ύπ' όψη των όταν κατετάσσοντο. ... Θεωρείται δ' ούτος άπ' αυτούς ξένος προς τόν προορισμό του στρατού». Ό στρατηγός Κωτούλας σε συνέντευξή του με δημοσιογράφους λέει. «Ό έλληνικός λαός βλέπει με άγωνία τό στρατό τής Άγγλοκρατούμενης Ελλάδας, τό στρατό πού άργάνασαν και ούσιαστικά διοικούν οι Άγγλοι να μεταβάλλεται σε όργανο σφαγής του λαού και να παρουσιάζει όλα τά συμπτώματα μιάς φοβερής κι' άσυγκράτητης άποσύνθεσης».

Τά παραπάνω έρχονται να βεβαιώσουν με τόν τραγικότερο τρόπο τά στρατόπεδα τών δημοκρατικών φαντάρων πού είναι σπαρμένα σ' όλη την Ελλάδα και στο καθένα τους φθίνουν χιλιάδες παιδιά του έλληνικού λαού. Έτσι φτάνουμε στο έξής έρώτημα: Έφ' όσο κατά τη γνώμη όλων παρουσιάζεται άπέθεια στο μεγαλύτερο μέρος του στρατού, έφ' όσο όπως δείχνουν οι τελευταίες πληροφορίες, ό δημοκρατικός στρατός είναι τόσο ίσχυρός, πού για να άντιμετωπισθεί χρειάζεται στρατιωτικές μονάδες όχι μόνο ίσχυρές

μά και φανατικά πιστές στο σημερινό καθεστώς και έφ' όσο είναι γνωστό ότι οι Κρητικοί φαντάροι είναι δημοκρατικοί, γιατί επιμένουν να τους στείλουν στα μέτωπα άφοδ είναι σχεδόν βέβαιο για τους σημερινούς ηγήτορες ότι θα προξενήσουν μεγάλη ζημιά πολλαπλασιάζοντας τη διάβρωση του στρατού;

Η άπάντηση δέν είναι δύσκολη.

Οί Άγγλοι και ή ολιγαρχία έθεσαν σάν άπαραίτητο όρο ύπαρξης σ' όλες τις μεταδεκεμβριανές Κυβερνήσεις, τό τσάκισμα του δημοκρατικού λαού, την έξόντωση των άγωνιστών της Δημοκρατίας, τό άναμα του έμφυλίου πόλεμου σ' όλη τη χώρα. Άξιοποίηση του όρου αυτού θά ήταν για την ολιγαρχία τό χρυσάφι και ό θησαυρισμός και για τους Άγγλους τό χρυσάφι και ή πραγματοποίηση των άντισοθιετικών σχεδίων τους. Πρέπει να όμολογήσουμε ότι όλες οι μεταδεκεμβριανές κυβερνήσεις και ιδιαίτερα οι «λαοπρόβλητες» «πρός τιμήν τους» έδωσαν όλες των τις δυνάμεις για να πραγματοποιηθούν οι απαιτήσεις των κυρίων τους.

Με τη μεταγωγή των Κρητικών στρατιωτών στην Ήπειρωτική Ελλάδα και τό μπλέξιμό τους στον έμφύλιο πόλεμο πάνε να πραγματοποιήσουν τέσσερις άντικειμενικούς σκοπούς που ό καθένας χωριστά και όλοι μαζί έξυπηρετούν τόν άντικειμενικό σκοπό που έθεσε ή άγγλική κατοχή.

1. Σέ συνδυασμό με την άπόλυση και μετάθεση των Κρητικών Χωροφυλάκων και την άντικατάστασή τους με χίτες από την παλιά Ελλάδα, ή μεταγωγή έχει σκοπό ναλλάξει τό συσχετισμό των ενόπλων δυνάμεων στους Κρήτες και μετά την άλλαγή, να βασιστούν σαυτές νανάψουν τόν έμφύλιο πόλεμο.

2. Ναπομονώσει, νάδρανοποιήσει τους δημοκρατικούς στρατιώτες που τους βλέπουν μία πολύ επικίνδυνη δύναμη ενάντια στην έφαρμογή των σχεδίων τους.

3. Να φέριε σέ άντίθεση τις οικογένειες των τυχόν θυμάτων του έμφυλίου πολέμου με τους έδω έαμίτες για νανάψει μαυτό τόν τρόπο τό μακελειό.

4. Να χωρίσει νέο αίμα τό λαό της Κρήτης με τό λαό της υπόλοιπης Ελλάδας για να σιδαλίσειν πάλι την αυτόνόμηση του νησιού μας.

Τό ποσοστό των στρατιωτικών ψήφων που δόθηκαν στη Δημοκρατία στην Κρήτη προξένισε φοβερή άνησυχία στους Άγγλοπρόβλητους. Και είχαν δίκιο ν' άνησυχούν γιατί στάθηκαν άνίκανα όλα τά μέτρα που πήραν να κάψουν στους Κρητικούς στρατιώτες την πίστη τους προς τη δημοκρατία. Στο Νομό Ήρακλείου που κατά γενική όμολογία συγκεντρώνει τό μεγαλύτερο ποσοστό των μοναρχικών ψήφων, οι στρατιωτικοί ψήφοι ύπέρ της δημοκρατίας ήταν τόν περασμένο Σεπτέμ

βρη 1742 και ύπέρ του Γεωργίου 727 δηλ. 70 % ύπέρ της Δημοκρατίας και μέσα στους 727 είναι πάρα πολλοί οι ψήφοι των μοναρχικών χωροφυλάκων που κουβάλησαν από πάνω. Οι συνέπειες των άνησυχιών δέν άργησαν να εκδηλωθούν. Διώχνουν για τις έκκαθαριστικές επιχειρήσεις τό 592 Τάγμα Ρεθύμνης και άλλες μονάδες από τό Ήρακλείο.

Επίσης στις 17 του Οχτώβρη νέα άποστολή από τό Ήρακλείο.

Στις 20/11 καλούν την κλάση του 1940 των Κρητικών στρατευσίμων να παρυσιαστούν στην Κόριθα. Θά περιμένει ίσως κανένας άφέλης, μετά τη συμμετοχή του Βενιζέλου στην Κυβέρνηση να σταματήσει αυτή ή πρόκληση της Κυβέρνησης κατά του Κρητικού λαού. Όμως γρήγορα έξακριώθηκε ότι και σαυτή την περίπτωση ό κ. Βενιζέλος ένέργησε σάν γνήσιο κοπέλι της ολιγαρχίας, στις 7 του Φλεθάρη, επί άντιπροεδρείας του κ. Βενιζέλου πραγματοποιείται νέα άποστολή Κρητών στρατιωτών για τό μακελειό. Είναι χαρακτηριστικό ότι την μεταγωγή των Κρητών στρατιωτών άκολουθεί έκτόπιση στελεχών του ΕΛΑΣ (μονίμων αξιωματικών) στελεχών του ΑΚΕ, σύλληψη στελεχών της ΚΕΠΚ και γενικότερα δραστηριοποίηση των έμπρηστών του έμφυλίου πολέμου. Στο πρώτο δεκαπενθέμερο του Σεπτέμβρη έξαπολούνται μπλόκα στην ύπαιθρο (Μυλοπόταμο, Μεραμέλλο κλπ.), έπίδρομες στα γραφεία και τις λέσχες άριστερών όργανώσεων. Γίνονται συγκεντρώσεις πρώην στελεχών της ΕΟΚ και τους δίνεται έντολή να όργανώσουν ένοπλες ομάδες κλπ.

Άν ως τη στιγμή που γράφονται οι γραμμές αυτές δέν έχουν πραγματοποιήσει τό πρώτο μέρος του σχεδίου των δέν όφείλεται στην καλή τους θέληση, αλλά στην ένότητα και την άποφασιστικότητα που παρουσιάζει ό άγώνας του Κρητικού λαού για τη δημοκρατική τάξη και όμαλότητα.

Για τη μεταχείριση των Κρητικών στρατιωτών έξω από την Κρήτη, μας μιλούν εύγλωτα έπιστολές των ίδιων των στρατιωτών, άρθρα του τέως Γενικού Διοικητού Ε. Δασκαλάκη, άκόμη και ή άμεση άντίληψη από τη ζωή των δημοκρατικών στρατιωτών στα στρατόπεδα του Άγ. Νικολάου και Ρεθύμνης, στα όποια βρίσκονται και πολλοί Κρητικοί. Ένας από τό στρατόπεδο της Θεσσαλονίκης γράφει: «... Είμαι στα συρματοπλέγματα μέσα... Θά σκάσω. Δέν ξέρω τί να κάνω. Μας πηγαίνουν συνοδεία στο φαί, στο νερό σ' άποχωρητήρια. Τραγοϋδι με τό ζόρι τροχάδην και έξύλο...». Δεύτερος στέλνει αγωνιόδεις επικλήσεις «... βρισκομαι όπως θά σάς πει ό φέρων όχι καλά, χωρίς να στενοχωρηθείτε...». Τρίτος

«Είμαι αιχμάλωτος. Στο στρατόπεδο είναι 50 Κρήτες. Εκεί παίζεται ξύλο που δεν υποφέρεται. Θα λέτε ότι μιλούσα και με κλείσαν μέσα, αλλά δεν έβγαλα μιλιάρη, μέπιασε ή ταμπέδα». «Άλλος από την Κατερίνη «... η ζωή μας είναι ανυπόφορη. Έχουμε βαρεθεί να ζούμε. Βρέχει 8 μέρες. Μένουμε σε κάτι αντίσκηνα σ' ένα βουνό άπανάω. Λάσπες, πείνα... θα πάροουμε καμιά πλευρίτιδα. Δεν ανταμώσαμε αντίρτες. Μας αποφεύγουν γιατί ξέρουν ότι είμαστε δημοκρατικοί» ενώ συνεχίζει ο ίδιος «... ακόμη δεν χτύπησαν πουθενά και να μην πετύχουν 100% το σκοπό τους. Άπο 39 Χανιώτες είμαστε ακόμη δυο τό λοχο, οι άλλοι στα σύρματα. Νά πάτε επιτροπές να ενδιαφερθείς γιατί κινδυνεύουμε ακόμη και τη ζωή». Στο υπόμνημα που στέλνουν οι φαντάροι από το στρατόπεδο Ρεθύμνης—που κατ' εὐφημισμὸν ονομάζεται Τάγμα Σκαπανέων—γράφουν: «... και αφού απέτυχαν εις την προσπάθειάν των ν' αποδημοκρατικοποιήσουν τὸν ἔθνικὸ στρατὸ με τὴ μέθοδο τῶν ἐκκαθαρίσεων ἐπένοησαν ἄλλας μεθόδους! Ἐχορήγησαν ἀκόπως και χρονίας ἀναβολὰς και προσωρινὰ ἀπολυτήρια κατὰ ἑκατοντάδες και χιλιάδες. Ἐγέμισαν τὰς στρατιωτικὰς φυλακάς, ἔστειλαν ἑκατοντάδες εις τὰ βασανιστήρια και μπουντρούμια (Χαϊδάρη, Ἐφορεία Ὑλικὸβ Κολέμου, Βόλος, Λάρισα, Τύρναβος, Τρίκαλα κλπ.). Ἄλλους παρέμψαν με τὸ περίφημο ψήφισμα «περὶ μέτρων τάξεως και ἀσφαλείας» εις τὰ ἔκτακτα στρατοδικεῖα και ἀπὸ κεῖ εἰς τὰ ἐκτελεστικὰ ἀποσπάσματα... Τελευταίως ἐνετάθησαν τὰ τρομοκρατικὰ μέτρα εις βάρους μας. Ξυλοδαρμοί, βιαιοπραγίαι, ὕβρεις και προπυλακισμοί, παντοῖα ἀπειλοῖ...».

Καὶ συμπληρώνονται με τὶς δολοφονικὲς ἀπόπειρες ἀπὸ τοὺς χίτες Ρεθύμνης και τοὺς χωροφύλακες. Ὅταν αὐτὰ γίνονται στὴν Κρήτη, πού ἐξ αἰτίας τῆς σύνθεσης τοῦ πληθυσμοῦ, τῆς ὑποδοχῆς πού ἔγινε ἀπὸ τὸ λαὸ στοὺς δημοκρ. φαντάρους, ὅπως οἴποτε θὰ ἔχουν περιορίσει τὴν ἀντιδημοκρατικὴν μανίαν τῶν ἀξιοματικῶν και Διοικητῶν τῆς, καθέννας μπορεῖ νὰ φαντασθεῖ τί τραβᾶνε τὰ παιδιὰ τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ στὰ ἔξω ἀπὸ τὴν Κρήτη στρατόπεδα.

Τὰ παραπάνω ἔρχεται νὰ βεβαιώσει ὁ Κυβερνητικὸς «βουλευτῆς» και τ. Γενικὸς Διοικητῆς Κρήτης κ. Ε. Δασκαλάκης. Σὲ τηλεγράφημά του πρὸς τὸν κ. Βενιζέλο τονίζει: «Τάγμα Ρεθύμνης μετατεθὲν πρὸς τριμήνου εις Αἰκατερίνην ἐξετέλεσε πλήρως τὸ καθῆκον του. Σήμερον μεταφερθὲν εις Λαγκαδᾶν διελύθη τεθéntος Διοικητοῦ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου ἤρωος τῆς Ἀλβανίας Παναγιωτάκη εἰς διαθεσιμότητα. Ἐκ τῶν ἀξιοματικῶν δὲ και ὀπλιτῶν ἄλλων μὲν μετατεθέντων εις Μακεδονικὰ

τάγματα, ἄλλων δὲ ἐγκλεισθέντων εις συρματοπλέγματα ὕβριζομένων και κακοποιουμένων. Ὁλόκληρος ἔθνικὸφρων λαὸς Ν. Ρεθύμνης εὐρίσκειται ἐν ἐξεγέρσει. Κινδυνεύει διασάλευθαι ἡ τάξις διὰ τὴν προσαυθεῖσαν ὕβριν εις τὰ γενναῖα και τίμια παιδιὰ μας. Παρακαλῶ και δι' ἐμοῦ ὀλοκληρος ὁ Νομὸς Ρεθύμνης ὅπως ἐπέμψητε εις τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ ἀρθεῖ ἡ ἀδικία αὐτή». Ὁ κ. Δασκαλάκης ἐξ ἄλλου σὲ ἄρθρο του στὸ «Βῆμα Ρεθύμνης» συμπονεῖ τοὺς γονεῖς τῶν στρατιωτῶν «πὺ ἔχουν τὰ παιδιὰ τους ἐκεῖ πάνω, πὺ ξενυχτοῦν με τὸ κτυποκαρδι μήπως τὸ πρῶτὸ λάβουν κανένα θλιβερό μήνυμα ὅτι τὸ παιδί των ἐσφάγη ἢ ἐφονεύθη» και διαμαρτύρεται διότι «πάλιν ἡ Κρήτη πληρώνει τὸν φόρον τοῦ αἵματος διότι ἡ Κυβέρνησις προχωροῦσα εις τὸ πρόγραμμά της πρὸς τὴν δημιουργίαν κοιμητικοῦ Κράτους εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῶν ἐκλογῶν τῆς 31ης Μαρτίου ἅπαντας σχεδὸν τοὺς Κρήτας χωροφύλακας τοὺς ὑπηρετοῦντας εις τὴν παλαιάν Ἑλλάδα μετέθεσεν εις τὴν Μακεδονίαν και ἐν συνεχείᾳ τὸ 592 Τάγμα Ρεθύμνης ἀπὸ τριῶν ἡδὴ μηνῶν εὐρίσκειται εις ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις... Ἡ Κυβέρνησις ἀνευ οὐδενὸς λόγου ἀλλὰ ἐξωτερικεύσασα τὰ ἀντικρητικὰ τῆς αἰρηθήματα διέλυσε τὸ Τάγμα μας». Παρ' ὅλα αὐτὰ ἐνῶ ὁ κ. Βενιζέλος ἦταν ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβέρνησης και ὁ κ. Δασκαλάκης Γενικὸς Διοικητῆς Κρήτης ἔγινε νέα μεταγωγὴ τῶν Κρητικῶν στρατιωτῶν γιὰ τὰ μέτωπα τοῦ ἔμφυλλου πολέμου στὶς 7.2.47 ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο. Ὅχι μόνον αὐτὸ, ἀλλὰ και κλεισθήκαν στὶς φυλακὲς γυναῖκες και στρατιῶτες γιατί διαμαρτυρήθηκαν γιὰ τὴν ἐτοιμαζόμενη «νέα ὕβρις εις τὰ γενναῖα και τίμια παιδιὰ μας» και γιατί πῆγαν νὰ προλάβουν τὴ «διασάλευση τῆς τάξεως». Πῶς ὁ κ. Δασκαλάκης στὶς 24.11.46 πίστευε ὅτι οἱ ἐνέργειες αὐτὲς ὀδηγοῦν εις «νέον Γουδι» και στὶς 7.2.47 δέχτηκε νὰ γίνῃ συνέννοχος χωρὶς διαμαρτυρίαν; Ἡ μήπως ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸν κ. Τζιφάκη γιὰ νὰ μὴν ἐνοχλεῖται ἡ Κυβέρνηση τοῦ «δυναμικοῦ» 7 ἀπὸ μουρμούρες «ἀνόητης πατριωτικῆς ἐξάρσεως»; Πάντως ἔφασε ὁ κ. Δασκαλάκης κρατεῖ «σιγὴν ἰχθύος» θεωρεῖται τοῦλάχιστο συνέννοχος.

Ἀπὸ τὰ παραπάνω βγαίνουν μερικὰ συμπεράσματα. α) Ὅσοι Κρητικὸι παραμείνουν στὸ στρατὸ μετὰ τὶς ἐκκαθαρίσεις με τὶς «εἰμοκαρδίτιδες» ὀδηγοῦνται στὰ μέτωπα τοῦ ἔμφυλλου πολέμου. Ἐκεῖ πείθονται ὅσοι ἔχουν ἀκόμη ἀμφιβολία, γιὰ τὸ ἀδικο τοῦ ἀγῶνα πὺ τοὺς ἐπιβάλλουν οἱ Ἄγγλοι και οἱ Ἄγγλοπρόβλητοι, γιὰ τὴ δύναμη τῶν ἀνταρτῶν και τὴν ματαιοπονία τῆς Κυβέρνησης νὰ καθυποτάξει τὸ ἀντάρτικο (ἐπιστολὴ τέταρτη, ὀπόμενην σκαπανέων, τηλεγράφημα Δασκαλάκη). β) Ὅσοι ἀρνοῦνται νὰ ρίχνουν τὶς ἐγγλέ-

ζικές σφαίρες στα ελληνικά κορμιά, όσοι αρνούνται να ανοίγουν το δρόμο στο πλάτακο και τη λεηλασία στους Σουρλικούς και τους άνευ ηθικής χωροφύλακες που ακολουθούν για να σφάζουν και να δηώσουν, ρίχνονται στα στρατόπεδα και τα έκτελεστικά απόσπασματα.

γ) Το κλείσιμο των Κρητικών φαντάρων στα στρατόπεδα απόσκοπει να τους εξοντώσει, να σπάσει τα νεύρα τους να τους «άδρανοποιήσει», με την ανέλετη τρομοκρατία, τις δολοφονικές επιθέσεις, τις στερήσεις, τις προβοκάτσιες, τις απειλές.

δ) 'Ο κ. Βενιζέλος όχι μόνο δεν ένεργησε σαν Κρητικός να σταματήσει αυτή τη πρόκληση κατά του Κρητικού λαού αλλά άποκαλύπτοντας για μία ακόμη φορά ότι δεν είναι τίποτα άλλο παρά κοπέλι του άγγλοσαξωνικού ιμπεριαλισμού και της ολιγαρχίας μόλις ανέλαβε αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης πραγματοποίησε νέα άποστολή, για την οποία έχει άπολυτη εθύνη και ο κ. Δασκαλάκης σαν Γενικός Διοικητής Κρήτης.

Τά άποτελέσματα όλων αυτών, είναι όπως τονίζουν οι έπιστολές των στρατιωτών ότι «δημιουργούν νέους όπαδούς του Ζαχαριάδη». Οι άγωνες των «σκαπανέων» στον Άγιο Νικόλαο ως την άπεργία πείνας διαρκείας με χαλύβδινη συνοχή δείχνουν ότι τά σύρματα και τά κάτεργα είναι σχολείς άγωνιστών και, έπειδή μέσα σ' αυτά οι άγωνες γίνονται κάτω από τις πιο δύσκολες συνθήκες, θγαίνουν οι καλύτεροι άγωνιστές, όσοι φυσικά δεν πάρουν από τά πριν τά βουνά για να γλυτώσουν αυτή τη φριχτή τραγωδία, πράγμα που φαίνεται δεν είναι σπάνιο.

Τό «Νταήλυ Γουώρκερ» γράφει από τις 14' Οκτώβρη 46 «πολλοί στρατιώτες στις περιοχές Γρεβενών, Δεσκάτης, Σιάτιστων, Κοζάνης έχουν προσχωρήσει στους αντάρτες...». Και ό στρατηγός Κωτούλας συμπληρώνει «παρουσιάζει (ό στρατός) όλα τά συμπτώματα μιας φοβερής κι άσυγκράτητης άποσύνθεσης. Τό Σκρᾶ με τραγική διαύγεια φωτίζει και συμβολίζει την κατάσταση...».

\* \*

Τό σχέδιο που θέλουν να έφαρμόσουν οι Άγγλοι—τι είπαμε στην αρχή—δεν σταματάει ως έδῶ έχει βασικότερο σκοπό να διαιωνίσει τό μίσος που άναψε ό μοναρχισμός ανάμεσα στο λαό της Κρήτης και στο λαό της Ήπειρωτικής Έλλάδας, να τους χωρίσει με καινούργιο αίμα, μά πιο πολύ να φέρει σ' αντίθεση τις οικογένειες των σκοτωμένων ή θυμάτων του έμφυλλίου πολέμου, που άναψαν και διατηρούν, με τους έαμίτες της Κρήτης για ν' ανάψει άπ' αυτό τό μακελειό μία που άπ' άλλου δεν κατορθώθηκε ως την ώρα. Δεν είναι καθόλου τυχαίο τό γεγονός ότι στις πρώτες «έκκαθαριστικές έπιχειρήσεις» έπεσαν Κρητικοί Χωροφύλακες (άπό τη λε-

κάνη του Μεραμπέλλου σε ένα μήνα σκοτώθηκαν κάπου δέκα χωροφύλακες και ό ταγματάρχης χωροφυλακής Φουλεδάκης για τόν όποιο κρατεί ή γνώμη εκείοτι σκοτώθηκε άπό χωροφύλακες μοναρχικούς γιατί ήταν δημοκρατικός). Δεν είναι καθόλου τυχαίο ό τρόπος με τόν όποιον είδοποιούν τις οικογένειες των θυμάτων των έκκαθαριστικών αυτών έπιχειρήσεων. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι με τις πρώτες άγγελίες θανάτων μερικοί «άγα νακτισμένοι» σ' ένα χωριό του Πάνω Μυλοποτάμου —προφανώς δασκαλεμένοι άπό τους Άγγλους «συντέκνους» που πήγαν να τους «δοούν» έβαζαν ζήτημα να σφάζουν τους έδῶ «έαμοβουλγάρους».

Είναι αλήθεια ότι σκοτώθηκαν Κρητικοί χωροφύλακες στις έπιχειρήσεις, μά άλλο τόσο είναι αλήθεια ότι άπόσπασμα χωροφυλακής στα Στεφανινά παράταξε στη γραμμή τις γυναίκες των δημοκρατικών που έλλειπαν στο βουνό και έβαλε θεριστική βολή. Σκοτώθηκαν έτσι πάνω από 20 γυναίκες στις 16.12.46. Είναι αληθινό ότι άπόσπασμα χωροφυλακής έβίασε δυό άγρότισες κοντά στην Κοζάνη, ύστερα τις βασάνισε και τις έφαξε στις 18 του ίδιου μήνα (Κομμ. Έπιθεώρηση φύλλο 2 1947). Είναι αληθινές οι σφαγές της Ξηρόβρυσης και τά τόσα και τόσα έγκλήματα ιδίως των άνευ θητείας χωροφυλάκων. Μήπως οι Κρητικοί χωροφύλακες που βρίσκονται άνακατεμένοι μαύτους τους έγκληματίες και όσοι άπ' αυτούς δεν παίρνουν μέρος στα έγκλήματα γνωρίζονται άπό μακριά για να μην τους σημαδεύουν οι άντρες των 20 δολοφονημένων των Στεφανινών και των βιασμένων της Κοζάνης, οι χιλιάδες άντάρτες που πήραν τά βουνά έξ αίτίας του κανιβαλισμού των παρακρατικών όργανώσεων και της άγριότητας των όργανων τάξης; Μ' όλα αυτά οι έπιστολές των στρατιωτών που πήραν μέρος σε έκκαθαριστικές έπιχειρήσεις, μιλούν καθαρά για τό πώς βλέπει ό Δημοκρατικός Στρατός τους κρητικούς φαντάρους (έπιστολή 29.10.46) «δεν άνταμώνσαμε άκόμη αντάρτες. Μας άποφεύγουν γιατί ξέρουν ότι είμαστε δημοκρατικοί». Έξ άλλου στρατιώτες που άπολύθηκαν γυρίζοντας άπό τις έπιχειρήσεις διηγόντουσαν «ό λαός έχει μεγάλη έμπιστοσύνη στους Κρητικούς. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι γυναίκες των χωρικών φώναζαν με τό χωνί όταν γινόταν έπίθεσις άπό αντάρτες «Προσοχή. Κρήτες στρατιώτες μπήκαν στο χωριό! Μην τους κτυπάτε».

Άλλως τε ποιοι έμπόδιζαν την άπελευθέρωση της Κρήτης άπό τους Τούρκους για να μην ένωθεί με την Έλλάδα; ποιοι έστειλαν τους πεζοαυτές τό 21—22; ποιοι έχουν συμφέρον για τό χωρισμό της και σήμερα;

Σήμερα μετά την άρνηση της Κυβέρνη-

## ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι αποφάσεις που παίρνονται μέσα στο Κόμμα μας είτε στα ανώτερα όργανα και θεοδότησης είτε στα κατώτερα πρέπει να εφαρμόζονται με συνέπεια. Γιατί όσο σωστή και καλή είναι μια απόφαση πολύ λιγότερο ωφελεί όταν την αποδοκίμασαν και δεν την πραγματοποιήσουν, από το να αξιολογηθούν με συνέπεια στην καθημερινή τους δράση και ζωή. Και ακριβώς για να εξασφαλίσουμε αυτή την συνεπή εφαρμογή μιας απόφασης πρέπει να γίνεται ο έλεγχος. Ακόμα για να βοηθήσουμε τις δυνάμεις μας να βρούμε τις αιτίες των λαθών και των αδυναμιών τους και να ξεπεράσουν όλα εμπόδια συναντήσουν. Ο έλεγχος όμως είτε σε ολόκληρη οργάνωση γίνεται είτε σε ένα μόνο σ. μέλος ή στέλεχος του κόμματος για να προωθήσει τη δουλειά και να βοηθήσει εξαρτάται από τον τρόπο που θα γίνει. Έλεγχος αόστηρος, μελετημένος που θα δώσει συγκεκριμένη βοήθεια μά πάντα συντροφικός είναι ο έλεγχος που και την δουλειά και τους ανθρώπους μας θα βοηθήσει. Κι όσο ο καθένας θα νοιώθει πως δίπλα του στέκεται το Κόμμα με τον καθοδηγητή του για να του δώσει άμεση βοήθεια τόσο περισσότερο θα ενδιαφερθεί για τη δουλειά του και θα συγκεντρώσει τις δυνάμεις του για την πιο μεγάλη επιτυχία.

.....  
σης των 7 νάποδεχτεί την πρόταση του ΕΑΜ για άμοιβαία κατάπαυση των εχθροπραξιών που θα αποτελούσαν την απαρχή για την οριστική ειρήνευση, μετά το νέο πογκρόμ εναντίων των εσμηκών στελεχών στην Αθήνα δεν μπορεί κανείς πια ούτε να ξεθελοτυφλεί ποιός είναι ο υπεύθυνος για το ελληνικό αίμα που χύνεται, για τις συμφορές και τις καταστροφές που σφραγίζονται στη χώρα μας.

Κανείς δεν μπορεί να ρηθθεί το δικαίωμα στον Κρητικό λαό να αγωνιστεί και μάχιστα όσο σκληρά απαιτούν οι συνθήκες για να πουρηθούν τα παιδιά του από τα μέτωπα του εμφυλίου πολέμου. Κάθε μάννα δεν ανατρέφει το παιδί της με τόσες στερήσεις για να σκοτώνει τα παιδιά άλλων μαννάδων ελληνίδων, ως που κάποια μέρα κι αυτό γίνει θυσία για τα συμφέροντα του Αγγλοσαξονικού ιμπεριαλισμού και για να διατηρείται στη χώρα μας αναμένος ο δαυλός για παγκόσμιες ταραχές κι ανωμαλίες.

Μ. ΖΟΥΡΙΔΑΚΗΣ

Γιατί δεν θα πελαγώσει δεν θα βρεί άξεπέραστα εμπόδια και ενισχύοντας την πρωτοβουλία του θα αποχτά μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στον έαυτό του, στην καθοδηγησή του την άμεση, σ' ολόκληρο το Κόμμα.

Πολλές φορές περιοριζόμαστε στο στερεότυπο το είπαμε στη συνεδρίαση. «Βάλαμε αυτό μοναδικό ζήτημα πήραμε συγκεκριμένες αποφάσεις και πρακτικά μέτρα για πραγματοποίησή του». Όλα αυτά σωστά και απαραίτητα. Όμως ένα πράγμα δεν πρέπει να μας διαφεύγει. Κάθε σ. αν θέλουμε να χουμε επιτυχία πρέπει να μελετήσει και να φτιάξει ένα δικό του σχέδιο δουλειάς για το δοσμένο καθήκον και στο συγκεκριμένο τόπο που αυτός υπεύθυνα καθοδηγεί. Στη συνουσία, στο εργοστάσιο, στο γραφείο, στη μαζική οργάνωση. Γιατί αν και είναι το καθήκον που μπήκε για πραγματοποίηση κοινό αλλοιώτικα θα εφαρμοστεί όχι μόνο στο εργοστάσιο και στο γραφείο αλλά και στις συνουσίες της ίδιας ΚΟΒ. Βέβαια τα κοινά θα είναι πολλά. Αλλά πάντα θα υπάρχει η τοπική ιδιομορφία. Το ποιόν των ανθρώπων, τα ζητήματα που τους ενδιαφέρουν, η σκέψη τους για τη ζωή κλπ. Στο σχέδιό του λοιπόν ο σ. ο υπεύθυνος αυτά πρέπει να τα δει. Και εδώ έρισκεται η δική μας ή δουλειά και η βοήθεια για αυτόν. Ακόμα ξέρομε ή μια μέρα δεν αντιγράφει την προηγούμενη της. Ίσως τα ίδια ζητήματα μαζί με τα καινούρια που θα παρουσιαστούν μά ο τρόπος της λύσης τους θάβαι διαφορετικός. Βέβαια θάχεις από προηγούμενα μια πείρα μά αν δεν την πλοούσεις μ' αυτό που απαιτεί η σημερινή κατάσταση θα αποτύχεις.

Ακόμα και σήμερα πολλές φορές αναθέτουμε δουλειά σε μέλη και στελέχη μας. Στην πορεία της πραγματοποίησής τους δεν φροντίζουμε να τους ξαναδοουμε. Έχουμε όρισει τη μέρα και περιμένουμε ναρθαι με πραγματοποιημένα τα καθήκοντα που του αναθέσαμε. Τότε αν βρούμε σφάλματα θα κάνουμε και κριτική και έλεγχο. Όλοφάνερο είναι πως περισσότερο χρειάζεται σε μας. Όπως όμως και η κριτική έτσι και ο έλεγχος βοηθά όταν γίνεται σωστά. Ποτέ δεν θα πηγαίνουμε με τη σκέψη πως κανείς άλλος εκτός από μας δεν θα τα καταφέρει. Και όχι μόνο δεν θα το εκδηλώνουμε αλλά ούτε και θα πρέπει να υπάρχει στη σκέψη μας. Θα αναγνωρίσουμε και θα απαι-

νέσουμε τις επιτυχίες θά βοηθήσουμε να διαλυθούν οι συγχύσεις και οι παρανοήσεις και θά βρούμε μαζί τις μέθοδους για την πάρα πέρα δουλειά. Θά ακούσωμε προσεχτικά τις γνώμες και σκέψεις του, τις άμφιβολίες του και θά διορθώσωμε ότι λαθεμένο υπάρχει με τόν πιό συντροφικό τρόπο. Δέν θά δημιουργούμε την έντύπωση του ανθρώπου που τά ξαίρει όλα ούτε την έντύπωση ότι πάμε γιατί δέν του έχουμε έμπιστοσύνη, γιατί ή δουλειά είναι βουνό και σέ καμμιά περίπτωσηνά μή γινόμαστε φραγμός στην ανάπτυξη της πρωτοβουλίας των συντρόφων μας. Αντίθετα μάλιστα όλόπλευρα θά υποβοηθήσωμε την ανάπτυξη της.

Πολλές φορές ό έλεγχος παίρνει τόν παρακάτω χαρακτήρα. «Σ. που βρισκόμαστε τώρα;» στό δρόμο, στό καφενείο όπου συναντηθούμε. Κι' άφου άκούσωμε τό «που θρισκόμαστε» έπιταχτικά του λέμε την άπόφαση που πάρθηκε και πρέπει να πραγματοποιηθεί. Έκει τέλειωσε ό έλεγχος και ή βοήθεια που δώσαμε στό σύντροφο. Άλλοτε πάλι άκόμα και άν δέν γίνει τυχαία, υπάρχουν περιπτώσεις που κάνομε έλεγχο στό ίδιο καλούτι σ' όλους τους συντρόφους. Και τότε ό έλεγχος δέν μπορεί να καταλήξει σέ συγκεκριμένη βοήθεια όσο έμεις και να τό θέλωμε.

Υπάρχουν όμως και παραδείγματα σω στού και κομματικού έλέγχου. Πού μποροῦμε να πούμε ότι με μιά μεγαλύτερη προσπάθειά μας οι άδυναμίες και στόν τομέα αυτό θά εξαλειφούν.

Έχομε παραδείγματα άπειρα έλέγχου οργανωμένου και μελετημένου και όχι για να πούμε ότι κάναμε έλεγχο. Είδο ποιούμε τό σ. από πιό μπροστά και όσο ναρίτερα είναι δυνατόν, του λέμε για πιό θέμα θά μιλήσωμε ποιά στοιχεία πρέπει να φροντίσει να μας φέρει. Όταν θάρθει ή ώρα τόν άκούμε προσεχτικά σημειώνου με τις παρατηρήσεις μας και τέλος λέμε τη γνώμη μας και καταστρώνουμε από κοινού τό πιό πέρα σχέδιο δράσης. Ό έλεγχος πρέπει να γίνεται και στά κομματικά όργανα για να έλέγχουμε την πορεία της δουλειάς. Έτσι όταν δουλεύουμε όχι μόνο τη συνετή εφαρμογή της γραμμής μας εξασφαλίζουμε και την πλήρη έπιτυχία της μά και τούς ανθρώπους μας υποβοηθούμε, τους προφυλάσσομε από τά γλιστρίματα, ανακαλύπτου τις άδυναμίες μας, την άντικομματική δουλειά όταν γίνεται και περιφρουρούμε τό Κόμμα μας από κάθε έχθρό.

Έπειδή όμως στη ζωή γίνονται λάθη και μεϊς θά κάνομε λάθη. Μάλιστα σ' ένα Κόμμα σάν τό δικό μας που στά χέρια του κρατά όλόκληρη τη λαϊκή ύποθεση θά γίνου και σφάλματα. Όμως κα θμερινά πρέπει να λιγοστεύου. Και όσα γίνονται να προλαμβάνονται για ναχομε

λιγότερες ζημιές. Κι' άκριβώς γι' αυτό τό λόγο χρειάζεται ή κριτική για να θρισκοῦμε τις ρίζες τών λαθών μας και να μην ξαναεπαναληθούν.

Η κριτική πρέπει πάντα να γίνεται μέσα στό όργανο ή στό τμήμα που άνήκει ό σ. όταν πρόκειται για άτομο. Όταν πρόκειται για όλόκληρο όργανο καθοδήγησης στη συνεδρίαση του όργάνου αυτού. Έτσι ευκολώτερα βρίσκονται τά λάθη, οι σ. διαπαιδαγωγούνται καλύτερα. Χωρίς βέβαια να άποκλείεται και κριτική έξω από τό όργανο όταν οι στιγμές τό έπιβάλλου ποτέ όμως άνεύθυνα. Πάντα όμως πρέπει να έξυπηρετεί τό σκοπό της. Ναίαι αυστηρή και να μπορέσωμε να θρού με τις ρίζες από όπου κι' άν προέρχονται. Πάντα όμως πρέπει ναίαι στοργική. Με χειροπιαστά παραδείγματα να άποδείξουμε τό λάθος και να πειστούν οι σ. γι' αυτό. Να εξακαθαριστεί ό τρόπος που μπορούσαμε να τό άποφύγουμε. Να διαπιστώσωμε σωστά και άντικειμενικά τις αιτίες. Άδυναμίες της καθοδήγησης ή του σ. έλλειψη δικής μας παρακολούθησης, ή δυσκολία του καθήκοντος αυτού, ό κακός χειρισμός τών σ. στην πραχτική εφαρμογή, έπιδράσεις έχθρων του λαϊκού κινήματος, συνειδητή άντικομματική δουλειά για να βγούν συμπεράσματα άντικειμενικά. Που τά συμπεράσματα αυτά να γίνου αξιόλογη πείρα στην πάρα πέρα δουλειά της όργάνωσής μας συνδεμένα πάντα με την πολιτική στιγμή και με την ταχτική μας.

Όταν πρόκειται για έχθρους του Κόμματος ή κριτική μας θάναι πολεμική. Στους έχθρους του Κόμματος θάμαστε άμείλιχτοι.

Η κριτική δέν πρέπει ποτέ να περιορίζεται στό λόγια «σ. δέν έκανες καλά τη δουλειά σου». Η «ή καθοδήγηση έκανε λάθος». Άλλο πάλι νομίζου πως κριτική θά πεί φωνές, παχειά λόγια, φλυαρία, συναισθηματισμοί. Μαζεύοντάς τα όλα αυτά στην κάθε συγκεκριμένη περίπτωση θά δοῦμε ότι σαν λείπει ή πραχτική και συγκεκριμένη βοήθεια στους σ. ή κριτική όχι μόνο δέν εκπλήρωσε αλλά έχασε και τό νόημα της. Γιατί κριτική θά πεί θρισκό τά λάθη, τις ρίζες τους, τά προλαβαίνω και ανοίγω δρόμο και στους σ. και στό Κόμμα για καλύτερη δουλειά. Τονώνω τό συναισθημα της ευθύνης τών σ. για ότι έγινε και τους βοηθώ να νοιώθου τις υποχρεώσεις και τά καθήκοντά τους μέσα στό Κόμμα μας. Φροντίζω να άφομοιώσω οι σ. την πολιτική και όργανωτική μας γραμμή, έπιστώ την προσή τους σέ ότι αναλάβου, ένιοχώω την αυτοπεποίθησή τους, Με λίγα λόγια δημιουργώ μπλοσεβίκους.

Έχομε πολλά παραδείγματα άστοχης κριτικής στην όργάνωσή μας. Έχομε

όμως και παραδείγματα κομματικής κριτικής που και τους σ. βοήθησε και τη δουλειά μας σε συνέχεια καλύτερεψε.

Σε όρισμένες περιπτώσεις έπειδή και πολλή δουλειά παρουσιάζεται, νέα προβλήματα πολύπλευρα και πολύπλοκα αναπαρθούν με τη σκέψη πως «ό,τι έγινε έγινε» δεν γίνεται κριτική σε σοβαρά λάθη και δεν πετυχαίνουμε τίποτ' άλλο από τὸ νά κλείνουμε τὸ δρόμο και στὴ δουλειά και στούς σ. μας.

Όρισμένοι σ. φοβούνται τὴν κριτικὴ και δὲν τὴν χρησιμοποιοῦν οὔτε πρὸς τὰ πάνω οὔτε πρὸς τὰ κάτω. Ἐχοντας τὴ γνώμη πὸς αὐτὸ δὲν μᾶς βοηθά. Ἄλλοι τὴν ἀποφεύγουν ἀπὸ συναισθηματισμὸ κι' ἄλλοι γιατί φοβοῦνται τοὺς ἴδιους τοὺς ἑαυτοὺς των. Κι' αὐτὰ γιατί ἔτσι τοὺς διαπαιδαγωγῆσαμε. Πολλὲς φορές σ. πὸς ἀρχίζουν νά θολώνουν τὰ νερά γκρινιάζουν γιὰ ἄλους. Τοὺς φταίνε ὅλοι πὸς ἡ δουλειά δὲν πάει καλά. Δὲν ἀποκλείεται ὅμως νά παρουσιαστῆ και τὸ ἀντίθετο. Κι' ἔχουμε τέτοια παραδείγματα στὴν ὄρ γάνωσή μας. Ὑπάρχουν δηλ. σ. πὸς οὔτε κάνουν κριτικὴ και πολὺ περισσότερο δὲν δέχονται στὸν ἑαυτὸ τους. Μᾶς λένε: "Ἄλλους τρόπους θά βροῦμε γιὰ νά δραστηριοποιήσουμε τὰ μέλη μας. Ὁ κατάλληλος δὲν εἶναι ἡ κριτικὴ. Βέβαια δὲν εἶναι ὁ μοναδικός. Εἶναι ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀπαραίτητους ὅταν ὑπάρχει λόγος.

Ὑπάρχουν και περιπτώσεις πὸς σ. θίγονται με τὴν κριτικὴ. Αὐτὸ φανερώνει ἑγωϊσμὸ και μικρὴ κομματικὴτητα. Σ' αὐτοὺς πρέπει νά εἰμαστε πολὺ προσεχτικοί. Ὅχι βέβαια νά μὴν τοὺς γίνεται κριτικὴ ὅταν χρειάζεται ἀλλὰ νά τοὺς βοηθήσουμε νά ξεαλειψουν τὶς μικροαδυναμίες πὸς ἔχουν.

Ἡ κριτικὴ ὅμως δὲν πρέπει νά γίνεται μόνο ἀπὸ τοὺς ὑπεύθυνους πρὸς τὰ κάτω. Εἶναι ὄχι μόνο δικαίωμα ἀλλὰ και ὑποχρέωση τῶν μελῶν τοῦ Κόμματός μας γιὰ ὅποιονδήποτε πρὸς τὰ πάνω πὸς κατὰ τὴ γνώμη του δὲν ἔκανε σωστά. Φτάνει νά μὴν πάρει τὴ μορφὴ κουτοσυνεπιλοῦ. Ἄλλὰ νά γίνει μέσα στὸ τμήμα ἢ στὸ ὄργανο πὸς ἀνήκει. Ἐτσι ὅλοι μαζί μέλη και στελέχη τοῦ Κόμματός μας φροντίζουμε νά λιγοστεύουν τὰ λάθη και οἱ ἀδυναμίες μας και περιφρουροῦμε ἀγρυπνῶντας τὴν κομματικὴ μας δουλειά και κατὰ συνέπεια ὀλοκληρῶν τὴ λαϊκὴ ὑπόθεση.

Ὅταν ἔτσι ἡ κάθε μας κομματικὴ ὄργάνωση, ὅταν ὁ κάθε σ. μέλος ἢ στέλεχος τοῦ Κόμματός μας χρησιμοποιεῖ τὸν ἔλεγχο και κριτικὴ δὲν εἶναι περὶ τοῦ ἔλεγχου και τὴν κριτικὴ ὅπου πρέπει με μέθοδο και σύστημα θά ξεπεράσουμε πολλὲς μας ἀδυναμίες. Κάνω ἔλεγχο και κριτικὴ δὲν θά πεί τὴρῶ τὸ καταστατικὸ τυπικά, μὰ ἀπὸ τὴν ἀνάγκη νά βοηθῶ και τὸ Κόμμα και τοὺς σ. Ὅταν ὁ καθένας μας μετὰ τὴν κριτικὴ θρεῖ τὸν ἑαυτὸ του πὸς ἔξω-

πλισμένο γιὰ τὴν πάρα πέρα δουλειά τοῦ Κόμματός, πὸς δυνατό και καταποτισμένο στὰ προβλήματα πὸς ἀντιμετωπίζουμε τότε θά εἶναι γιὰ τὸν καθένα μας ἀπαραίτητα και βοηθητικά. Ἐτσι φροντίζουμε, τὸ Κόμμα μας και τὰ μέλη του, τὸ δυναμώνουμε γιὰ τοὺς καινούργιους ἀγῶνες πὸς κάθε μέρα παρουσιάζονται.

Ὅλοι ἔχουμε παραδείγματα πὸς σύντροφους δραστήριοι και πιστοὶ στὸ Κόμμα ξαφνικά ἄλλαξαν. Ξαφνιαζόμαστε και μεῖς τότε και ἀρχίζουμε νά ἀναζητοῦμε τὶς αἰτίες. Συχνὰ τὶς ἀποδίδουμε στὴν ἔλλειψη τοῦ ἔλεγχου και τὴς κριτικῆς. Ἀλώνιζαν ὅπου και ὅπως ἤθελαν. Ἀκόμα ἔχουμε ζήσει περιπτώσεις πὸς δὲν γίνθηκε σωστά ἡ ἐφαρμογὴ τὴς μίας ἢ τὴς ἄλλης ἀπόφασης πὸς δὲν ὀλοκληρώθηκε δὲν ἀνταποκρίθηκε στὸν προορισμὸ τὴς ἔξ αἰτίας τὴς ἔλλειψης τοῦ ἔλεγχου και τὴς κριτικῆς. Πάρθηκαν ἀποφάσεις σωστές. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦταν ἀρκετὸ. Πρέπει νά ὄργανώσουμε ἔλεγχο γιὰ τὴ σωστὴ πραγματοποίηση και ἐφαρμογὴ τὴς ἀπόφασης. Γιατὶ ὅσο σωστὴ εἶναι μιά ἀπόφαση ὅταν ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ δὲν εἶναι σωστὴ σὲ πολὺ λίγα πράγματα μᾶς βοηθά και ἔξυπηρετεῖ. Ἐχουμε ἀκόμα ἄφθονα παραδείγματα πὸς πάρθηκαν ἀποφάσεις σωστές και ἀπαραίτητες και τὴ δουλειά μας και οἱ ὑπεύθυνοι σ. ἀκόμα και ὑπεύθυνα ὄργανα πολὺ λίγο ἀσχολήθηκαν με τὴν πραγματοποίησή τους. Σὲ ὄλες τὶς πὸς πάνω περιπτώσεις και σὲ πολλὲς ἄλλες ἀκόμα εὐκολα διακρίνεται ἡ σημασία πὸς ἔχει ὁ ἔλεγχος και ἡ κριτικὴ. Καὶ εἶναι πολὺ φανερό πὸς ὅσο πὸς ὄργανωμένα ἐφαρμόζεται ὁ ἔλεγχος τὰ λάθη και οἱ ἀδυναμίες θά ἀντιμετωπίζονται στὴν πορεία τὴς δουλειᾶς.

Ὅμως και στὴν περίπτωσή πὸς με ἐπιτυχία ἐφαρμόζεται μιά ἀπόφαση και τότε ἡ κριτικὴ εἶναι ἀπαραίτητη και βοηθητικὴ. Αὐτὴ ἡ πείρα ἀξιοποιημένη πιά σὲ ἀποκρυσταλλωμένα συμπεράσματα θά ναι θησαυρός γιὰ τὴν πάρα πέρα δουλειά μας.

Ἀναφέραμε πὸς πάνω ὅτι πολλὰ στελέχη και μέλη πιστὰ και δραστήρια στὸ Κόμμα χάλασαν πολλὲς φορές ἔξ αἰτίας τὴς κακῆς ταχτικῆς τὴς δικῆς μας. Δὲν τοὺς βοηθήσαμε πάνω στὴ δουλειά τους κι' ἀφήσαμε νά μὴν ξεπεράσουν μικρὰ ἢ μεγάλα ἐμπόδια, σιγά σιγά νά βρίσκουν τὴ δουλειά βουνὸ ἢ τοὺς ἑαυτοὺς των ἀκατάλληλους, πολλὲς φορές ἀνάξιους γιὰ τὸ κάθε τί και σιγά σιγά νά περνοῦν σ' ὀλοκληρωτικὴ ἀδράνεια. Οἱ ἀνάγκες πὸς ἀντιμετωπίζει σήμερα τὸ Κόμμα μας εἶναι πολλὲς.

Πολύπλοκα και πολύπλευρα προβλήματα ἀναφαίνονται ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. Νέοι τομεῖς δουλειᾶς ἀνακαλύπτονται καθημερινά. Ὅλα αὐτὰ ὅμως χρειάζονται ἀνθρώπους. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ στελέχη

# ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ ΤΟ ΜΑΡΤΗ 1945

## ΕΝΑΣ ΗΡΩΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Με την ύπογραφή της Βάρκιζας συμπίπτει και ο έρχομός της έθνοφυλακής στο Λαοθήι, και η άρχη των άνωμαλιών, της τρομοκρατίας και της κατάλυσης του κράτους.

Ποτέ στο νομό Λασηθιού δέν ύπήρχε έδρα στρατιωτικής μονάδας, ούτε και μετά τον έρχομό του στρατού έγινε πρόσκληση και έγκύμναση στρατιωτών στο Λασηθι. 'Ο στρατός πού ήλθε στο Λασηθι κατά ένα μεγάλο ποσοστό άποτελούνταν από ξένους πρós τó νομό στρατιώτες και από «έθελοντές». Αυτοί οί έθελοντές κατά κανόνα ήταν άνθρωποι της 'Ιντέλιντζες Σέρβις και είχαν μοναδικό σκοπό ύπαρξης στο στρατό τις δολοφονίες στελεχών του δημοκρατικού άγώνα, την τρομοκρατία και την άναρχία. Είχαν άπερίοριστη δικαιοδοσία

και μέλη του Κόμματος με πείρα πλούσια μπαίνουνε σε άδράνεια με τις φυλακίσεις και τις έξορίες. Είμαστε ύποχρεωμένοι για όλους αυτούς τους λόγους να χρησιμοποίησουμε άνθρωπους πού ίσως ξέρουν λίγα πράγματα γι' αυτόν τόν τομέα της δουλειάς. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να βρεθοúμε πολύ κοντά του. Τότε θά βοηθήσουμε κι' αυτόν και τή δουλειά πού καθοδηγεί.

Θάταν μεγάλο λάθος άν κάναμε τή σκέψη πώς μόνο στους καινούργιους μας ανθρώπους χρειάζεται ο έλεγχος και η κριτική. "Όσο παλιός και νάναι ένας σ. όσο και να ξέρει τή δουλειά του θάναι πιό προσεχτικός, θ' άποδώσει καλύτερα όταν ξέρει πώς τó Κόμμα τόν παρακολουθεί άγρυπνα αλλά και με έμπιστοσύνη.

Τέλος πρέπει να ξέρουμε πώς όσο βοηθοúμε τους σ. να ξεκαθαρίζουν τήν πολιτική γραμμή του Κόμματός μας, να βρίσκονται πολιτικά προσανατολισμένοι, να πλουτίζουν τó θεωρητικό και ιδεολογικό τους επίπεδο να ζούν δραστήρια τήν καθημερινή ζωή τó Κόμματος τόσο θά άποφεύγονται τά λάθη και ό έλεγχος και η κριτική μας δέν θάναι στοιχεία άρνητικά μά θετικά και θά βρίσκουν τó νόημά τους.

Μ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ

δέν τολμοúσαν ούτε οί άξιωματικοί να τους έναντιωθοúν.

Με τήν ταμπέλα του Φρουραρχείου και του έθνοφύλακα είχαν σπείρει τόν πανικό σε στρατιώτες και πολίτες όπως άλλοτε ή Μιλίτσια των 'Ιταλών και η Γκεστάπο των Γερμανών. 'Ο στρατός είχε έλθει να «πατάξη τήν άναρχία και ν' άποκαταστήσει τήν τάξη». Ποιά ήταν όμως η άναρχία πού επικρατούσε; Τó πέρασμα από τήν κατοχή στην άπελευθέρωση έγινε με τέτοια τάξη και τέτοιο πνεύμα ενότητας πού κατάπληξε (και φυσικά άνησύχησε) τόν "Αγγλο λοχαγό «Αλέκο» πού δέν έκρυψε τόν θαυμασμό του στη Νομαρχιακή Επιτροπή του Ε.Α.Μ. τή μέρα πού τόν δεξιώθηκε. 'Ο ίδιος ό Διοικητής Χωροφυλακής Μιχ. Παπαδάκης δήλωσε ότι «η τάξη πού επικρατεί στο Λασηθι δέν θά μπορούσε να διατηρηθεί ούτε με 2.000 χωροφύλακες σε άλλη περίπτωση».

Αυτά γιατί στο Λασηθι ύπήρχαν μόνο 'Ελασίτες άντάρτες και ένώ στο 'Ηράκλειο και στο Ρέθυμνο οί 'Εοκίτες και 'Εορίτες άντάρτες είχαν γίνει ό εφιάλης του λαού και τά αίματηρά επεισόδια ήταν καθημερινά με κορύφωμα τά γεγονότα της 17 του Γενάρη για τó Ρέθυμνο και 29 για τó 'Ηράκλειο. Έκτός άν θεωρείται άναρχία τó ότι χωρίς τή διαταγή του κ. Παπαδογιάννη (Κυβερνητικού αντιπροσώπου) συγκροτήθηκε νοσοκομείο στην 'Ιεράπετρα και τή Νεάπολη. "Ότι παρά τή διαταγή του μοιράστηκε τó άλάτι της άλυκης στο λαό ότι παρά τή διαταγή του άνοικοδομήθηκε ό δρόμος πού άνατίναξαν οί Γερμανοί στο Σελινάρι και έτοιμαζόταν και η άνοικοδόμηση της Γέφυρας Φρουζή, ένώ πάνω άπό 2 χρόνια από τότε δέν μπήκε ένα λιθάρι άνοικοδόμησης εκεί.

Και ποιά ήταν η τάξη πού ήλθαν να επιβάλλουν; 'Ο νόμος της τρομοκρατίας, της δολοφονίας του τραμπούκου.

"Ηταν πραγματικά έλεεινό τó θέαμα των μεθυσμένων κουμπουράδων πού γυρνούσαν στα δρομάκια και τις πλαταιούλες στις κομπούλες του Λασηθιού μπροστά τά μάτια των άξιωματικών τους ύβρίζοντας και τήν οικογενειακήν τιμή των 'Εαμιτών και διασύροντας τήν 'Εθνικήν τους άξιοπρέπεια.



Δυό μέρες μετά τον έρχομό της έθνοφυλακής στον "Άγιο Νικόλαο δολοφονούν τον τιμημένο καπετάνιο του Ε.Λ.Α.Σ. και μόνιμο υπαξιωματικό της Αεροπορίας Σήφη Μανωλεσάκη και συνεχεία εξαπολύουν επίθεση ενάντια στα γραφεία του Κ.Κ.Ε. και της Ε.Π.Ο.Ν., τα στελέχη του Κόμματος και του Ε.Α.Μ. πρωτοφανή σέ άγριότητα. Η δολοφονία έγινε από τον έθελοντή Μοσχονά που κατά πολύ παράδοξο τρόπο εξαφανίστηκε χωρίς να άνησυχήσουν οι άρχες. Η έπιδρομή στα γραφεία του ΚΚΕ έγινε με συνεργασία τραμπούκων πολιτών και χωροφυλάκων. Περιτό να πούμε πως κανείς δέν συνελήφθη. Έξαπολύεται σ' δλόκληρο τό Νομό κύμα συλλήψεων και ιτραμπουκισμών. Μπλόκα, έρευνες, διαδόσεις και προετοιμασίες για νέες δολοφονίες κλπ. Μετά τό πρώτο ξάφνιασμα ό λαός άρχισε ν' αντιδρά με μαζικές έπιτροπές διαμαρτυρίας, με στάση εργασίας κλπ., στις άρχες. Παντού όμως, στον τρόπο πού άπαντούσαν, στην άμηχανία πού παρουσιάζαν, φαινόταν ότι αυτοί ήταν άπλως τά όργανα και άλλοι οι καθοδηγητές της τρομοκρατίας.

Από τά παραπάνω φαίνεται καθαρά ότι ό στρατός δέν πήγε στό Λαοήθι για να έπιβάλλει την τάξη, αλλά ίσα ίσα ν' άνατρέψει την τάξη πού υπήρχε, για να «πατάξει τους Έαμοβούλγαρους» πού εκεί ήταν πληθωρικοί.

Γι' αυτό και σκορπίστηκε εκεί πού κατά τη γνώμη των άρμοδίων ή Έαμική βάση ήταν πιο ισχυρή.

Στην Έεράπετρα, "Άγιο Νικόλαο και Νεάπολη, στρατοπέδευσε από ένας λόχος. Στη Σητεία πού είναι ή μεγαλύτερη έπαρχία του Νομού, πού ή πρακτεούσα της είναι μεγαλύτερη και από τον "Άγιο Νικόλαο και τη Νεάπολη και πού άπέχει μόνο λίγα χιλιόμετρα από τά Δωδεκάνησα, πού δέν ήταν άκόμη Έλληνική Έπικράτεια, δέν έστειλαν ούτε ένα στρατιώτη. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι τόσο στη Νεάπολη και τον "Άγιο Νικόλαο όσο και στην Έεράπετρα, στο μεγαλύτερο τους ποσοστό οι στρατιώτες ήταν Δημοκρατικοί. "Όλα τά επεισόδια και την άναρχία την προκαλούσε ή ομάδα των έθελοντών πλαισιωμένη από λίγους παρασυρμένους στρατιώτες («έθνικόφρονες»).

Μέσα σ' αυτήν την άτμόσφαιρα πραγματοποιήθηκαν τά αίματηρά γεγονότα της 24ης Μαρτίου έξω από την Έεράπετρα. Ήταν από τά πρώτα σημάδια πού έδειχναν ποιό ρόλο είχε καθορίσει στην Έθνικό στρατό ή "Αγγλική «Όργανωτική Άποστολή» του κ. Ρόλινγκ. Η σειρά τους με λίγα λόγια είναι τούτη: Στις 23 τό άπόγευμα, χωροφυλάκες με έπικεφαλής τό λοχαγό "Ανδρουλιδάκη έκαμαν μπλόκο στα γραφεία του Κόμματος Έεράπετρας και έπιασαν χωρίς την παραμικρή αίτία

ήγεταικά στελέχη του Ε.Α.Μ. Τό επεισόδιο αυτό έρχόταν ύστερα από μία σειρά παρόμοιες πράξεις άθαιρειάς και βίας, ύστερα από τη δολοφονία του Μανωλεσάκη, ύστερα από διαδόσεις για έξόντωση των Έαμικών στελεχών στην Έεράπετρα. Και στην έποχή πού σ' δλόκληρη την Ηπειρωτική Έλλάδα γινόταν μυστηριώδεις άπαγωγές και δολοφονίες των Έαμικών στελεχών. Γι' αυτό ή σύλληψη αυτή κόρωσε την άγανάκτηση και την άνησυχία του λαού στην Έεράπετρα και τά γύρω χωριά. Με τη σύλληψη ξεσηκώθηκαν έπιτροπές πού άναπτύχθηκαν σέ μαζική συγκέντρωση έξω από την άστυνομία, και άπαιτούσαν να σταματήσει ή τρομοκρατία, ν' άφεθούν οι συλληφθέντες. Στο μεταξύ οι χωροφυλάκες είχαν άκροβολισθεί και έρριχναν πυροβολισμούς, για να διαλύσουν τον κόσμο. Έννοείται ότι οι γυναίκες και ό λαός πού είχε συγκεντρωθεί δέν έλαβε καθόλου ύπ' όψη του αυτήν την «παλληκαριά» και δέν διαλύθηκαν παρά μονάχα όταν ό Έπίσκοπος Έεράπετρας δήλωσε ότι όπως του είχε ύποσχεθεί ό ύποδιοικητής θα τους άπέλυε μόλις διαλυθεί ό κόσμος. «Οι Έαμοβούλγαροι» σεβάσθηκαν τά λόγια του Δεσπότη και διαλύθηκαν, αλλά οι «ευσεβείς άρχες» τον έξαπάτησαν. Άντι ν' άπολύσουν τους κρατούμενους τους έτοιμάζαν για άναχώρηση. Πού θα τους πάνε; Τι τύχη τους έπιφυλάσσει; Άγωνιούσε ό λαός. Στο μεταξύ είχαν πληροφορηθεί τά γεγονότα και την εξέλιξή τους τά γύρω χωριά, πού άπέχουν λιγότερο από μισή ώρα από την Έεράπετρα. Οι χωρικοί άναστατώθηκαν. Ήταν φανερό ότι έτοιμαζόνταν νέα φασιστικά δεσμά στο λαό ύστερα από έναν πόλεμο για τό τσάκισμα του φασισμού. Δέν μπορούσαν ν' άνεχθούν μία τέτοια κατάσταση. αυτοί πού τά είχαν δώσει για ή λευτεριά. Σε συγκεκριμένες των χωριών άποφασίσθηκε να διαμαρτυρηθούν μαζικά, ειρηνικά, μα άποφασιστικά για την άναδίωξη της πιο άσπίσιας μορφής του φασισμού.

Στις 24 τό πρωί 2.500 άνθρωποι (σε πληθυσμό των χωριών 3000 κάτοικοι) με πρωτοπορία τις γρηές και τους πρωτόγερους κατέβαιναν να παρουσιαστούν στις άρχες.

Είναι χαρακτηριστικό για τις προθέσεις τους, ότι ένας άπ' αυτούς κρατούσε ένα μανανάκι για να κόψει στο γυρισμό ξύλα, τον άνάγκασαν να τ' αφήσει για να μην παρεξηγηθούν. Στην τοποθεσία Άγιασμένος έξω από την Έεράπετρα είναι τιμμενένια πυροβολεία και πολυβολεία των Γερμανών. Μέσα σ' αυτά είχε κρύψει τους άνδρες του ό άνθυπολοχαγός Πετρουγάκης «κατά διαταγήν του λοχαγού "Ανδρουλιδάκη» για να «προστατεύσει» την Έεράπετρα από τις γρηές και τους πρωτόγερους. Έτσι έχουν διδάξει οι κ.κ.

Γουίκαμ και Ρόλλιγκς, οι συνεργάτες των Γερμανών, είναι χρήσιμα στελέχη στο στρατό οι γρηές και οι εξωμάχοι της γής είναι επικίνδυνοι έχθροί της Πατρίδας και δεν τους στέκει παρά μόνο καυτό μολύβι. Και ο άνθυπολοχαγός της έθνοφυλακής «τοίς κείων ρήμασι πειθόμενος» διέταξε «στό ψαχνό», χωρίς ούτε να είδοποιήσει τον κόσμο να σταματήσει.

Πρώτη έπεσε η Ξενούλα Γράσου κοπέλα 19 χρονών το καμάρι των γύρω χωριών, στην όποια πολλοί Έγγλέζοι χρωστούν τη ζωή τους. Δίπλα της κυλιόσθηκε η γρηά γιαγιά της Καζαντζάκη 70 χρονών. Το αίμα όλης της οικογένειας Γράσου έλουσε τις πέτρες και τις λακούβες εκεί καταμεσής του δρόμου, κατάντικρυ στη μεσόγειο «τό μεγάλο υδάτινο δρόμο της Άγγλικής αυτοκρατορίας προς τις Ίνδιες, που πρέπει να εξασφαλισθεί αντί πάσης θυσίας». «Οι υπερασπιστές της Ίεράπετρας δεν χόρτασαν με το πρώτο αίμα που χύθηκε χτυπούσαν αδιάκοπα στο ψαχνό ως που ο δρόμος γέμισε κορμιά.

Ύστερα φυσικά ανενόχλητοι και «συντεταγμένοι, επέστρεψαν στις βάσεις των».

Δέν ξέρω αν έκαναν και παρέλαση. Το μόνο που λέγεται είναι ότι αυτοί που έλαβαν μέρος στην έπιχείρηση πήραν διπλό συσσίτιο. Ο λαός της Ίεράπετρας άγανακτισμένος έτρεξε στο μέρος της τραγωδίας. Μαζύ με τους άλλους μάζεψαν τους κτυπημένους, πάνω από 30 και τους μετάφεραν προσωρινά στο Νοσοκομείο. Ήταν τέτοια η όργη τους που οι άρχες τρομοκρατημένες άπελευθέρωσαν τώρα «κατόπιν έορτης» τους κρατουμένους.

Τό έπεισόδιο έγινε γνωστό σ' όλη την Κρήτη κι' αναστάτωση τό λαό. Όταν περνούσαν τους πιό βαρεία τραυματισμένους για τό Ήράκλειο ο λαός του Άγίου Νικολάου και της Νεάπολης συγκεντρωμένος, έκδηλώνει τη συμπάθειά του στα θύματα του κ. Ρόλλιγκς κι' όρκιζόταν ν' άγωνιστεί για να βάλει τέρμα σ' αυτή την κατάσταση.

Την άλλη μέρα στις 25 του Μάρτη—τη μέρα που γιορτάζουμε την έθνική άπελευθέρωση ένταφίασαν τα θύματα της Άγγλικής κατοχής. Αυτό που έγινε εκεί δέν ήταν κηδεία. Ήταν μιά όμαδική όρκο-

μωσία πάνω από 3000 ανθρώπων μπροστά στους ήρωικούς δυό νεκρούς, να δώσουν τά πάντα για να τσακίσουν και την νέα κατοχή. Δέν χύθηκε ούτε ένα δάκρυ στη διάρκεια της κηδείας. Οι ίδιοι οι συγγενείς των νεκρών με τά συνθήματα που έρριχναν μπροστά στα νωπά πτώματα έδιναν τον άγωνιστικό παλμό σ' αυτήν την πραγματικά έπιβλητική συγκέντρωση, και έκαναν τους δολοφόνους και τους καθοδηγητές τους να καταλάβουν πως ο λαός δέν μωτίζει με κανένα μέσο.

Αυτοί που πραγματικά τρομοκρατήθηκαν στην Ίεράπετρα από αυτές τις σφαγές που είχαν σκοπό να τρομοκρατήσουν τους Έαμίτες ήταν οι αντίπαλοί τους. Τα γεγονότα της Ίεράπετρας ήταν από τά πρώτα γεγονότα που άναχαίτησαν την όρμη των έμψητων του έμφυλιου πολέμου στην Κρήτη.

Τό μεταδεκεμβριανό κράτος για να άποκρύψει την ένοχή του στο όμαδικό αυτό έγκλημα που τά πάντα δείχνουν ότι είχε όργανωθεί και σχεδιασθεί από τά πριν με άπόλυτη ψυχραιμία, άνακάλυψε τη θεωρία της «κατάληψης των άρχων». Όχι μόνο αυτό αλλά και σχημάτισε και όγκώδη δικογραφία, δημιούργησε καταδικωμένους και επικήρυξαν τους πρωταίτιους της στάσης. Οι άυτουργοί και οι ήθικοί άυτουργοί όχι μόνο είναι έλευθεροι αλλά και έξακολουθούν να κατέχουν τις θέσεις των στο στρατό ενώ συνελήφθη και βρίσκειται στις έπανορθωτικές φυλακές των Χανιών ο Νικ. Ραΐνης γιατί γλύτωσε τότε αν και είχαν συγκεντρώσει άπάνω του όλα τά πυρά τους οι έθνοφύλακες.

Με τέτοιες καλπιές όμως δέν ήταν δυνατόν φυσικά να έξαπατήσουν και τό λαό που ένοιωσε μιά βαθεία άηδία και άπεραντο μίσος για τις μέθοδες και τους καθοδηγητές αυτών των έγκλημάτων, για τό σημερινό καθεστώς. Αυτό άποδείχτηκε και στις έκλογές και στο δημοψήφισμα. Άποδείχεται καθημερινά με την άνάπτυξη και την ένταση των άγώνων του για την μεταίωση των σχεδίων της έπέκτασης αυτών των έγκλημάτων σ' όλη την Κρήτη.

Z. ΜΑΡΚΑΚΗΣ

## Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΟΥ ΛΑΔΙΟΥ

Το λάδι στην Κρήτη ήταν πάντα ένας πολύτιμος παραγωγικός πόρος. Γι' αυτό και στη γερμανική κατοχή και τώρα στάθηκε μία σταθερή βάση, που ρυθμίζει την κίνηση της αγοράς. Οι Γερμανοί μάλιστα στο τέλος του 1944 έκαναν μία προσπάθεια να χρησιμοποιήσουν σαν «κάλυμα» το λάδι, για να κόψουν χαρτονόμισμα.

“Όσο κι' αν μας έκλαψε ο κ. Τρούμαν για την «παντελή έλειψιν πλουτοπαραγωγικών πόρων» το γεγονός είναι ότι έχουμε και μάλιστα αρκετούς, μα δεν αφήνουν κάτι τέτοιες «προστασίες» και τα ντόπια όργανά τους την έκμετάλευσή τους.

Η Ελλάδα προπολεμικά και συγκεκριμένα στην πενταετία 1933—1937 είχε μέσο όρο παραγωγής, σύμφωνα με την επίσημη στατιστική 115.000 τόννους το χρόνο. Δηλαδή 96.600.000 δκάδες. Κι' αυτό μ' όλες τις καθυστερημένες μορφές καλλιέργειας στη χώρα μας. 'Απ' αυτό 34.000 τόννοι, δηλ. 28.560.000 δκ, έβγαζε η Κρήτη το χρόνο. Δηλαδή το 1/3 πάνω-κάτω της όλης παραγωγής της χώρας μας.

Με 34 δρ. που ήταν η μέση τιμή το 1940, ή συνολική αξία μιάς τέτοιας παραγωγής στην Κρήτη, αντιπροσώπευε 971.000.000 προπολεμικές δραχμές. 'Απ' αυτό το λάδι φυσικά μία ποσότητα 30 δράμια κατά μέσο όρο το άτομο ξόδευε για φαί. Πού μας κάνουν στις 365 μέρες με βάση τις 400.000 κατοίκους στην Κρήτη 10.950.000 δκάδες. Το υπόλοιπο 17.610.000 δκάδες έφευγε στο εξωτερικό αφήνοντας ένα κέρδος πάνω-κάτω 15 % δηλαδή 2.261.000 δραχμές που φυσικά έμενε στα χέρια των εμποροβιομηχάνων. “Όπως και μία διαφορά 6—8 δραχμές στην δκά, που πλήρωναν χαμηλότερα των 34 δραχμών στους παραγωγούς. Γιατί τα κατάφεραν πάντα Κράτος και εμποροβιομηχανοί την περίοδο της παραγωγής να ρίχνουν χαμηλά τις τιμές κι' έκμεταλλεύονται τις ανάγκες και την δυστυχία του παραγωγού συγκέντρωναν στα χέρια τους το λάδι σ' έξευτελιστικές τιμές. Κι' ύστερα το πουλούσαν στο εξωτερικό θησαυρίζοντας εις βάρος του παραγωγού, του λαού και της εθνικής μας οικονομίας. 'Ιδιαίτερα η ληστεία αυτή πήρε έκταση στην περίοδο της Μεταξικής τυραννίας με τα γνωστά ρουσφέτια, για την εξαγωγή συναλλάγματος και τις προσωπικές αδειες εξαγωγής κατά χιλιάδες τόννους, που έδινε ο Σφακιανάκης (ύπουργός επί

Μεταξά στην Κρήτη) τη στιγμή που ο Κρητικός λαός έτρωε σπορέλαιο.

“Όλος λοιπόν αυτός ο πλούτος της Κρητικής έλαιοπαραγωγής ήταν στα χέρια ή τον απόλυτο έλεγχο της βιομηχανικής και εμπορικής ολιγαρχίας.

Αυτοί ανέβαζαν και κατέβαζαν τις τιμές σύμφωνα πάντα με το δικό τους συμφέρον. 'Απορροφούσαν όλα τα κέρδη από το μόχθο του παραγωγού και κρατούσαν στις πρωτόγονες μεθόδους παραγωγής γενικά όλόκληρη την αγροτική μας οικονομία.—'Ενώ αν αξιοποιούνταν γόνιμα και παραγωγικά ο πλούτος αυτός και η παραγωγή θα αυξάνονταν και οι αγρότες μας δεν θα βρισκονταν σ' αυτή την απαθλίωση και γενικά θάχε όφελος η εθνική μας οικονομία.

Νά γιατί οι αγρότες μας προχθές στο άκουσμα της ίδρυσης «τράστ εξαγωγέων» δηλαδή της νεκρανάστασης των άμαρτων Ε.Ε.Ε.Ε. Ξεσηκώθηκαν και απαίτησαν να γίνει εξαγωγή μέσω των Γεωργικών Συνεταιρισμών.

Γεννάται λοιπόν το ερώτημα: 1) Μπορεί να γίνει αυτή η εξαγωγή απ' τους Συνεταιρισμούς, ή συμφέρει καλύτερα να γίνει από τους «εξαγωγείς»;.

Είναι πασίγνωστο ότι μέχρι σήμερα ούτε το Κράτος, ούτε ο παραγωγικός κόσμος ούτε ο καταναλωτικός δεν είδε καλό απ' τους εξαγωγείς αυτούς, που «έπικαλείται την πείρα των» ο κ. Βενιζέλος. 'Αντίθετα το λάδι στα χέρια αυτών των ανθρώπων έμεινε ένα κεφάλαιο χωρίς καμιά σωστή έπιστημονική, εθνική λαϊκή έκμετάλλευση. “'Ενα αιώνα τώρα που το διαχειρίζονται όπως και όλα τ'άλλα προϊόντα της χώρας μας, τοποθέτησαν και τη συγκέντρωση και την εξαγωγή του, στη βάση της έξυπνότητας των συμφερόντων τους και των συμφερόντων των ένανον ιμπεριαλιστών που τους πατρωνάρουν, σέ βάρος των αγροτών.

—Πώς έκαναν λοιπόν την συγκέντρωση; “'Ας αφήσουμε την περίοδο τη Μεταξική και της γερμανικής κατοχής. Νά δούμε πώς έκαναν τη συγκέντρωση περίου οι ίδιοι πάντα άνθρωποι. Το ίδιο κράτος. Φέρανε ύφασματα (κάμποτ, δίμυτο κλπ.) κατσκευασμένα με πρώτες ύλες της Ούνρα για να μοιραστούν στο λαό και τάντάλλασσαν με το λάδι. Φέρανε στους παραγωγούς δηλαδή ύφασματα, που θάπρεπε να τους δωθούν δωρεάν και τους τ'άπασα

ραν στην πιό μαύρη αγορά, 1 ½ οκά λάδι μία πήχη δίμυτο, 1 οκά λάδι μία πήχη κάμποτ. "Όταν υπολογίσεις τώρα, πώς τὸ 1940 πού τὸ λάδι εἶχε 34 δραχμές ἢ οκά, τὸ δίμυτο πουλιόνταν 13 δραχμές ἢ πήχη καὶ τὸ κάμποτο 8 δραχμές, ἀγόραζες δηλαδή μὲ μία οκά λάδι 2 ¼ πήχες δίμυτο καὶ 4 ¼ κόμποτο, φαίνεται ἡ ληστεία πού γίνονταν στοὺς παραγωγούς. Κλέβανε ἔτσι τοὺς παραγωγούς καὶ σύγχρονα, μὲ τίς πολυδαίδαλες ὑπηρεσίες πού χρησιμοποιοῦσαν γιὰ τὴ συγκέντρωση φόρτωναν μὲ πρόσθετα ἔξοδα 15—20 % τὴν οκά σὲ βάρος τοῦ Δημοσίου. Χωρὶς τίς «ἐξατμίσεις» πού εἶχε τὸ λάδι σ' ὅλη τὴ διαδρομὴ του. Καὶ μποροῦν νὰ μάς ποῦν τὸ λάδι αὐτὸ πάνω κάτω 600.000 οκάδες πού συγκεντρώθηκε τί ἔγινε;

Μπορεῖ λοιπὸν ὁ παραγωγὸς νάχει ἐμπιστοσύνη νὰ παραδώσει σὲ τέτοιους ἐκμεταλλευτὲς τὸ λάδι του καὶ μάλιστα μὲ τὴ σημερινὴ νομισματικὴ ἀστάθεια; Αὐτὸ τὸ πράγμα τὸ ἔχει καταλάβει ἡ ὀλιγαρχία τοῦ πλούτου καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ὁ ἐκπρόσωπός της κ. Σοφ. Βενιζέλος «δέχεται» τὴ συνεργασία τῶν συνεταιρισμῶν—οὐσιαστικὰ μονάχα γιὰ τὴν συγκέντρωση—γιὰ νὰ ἐξαπατήσουν ἔτσι τὰ τράστ τὸν παραγωγὸ νὰ τοῦ φάνε τὸ λάδι. Ὡς τόσο ὅμως σ' αὐτὴ τὴν «κομπίνα» δὲν τὸ κατάφερε νὰ παρασῦρει τοὺς συνεταιρισμοὺς ὁ κ. Βενιζέλος.

Ἀπὸ δὴ φαίνεται ὅτι μοναδικὸς παράγοντας σήμερο γιὰ νὰ γίνει ἡ συγκέντρωση τοῦ λαδιοῦ εἶναι οἱ συνεταιρισμοί. "Όταν οἱ παραγωγοὶ ἔξερουν ὅτι γίνεται ἐπιχείρηση τῆς ἐξαγωγῆς ἀπὸ τοὺς ἴδιους καὶ γιὰ λογαριασμὸ δικό τους, πάνω στὴ βάση πού προτείνουν, θὰ δώσουν τὸ λάδι τους. Δὲν πρόκειται ὅμως νὰ τὸ δώσουν σὲ καμμιά ἄλλη περίπτωση.

"Υστερα πὼς ἔκαναν τὴν ἐξαγωγή;

Νὰ δοῦμε δηλαδή α) ποιά εἶναι αὐτὴ ἡ «πολύτιμη πείρα» πού ἐπιμένει ὁ κ. Σ. Βενιζέλος νὰ ἀξιοποιήσει! —Καὶ δὲν τοὺς δίνει καὶ πολλὰ: «κέρδος τι, οὐχὶ ἀνώτερον τοῦ διπλασίου τοῦ καταβληθσομένου ὑπ' αὐτῶν κεφαλαίου. . . .»—καὶ β) τίνος συμφέροντα ἐξυπηρετοῦσαν.

"Ἐνα αἰῶνα τώρα πού διαχειρίζονται μ' αὐτοὺς τοὺς «προστατευτικούς» τράπουες τὸ λάδι, ὅπως καὶ ὅλα τὰ προϊόντα τῆς χώρας μας κατάφεραν νὰ τὸ ἀπομονώσουν ἀπὸ τίς ἄμεσες καταναλωτικὲς χώρες (Ν. Ἀμερικὴ, Ἰαπωνία κλπ.). Τὰ λάδια μας στὴν Ν. Ἀμερικὴ π.χ. πού ἦταν ἡ μεγαλύτερη παγκόσμια ἀγορά, δὲν πατοῦσαν τὸ πόδι τους, παρὰ σάν Ἰταλικά ἢ Γαλλικά. Δίναμε τὸ λάδι μας στὴν Ἰταλία καὶ στὶς ἀγγλικὲς κτήσεις κι' αὐτοὶ τὸ πουλοῦσαν γιὰ δικό τους στὴν Ἀμερικὴ. Εἶναι γεγονός ἀδὲ χαρακτηριστικὸ πού τὸ ἔξερουν ὅλοι αὐτοὶ οἱ «ἐμπειροὶ» κύριοι, πὼς καὶ στὴν περίπτωσιν ἀκόμη πού ξεγλιστροῦσε μιά ἐλάχιστη πο-

σότητα δικοῦ μας ἀπ' εὐθείας στὸ Μπουένος Ἀῦρες π. χ. ΠΛΗΡΩΝΑΜΕ ΠΡΟΘΕΙΑ στοὺς Ἰταλοὺς πού κρατοῦσαν τὰ κλειδιά τῆς Ἀγορᾶς. Καὶ αὐτὴ τώρα τὴν «ἐξυπνάδα» καὶ τὴν «πέρα» θέλει ὁ κ. Βενιζέλος νὰ μὴ χάσουμε! . . .

Στὸ βάθος αὐτῆς τῆς ἀνικανότητος, πού δείχνει σ' ὅλη της τὴν ἔκτασιν τὴν κατάντια τῆς πλουτοκρατικῆς ὀλιγαρχίας μας, βλέπει κανεὶς καὶ τὰ βαθύτερα οὐσιαστικὰ αἷτια. Τὴν ἐξάρτησή τους ἀπὸ τὰ ἱμπεριαλιστικὰ νύχια τοῦ ξένου κεφαλαίου πού ἔχει τόσο βαθειὰ παρασιτικὰ εἰσχωρήσει μέσα στὴν καρδιά τῆς οικονομικῆς καὶ πολιτικῆς μας ζωῆς.

Γιατὶ ἡ Κυβέρνηση θέτει ζήτημα ἐξαγωγῆς σήμερο ἐνῶ ἀπαγόρευε τὴν ἐξαγωγή ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἀπὸ περίου τὸ φθινόπωρο πού ἡ Ἀμερικὴ μάς ζητοῦσε τὸ λάδι;

1) Γιατὶ ἤθελεν ὅπως πάντα νὰ συγκεντρώσουν τὸ λάδι πέρνοντάς το ἀπὸ τὸν παραγωγὸ σ' ἐξευτελιστικὰ τιμὲς καὶ 2) γιατί στὸ διάστημα αὐτὸ ἔκαναν λαθρεμπόριο πού ἦταν πιό ἀποδοτικὸ. Μὰ πρῶτ' ἀπ' ὅλα γιατί ἔκαναν ἀποικιακὴ ξενόδουλη πολιτικὴ. Μονάχα ἀπὸ τὴν Κρήτη γράφει τὸ «Βῆμα» στίς 8.3.47 «μέχρι τῆς στιγμῆς ἔχουν μεταφερθεῖ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο στὴν Κύπρο περὶ τὸ 1 ½ ἑκατομμύριο οκάδες ἐλαίου» καὶ «κρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι τὸ λαθρεμπορικὸς ἐξαχθέν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἔλαιον ἀνέρχεται εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια οκάδων. . . .». "Ότι ἔγινε δηλαδή καὶ στὴν περίοδο τῆς βαθμιαίας ἀποχώρησης τῶν γερμανῶν ἀπ' τὰ Χανιά. Πού φυγάδευσαν 4 ἑκατομμύρια οκάδες λάδι. Οἱ κακὲς γλώσσες λένε πὼς οἱ Ἑγγλέζοι καὶ τὸ ἐδῶ ἀποικιακὸ περιβάλλον τους τὸ φυγάδευσαν «νύκτωρ» στὴν Τουρκία καὶ τὴν Αἴγυπτο.

"Όταν δὲ πάρουμε σάν βάση τὰ κέρδη πού λέει τὸ ἴδιο τὸ «Βῆμα» πὼς εἶχαν «οἱ ἔμποροι οὗτοι ἀπεκόμιζαν τεράστια οικονομικά ὠφέλη, δεδομένου ὅτι ἠγόραζον ἀπὸ τοὺς Κρήτας παραγωγούς τὸ ἔλαιον εἰς τὴν τιμὴν τῶν 3.000 δραχμῶν κατ' οκά, ἐπώλουν δὲ τοῦτο εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀντὶ 25.000 δρ., βγαίνει ἀβίαστα τὸ συμπέρασμα. Γιὰ τὰ δικά τους συμφέροντα θυσίαζαν τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ τόπου. Καὶ δὲν κέρδισαν καὶ λίγα ὅταν ἔβγαζαν ἐπὶ 6—8 ἑκατομμύρια οκάδες λάδι μὲ 20 χιλιάδες δραχμὲς καθαρὸ κέρδος στὴν οκά, κέρδισαν ἀπὸ 120—160 δισεκατομμύρια δραχμὲς. Πού κι' αὐτὰ στὸ ἴδιο ταξίδι διπλασιάζονταν μὲ τὸ λαθρεμπόριο ἄλλων εἰδῶν πού φέρναν πίσω στὴν Ἑλλάδα.

Τὶ ζημιὰ ὅμως ἔπαθαν στὸ μεταξὺ οἱ παραγωγοὶ μας καὶ ἡ ἐθνικὴ μας οικονομία; Τὸ φθινόπωρο μάς πρόσφερε ἡ Ἀμερικὴ 2400 δολλάρια στὸν Ἀγγλικὸ τόννο, δηλαδή στίς 793 οκάδες. Οἱ 10.000 Ἀγγλικοὶ τόννοι δηλ. οἱ 7.930.000 οκάδες

θάπτιαν 24 εκατομμύρια δολάρια. Με 5 χιλιάδες δραχμές που είναι μπλοκαρισμένο το δολλάριο μας κάνουν 120 δισεκατομμύρια δραχμές. Σήμερα ή ίδια ποσότητα τί αφήνει; Οί 'Αμερικάνοι μας δίνουν 1700 δολάρια στόν τόνο. Δηλαδή 700 δολάρια λιγώτερο. Στούς 10.000 τόνους ύπάρχει μιά διαφορά 7 εκατομμύρια δολάρια. Δηλαδή 35 δισεκατομμύρια δραχμές. Μαυτό όμως τό «διαφυγόν κέρδος» όπως θάλεγε ό «καλός κόσμος» τής ολιγαρχίας—όταν ύπολογίσουμε πώς έχουν προύπολογίσει 10 εκατομμύρια για τήν κατασκευή κάθε λαϊκής κατοικίας—θά χτίζονταν 3.500 τέτοιες κατοικίες. Φυσικά ένα τέτοιο πράγμα δέν άπασχόλησε ούτε τούς «έξαγωγείς» που έκαναν στό μεταξύ τίς «μπιζινές» των ούτε τό Κράτος που έκανε και κάνει άποικιακή πολιτική. Άποίνωσαν τά προϊόντα μας άπ' όλες τίς ξένες άγορές γιατί έτσι διάτασε ή 'Αγγλία. Οί έμποροβιομήχανοι στό μεταξύ ξεκοκκάλισαν τίς πρώτες ύλες τής Ούνρα ή κάνανε λαθρεμπόριο. Τό κράτος τροφοδοτούνταν νά κάνει έπαγγελματικά τόν εμφύλιο πόλεμο. Έδώ πέρα βρίσκονται οί βαθείες ούσιαστικές αίτιες τής οικονομικής μας ύποδούλωσης που δείχνουν τή σαπίλα τής πλουτοκρατικής μας ολιγαρχίας.

Η πείρα λοιπόν άποδειχνει πραγματικά ότι οί χρεωκοπημένοι αυτοί λαθρέμποροι είναι άνίκανοι γι' αυτή τή δουλειά. Έχουν τά ίδια κοινά και άλληλένδετα συμφέροντα με τό ξένο κεφάλαιο κι' επομένως θά τό προστατεύσουν σέ βάρος τής εθνικής μας οικονομίας και τού λαού. Σήμερα έξ άλλου μας παρουσιάζεται μιά εύκαιρία νά παρουσιάσουμε τό λάδι μας στήν 'Αμερική. Αυτό τό γεγονός έχει γενικώτερη σημασία για όλα τά προϊόντα μας. Είναι ζήτημα νά κερδίσουμε τήν έμπιστοσύνη τού έξωτερικού και νά δημιουργήσουμε σταθερές και γενικώτερες καταναλωτικές άγορές, όχι μόνο στήν 'Αμερική μά στήν Εύρώπη και τά Βαλκάνια κλπ. Θά κερδίσουμε λοιπόν τήν έμπιστοσύνη τής 'Αμερικάνικης άγοράς μ' αυτούς που αυτοκαλούνται κατεργάρηδες. ("Όταν ρώτησα έναν από τούς ντόπιους «έξαγωγείς» γιατί δέν πιάνουμε τά λάδια μας στό έξωτερικό, παρά προτιμούνται τά 'Ιαλικά, μου άπάντησε: Γιατί έμαστε κατεργάρηδες, δηλαδή άνακατεύουν τίς μούργιες και πάνε νά πασάρουν λάδια κακής ποιότητας και μεγάλης οξύτητας). Μ' άκόμα ένα τέτοιο μέτρο θάταν άντιοικονομικό και άντιαγροτικό. Θά ζημιώνε τήν εθνική μας οικονομία. Γιατί οί «έξαγωγείς» αυτοί θά μετάτρεπαν τό λάδι σέ χρυσάφι και θά τοποθετούσαν τά κεφάλαιά τους στό 'Εξωτερικό. Δέν θάμπαινε καθόλου συνάλλαγμα στήν 'Ελλάδα. Η και νά φερναν θάφερναν κάλτσες «Νάυλον» και άλλα είδη πολυτελείας. Δηλαδή έτσι 17

εκατομμύρια δολάρια που άντιπροσωπεύουν 85 δισεκατομμύρια δραχμές, θά σπαταλούσαν πρós ζημιά τής εθνικής μας οικονομίας. Σύγχρονα θά ζημιώνονταν οί άγρότες μας γιατί με τό συνάλλαγμα αυτό μπορούσαν νά φέρουν ένα σωρό παραγωγικά μέσα (έργαλεία, μηχανήματα κλπ.).

Νά λοιπόν γιατί και ή εξαγωγή πρέπει νά γίνει άπό τούς Συνεταιρισμούς. Γιατί άποτελούν έγγύηση όχι μονάχα για τή σωστή διεξαγωγή αυτής τής έμπορικής συναλλαγής, μα άκόμα για νά θέσουν βάσεις για τή δημιουργία μιάς γενικώτερης και σταθερής άγοράς. Γιατί έτσι μονάχα θά έξυπηρετηθούν τά συμφέροντα τών παραγωγών και τής εθνικής μας οικονομίας.

Τώρα νά δούμε 1) ποιές προύποθέσεις ύπάρχουν για νά γίνει αυτή ή δουλειά, και 2) στις δοσμένες σήμερα πραγματικές συνθήκες τί θ' άποδώσει.

Και πρώτα πρώτα ύπάρχει λάδι;

Η φεινική παραγωγή στήν Κρήτη ήταν πάνω κάτω 26 εκατομμύρια δκάδες μονάχα. Άπ' αυτό μιά ποσότης 6 εκατομμύρια δκάδες πάνω κάτω έχει φύγει ήδη άπό τά χέρια τών μικροπαραγωγών. Οί μεγάλοι παραγωγοί κρατούν τό λάδι στό χέρια των και τούτο έξ αίτίας τής σημερινής νομισματικής αστάθειας. Άκόμα ύπάρχει μιά σεβαστή ποσότητα άπό παλιό λάδι στό χέρια τών εμπόρων. Άν άφαιρέσουμε για τήν τοπική κατανάλωση και για τό διάστημα μέχρι τήν καινούρια παραγωγή, δηλαδή 7 μηνών, 10 εκατομμύρια ύπάρχει περιθώριο νά έξαχθοθ' οί 10 χιλιάδες τόνοι που μιάς ζητά ή 'Αμερική μονάχα άπό τήν Κρήτη. Άφισε τώρα πού ή εξαγωγή αυτή θά γίνει άπό τούς συνεταιρισμούς τής 'Ελλάδας.

Φυσικά, όπως λέμε και παραπάνω ή τιμή που μας προσφέρει ή 'Αμερικάνικη άγορά, είναι 700 δολάρια μικρότερη στόν τόνο. Όμως και πάλι ύπάρχει περιθώριο σημαντικού κέρδους. Οί 'Αμερικάνοι μας προσφέρουν 1700 δολάρια στόν τόνο «φόμπ» Χανιά. Δηλαδή θά φέρουν δικό τους καράβι νά τό παραλάβουν άπό τά Χανιά. Φυσικά τό λάδι πρέπει νάχει άπό 0—5 βαθμούς οξύτητας. Πού σημαίνει πώς θά έπιβαρυνθ ή με μιά πρόσθετη δαπάνη για τήν έξουδετέρωση.

Τι μένουν στούς παραγωγούς;

Οί 10 χιλιάδες τόνοι μας κάνουν 17 εκατομμύρια δολάρια, με 5.000 τό δολλάριο μας κάνουν 85 δισεκατομμύρια δραχμές. Άμα άφαιρέσουμε τό ποσό τής άγοράς τού λαδιού  $7.930.000 \times 6.000 = 47.580.000.000$  μένει 37.420.000.000 δραχμές στό χέρια τών παραγωγών. Φυσικά άπό δω πέρα πρέπει νάφαιρεθούν τά έξοδα για τήν έξουδετέρωση τά μεταφορικά και ό φόρος. Όλα όμως αυτά τά έξοδα

δέν μπορεί νάβναι περισσότερα από τά 10 δισεκ.

Τό σημαντικό αυτό ποσό πού μένει καθαρό κέρδος γύρω από τά 27-28 δισεκατομμύρια θά μείνει στά χέρια τών παραγωγών. Αυτά τά χρήματα θά διατεθούν για νά φέρουν άπ' τό έξωτερικό έργαλεία και μηχανές. Για νά καλύτερεύσουν τις συνθήκες τής ζωής των και τής παραγωγής. Και κάνουμε αυτό τόν ύπολογισμό με βάση τήν τιμή 5.000 δραχ. πού είναι μπλοκαρισμένο τό δολλάριο. "Όμως αν εισάγωμε — καλύτερα — 17.000.000 δολλάρια — μηχανές, έργαλεία κλπ. προκύπτει μιά τεράστια διαφορά: 1) Οί παραγωγοί μας θάχουν μιά άφέλεια 40% πάνω - κάτω από τή σχέση τής τιμής τής δραχμής με τό δολλάριο. και 2) Θ' άποφευχθεί μιά ζημιά σχεδόν άλλη τόση από τήν διαφορά τής τιμής τών βιομηχανικών προϊόντων έξω πέρα.

Τώρα πώς θά γίνει πραχτικά αυτή ή δουλειά;

Σήμερα είναι γεγονός ότι δέν μπορεί εύκολα νά συγκεντρωθεί τό λάδι, και τούτο γιατί ό παραγωγός όπως λέμε και πιό πάνω δέν έχει καμμία έμπιστοσύνη. Πουλεί λάδι μονάχα όταν έχει μιά άμεση ανάγκη και καλύτερα άμέσως - ά χρήματά του. Πώς θά δώσει λοιπόν όλο τό λάδι του; "Όταν άποχτήσει έμπιστοσύνη.

Δέν πρέπει ή συγκέντρωση νά σταματήσει στην προσπάθεια μονάχα τής συγκέντρωσης τής ποσότητας πού χρειάζεται για τήν άμεση έξαγωγή. Οί Συνεταιρισμοί πρέπει νά κάνουν άνεξάρτητα άπ' αυτό μαζική συγκέντρωση και όσο είναι δυνατό μεγαλύτερες ποσότητες με πλάνο νά περάσει όλο τό λάδι στά χέρια τους. Στόν παραγωγό θά πληράνουν μιά άκαθόριστη τιμή σαν προκαταβολή, όπως γίνεται στη σταφίδα, 6.000 δραχμές. Θά ξέρει όμως κάθε παραγωγός πώς θάχει νά λαβαίνει σαν ούσιαστικός συνεαίρος τά κέρδη του από τήν έπιχείρηση. Ακόμα ή προκαταβολή αυτή τών 6.000 δραχμών μπορεί νά είναι και προαιρετική, σε περίπτωση πού ένας παραγωγός θά δώσει μιά σεβαστή ποσότητα λάδι κα - δέν θά θέλει νά πάρει τόσο χαρτονόμισμα στά χέρια του.

Μ' αυτό τόν τρόπο τί πετυχαίνουμε;

1) Οί Συνεταιρισμοί άποκτούν τήν εύχέρεια όχι μονάχα νά κάνουν αυτή τήν

έπιχείρηση με τήν Άμερική, μα έχοντας στα χέρια τους ολόκληρη τήν παραγωγή, θά μπορέσουν νά προσφέρουν τά λάδια μας πάρα πέρα και στις άλλες ξένες άγορές (Γαπωνία, Ν. Άμερική, Βαλκανικές χώρες κλπ.) πού ύπάρχει ζήτηση και όπου θά βρίσκει συμπερότερους όρους, από τις όποιες μας κρατούν άπομονωμένους οι σημερινές άποικιακές κυβερνήσεις.

2) Άντιμετωπίζοντας έτσι ριζικά τό ζήτημα θάχουν τήν δυνατότητα νά κρατήσουν μιά πάγια τιμή για τήν έσωτερική κατανάλωση άνεξάρτητα από τήν τιμή του έξωτερικού και του γεγονότος τής έξαγωγής. Άφοϋ τό λάδι θάβναι στα χέρια τών Συνεταιρισμών, αυτοί θά κανονίζουν και τήν τιμή. "Ετσι και ή ύπόθεση αυτή μπαίνει σε μιά βάση γενική και πιό σωστή. Μ' αυτό τόν τρόπο δέν θά παραστεί άνάγκη νά γίνει ούτε «άπόσβεσις τής άνατιμήςσεως, καταβαλλομένων 2.000 δραχ. κατ' όκάν εκ του προκύπτοντος κέρδους» ούτε εισαγωγή σπορελαίου. Μιά τέτοια άλλως τε λύση θάταν ένα πρόχειρο μπάλωμα. Άλλά και στην περίπτωση πού ή Άμερική θά μας βάζει σαν όρο νά φέρουμε ίση ποσότητα σπορελαίου, ή συναλ λαγματική διαφορά πού προκύπτει περί πού 13.000.000 δολλάρια θά πρέπει νά καλυφθή με τήν εισαγωγή γεωργικών έργαλείων και μηχανημάτων. Αυτά θά πωληθούν στους άγρότες και τά κέρδη πού θά προκύψουν θά μοιραστούν PRIM κατά έλαιόδενδρον και μάλιστα προδευτικά κλιμακωτά.

και 3) "Ετσι προστατεύεται ή παραγωγή από τά ληστρικά έμπορικά κόλπα.

Η συγκέντρωση μελλοντικά νά γίνεται πάνω στην παραγωγή. Τήν ώρα πού τό λάδι θά τρέχει άπ' τά πιεστήρια. Και δέν θά δίνεται ό καιρός στους έμπόρους νά ρίχνουν τήν τιμή για νά τους κλείνουν τήν παραγωγή τους κι ύστερα για νά θησαυρίσουν στο έξωτερικό νά χτυποϋν τους φτωχούς καταναλωτές.

Μ' αυτό τόν τρόπο μονάχα θά μπορέσει και ό άγρότης νά ζήσει και ή έλαιοπαραγωγή ν' άναπτυχθεί και τό λάδι νά πάρει τή θέση του στη διεθνή άγορά προς όφελος τής εθνικής μας οικονομίας και του λαού.

Κ. ΧΑΝΙΩΤΑΚΗΣ

# ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

## ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

### ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ

Σε μιὰ ἀτμόσφαιρα έντονα άγωνιστική περνά τὸ πρῶτο δεκαπενθήμερο τοῦ Μάρτη σ' ὄλη τὴν Κρήτη. "Όλοι οἱ ἐργαζόμενοι παλεύουν, μὰ πρωτοστατοῦν οἱ άγρότες. Κατὰ πόσο εἶναι ψέμματα ὅτι οἱ άγῶνες ὀφείλονται σὲ «ξένο δάχτυλο» φαίνεται στή μαζικότητα, τὴν ένότητα καὶ τὴ μαχητικότητα πού τοὺς διακρίνει. Μὰ άκόμη, οἱ νευρικόητες, οἱ προκλησεις, οἱ συκοφαντίες (άρθρα Μητσοτάκη κλπ.), οἱ άπειλές ("Άγγλος ὀργανωτὴς τῆς άστυνομίας άπέιλησε τοὺς Ἱεραπετρίτες ὅτι θὰ ἐπαναληφθοῦν οἱ σφαγές τῆς 24 Μαρτίου 1945 άν κατέβαιναν σὲ συλλαλητήριο, πρόσκληση τῶν «νταήδων» ἀπὸ τὸν κ. Τζιφάκη κλπ.) άποδείχνουν καθαρὰ τὴ φοβερὴ άνησυχία τῶν άγγλοσαξόνων καὶ τῶν ὀργάνων τους, γιατί μιὰ δύναμη πού συνήθισαν νὰ τὴν παίζουν σάν πιόνι, άπόκτησε συνείδηση τῶν δικαιωμάτων της καὶ συνείδηση τοῦ δυναμικοῦ της. Καὶ μὲ τὸ δίκιο τους άνησυχοῦν. Ἡ ἱστορία διδάσκει ὅτι ὅταν αὐτὴ ἡ δύναμη, αὐτὰ τὰ κοινωνικά στρώματα ριχτοῦν σὲ τέτοιους άγῶνες, δύσκολα εἶναι άρκετὴ μιὰ ένεση σάν αὐτὴ τοῦ «Θείου Τρόμου» νὰ τὰ άναχαιτίσει. Ἄπλως βαβυλωνογεῖ τὴν άδυναμία τῶν άντιπάλων τοῦ λαοῦ.

### ΟΙ ΜΟΝΟΙ ΠΙΣΤΟΙ ΦΙΛΟΙ

Πολὺ θρασὺ καὶ προκλητικὸ κατάντησε τὸ ένδιαφέρον τῶν Ἑλληνικῶν άρχῶν καὶ τῶν Ἄγγλων πρὸς τοὺς Ἄλθανούς καὶ Βούλγαρους ἐγκληματίες πολέμου. Τώρα, ὄχι μόνον τοὺς φιλοξενοῦν σὲ μέγαρα, τοὺς δίδουν μισθὸ καὶ βολεύονται σάν ὅτὰ σπίτια τους, ὄχι μόνον τοὺς χορηγοῦν στολές καὶ κοστούμια, αλλά φτάνουν ὡς τὸ σημεῖο νὰ δικάζουν Ἑλληνες γιατί δέν τοὺς παρέχουν τρόφιμα! (Ἱεράπετρα). Ἐνῶ διαλύουν τὴν

ΕΠΟΝ αὐτοὺς τοὺς ὀργανώνουν στρατιωτικὰ μὲ στρατιωτικὸ ὑπεύθυνο πού ποτὲ δέν κάνει τὴ βόλτα του χωρὶς συνοδὸ. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι οἱ «ἐπιδαφιλεύσεις» πυκνώνουν μετὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ «ἀρμόδιου» Ἄγγλου αξιωματικοῦ. Μὲ τὸ δίκιο τους οἱ άνθρωποι. Καταλαβαίνουν πὼς μόνον τέτοιοι μποροῦν νὰ τοὺς σταθοῦν ὡς τὸ τέλος πιστοί.

### «ΣΥΜΜΟΡΙΤΕΣ» ΚΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΕΣ

Τὰ κυβερνητικὰ ὀργανα «Κῆρυξ» καὶ «Ἐρευνα» κ.λ. άγανακτοῦν γιατί τελευταία ἐμφανίστηκαν καὶ στήν Κρήτη «ἐνοπλιοί άναρχικοί» πού «θέτουν σὲ κίνδυνο τὴν τάξη καὶ τὴν ὁμαλότητα» τοῦ νησιοῦ. Τὰ ἴδια ὀργανα ἔχουν πάθει ὀλικὴ τύφλωση γιὰ τοὺς πραγματικούς συμμορίτες (Καμηλοκυριάκο, κ.λ.) γιὰ τίς προσπάθειες τοῦ κ. Γ. Διοικητοῦ καὶ ἄλλων πρῶην ἐπιλέκτων μελῶν τῆς Ε. Ο.Κ. νὰ συγκροτήσουν νέες συμμορίες. Καὶ εἶναι γνωστὸ γιατί σιωποῦν. Δέν εἶναι ὅμως λιγότερο δικὸ τους ἔργο — ἔστω καὶ άρνητικὰ — οἱ «άναρχικοί συμμορίτες». Ἡ τρομοκρατία πού αὐτοὶ ἐξαπέλυσαν μὲ τοὺς χίτες χωρ)κες καὶ τοὺς πραγματικούς συμμορίτες. Καὶ ὁ τρόπος τῆς άπονομῆς τῆς δικαιοσύνης ἐξανάγκασε αὐτοὺς τοὺς ανθρώπους νὰ πάρουν τὰ βουνά.

Ἐνας τρόπος ὑπάρχει γιὰ νὰ λείψουν καὶ οἱ «συμμορίτες» καὶ οἱ συμμορίτες, νὰ ἐξαφανισθεῖ τὸ σημερινὸ φασιστικὸ καθεστῶς πού γεννᾶ καὶ θρέφει καὶ τοὺς πρώτους καὶ τοὺς δεῦτερος, μὰ φυσικὰ δέν ἔχουμε τὴν άπαίτηση νὰ τὸ ὑποδείξουν ἢ «Ἐρευνα» ὅσο καὶ ὁ «Κῆρυξ» καὶ ἡ «Πατρίς».

### ΤΑ ΠΡΟΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ὁ κ. Τζιφάκης κάλεσε τοὺς «ἐπαγγελματίες παλληκαράδες», πού χρησιμοποίησε καὶ στίς σφαγές τοῦ Ρεθύμνου, νὰ συγκροτήσουν καὶ πάλι άσκέρι γιὰ νὰ

πατάζουν τούς «αναρχικούς» στα Χανιά. "Όμως τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἀπογοητευτικό γιὰ τὸν κ. Γ. Διοικητὴ. Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικότερα τοῦ μῆνα. Ἐκεῖ πού τὸ Φόρειν "Όφει μόλις πρὶν δυὸ χρόνια μπόρεσε νὰ ξεσηκώσει καὶ νὰ ὀπλίσει τὸ μισὸ πληθυσμὸ γιὰ νὰ σφάζει τὸν ἄλλο μισὸ, σήμερα δὲν κατάφερε νὰ συγκεντρώσει οὔτε μιὰ δεκάδα ἐπαγγελματίες κουμπουράδες. Παντοῦ βρωμάει ἡ ἀποσύνθεσι τοῦ Ἀγγλοσαξωνικοῦ, μοναρχοφασιστικοῦ καθεστώτος. Μὴ ἔχοντας ἐμπιστοσύνη στὸ στρατό, μὴ ὑπολογίζοντας στὴ δύναμη τῆς Χωρ)κῆς καλεῖ νὰ ὀπλίσει δοκιμασμένους γιὰ τὸ μακελειὸ ὅσα δούς του. Κι' ἐκεῖ ἀποτυχία. Πολυὺ ἄσχημα ἀληθινὰ προμηνύονται τ' ἀποτελέσματα τῆς «ἔνεσης Τρούμαν».

\*\*

## Η ΜΑΣΚΑ ΕΠΕΣΕ

Τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα τῶν λαοπροβλήτων καὶ οἱ παράγοντες τῶν προετοιμάζουν τὸν ἐμφύλιο πόλεμο, κατηγορώντας τὸ Κ.Κ.Ε. ὅτι ὠθεῖ τὸ λαὸ πρὸς τὰ ἐκεῖ. Ἴσως ἔχει πολὺ θράσος τὸ κλόπο, ἀλλὰ λίγη ἐξυπνάδα. Κανείς δὲν πρόκειται νὰ πιστέψει ὅτι οἱ Κομμουνιστὲς ἐξωθοῦν στὸ μακελειὸ γιὰ «πολιτικὸς σκοποῦς» ἀφοῦ στοὺς ἀγῶνες ὅσο σκληροὶ κι' ἐπικίνδυνοι κι' ἂν εἶναι βρίσκονται στὴ φωτιά τόσο ἡ ἡγεσία, ὅσο καὶ τὰ ἀπλᾶ μέλη, (δὲν ἔχουν ἐκεῖ βαλίτσες τοῦ Γ.Α.Β.). Γιατὶ τὸ ΚΚΕ εἶναι Κόμμα τοῦ λαοῦ, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ λαὸς καὶ δὲν ὑπάρχει λαὸς πού ν' αὐτοαποφασίζει τίς σφαγές του. Ἐξ ἄλλου εἶναι σὲ θέση νὰ σαρώσει μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία τοὺς λίγους γραϊκῦλους πού στηρίζονται στὰ ξένα ὅπλα καὶ τοῦ κλέβουν τὸν ἰδρώτα, ἐνῶ ποτὲ οἱ Μακεδόνες, ἡ οἱ Θεσσαλοὶ δὲν ἦλθαν στὴν Κρήτη νὰ διεκδικήσουν τὰ χωράφια μας οὔτε νὰ θιξοῦν τὴν ἐθνικὴ μας τιμὴ. Ὁ διχασμὸς κι' ὁ ἐμφύλιος πόλεμος εἶναι μέθοδος τῶν Ἀγγλοσαξωνίων. Αὐτοὶ συντηροῦν τίς συμμορίες. Αὐτοὶ καλοῦν τοὺς πολίτες νὰ ὀπλισθοῦν μὲ Ἑγγλέζικα ὅπλα κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι ὁ μόνος τρόπος ν' ἀναχαιτισθεῖ τὸ πλάταιμα καὶ ἡ ἔνταση τοῦ λαϊκοῦ δημοκρατικοῦ κινήματος πού τρέφεται μὲ τὴν ἐνότητα τοῦ λαοῦ καὶ τὴ συμφιλίωση. Ἄδικα λοιπὸν κοπιᾶζουν. Ἡ μάσκα ἔπεσε.

1— Ἡ ΕΠΟΝ Ρεθύμνης-Βενιζελικὴ νεολαία καὶ ἡ Φιλελευθέρη νεολαία σὲ κοινὴ διακήρυξη τονίζουν τὴν ἀπόφασή των νὰ διαφυλάξουν μὲ κάθε τρόπο τὴν ὁμαλότητα καὶ τὴν Ἐνότητα στὸ Νομὸ.

2— Στὸ Νιὸ Χωριὸ Ἀποκορώνου καὶ στὸ Βουλγάρω Κισσάμου ἔγιναν συγκεντρώσεις συμφιλίωσης.

3— Οἱ Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι Ἡρακλείου κατέβηκαν σὲ ἀπεργία γιὰ βελτίωση τῶν ὄρων τῆς ζωῆς των.—Οἱ ἐργάτες τοῦ ἐργοστασίου ΕΤΕΛ στὰ Χανιά κατέβηκαν σὲ ἀπεργία διαρκείας γιὰ αὐξηση μεροκάματο.

7— 200 γυναῖκες συγγενεῖς τῶν στρατιωτῶν συγκεντρώθηκαν ἔξω ἀπὸ τοὺς στρατώνες Ἡρακλείου καὶ ἀπαίτησαν τὴ μεταίωση τῆς ἀποστολῆς τῶν στρατιωτῶν στὰ μέτωπα τοῦ ἐμφ. πολέμου. Οἱ ἴδιες καὶ 20 στρατιωτὲς συνελήφθησαν καὶ καταδικάστηκαν γι' αὐτὸ.

8— Σὲ ἀπόφασή της ἡ Ν. Ε. ΕΑΜ Χανίων διαπιστώνει, ὅτι ἡ νέα Κυβέρνηση θὰ βαθύνει τὴν πολιτικὴ κρίση. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ κ. Βενιζέλου σ' αὐτὴ πείθει τὸ λαὸ γιὰ τὰ μοναρχόδουλα αἰσθήματα του. Ἐπίσης ἡ Ν. Ε. καλεῖ τὸ λαὸ νὰ συναδελφωθεῖ.

9— Στὸ Ἡράκλειο ἔγινε πανεπαγγελματικὴ συγκέντρωση καὶ ἀποφασίστηκε νὰ κατέβουν σὲ ἀπεργία ἂν δὲν λυθοῦν τὰ αἰτήματα τους. Στὴν Ἱεράπετρα συνήλθαν οἱ πρόεδροι τῶν συνεταιρισμῶν τῆς Ἐπαρχίας καὶ ἀποφάσισαν τὴ σύγκληση γεωργοσυνεταιριστικοῦ συνεδρίου.

10— Στὸ Ἡράκλειο ἔγινε συγκέντρωση τῶν ἀγροτῶν, χιλιάδες ἀγρότες ἔκλεξαν 80μελὴ Ἐπιτροπὴ πού θὰ διαχειριστεῖ τὰ ζητήματα τους. Οἱ ἐργάτες τοῦ ἐργοστασίου ΕΤΕΛ Ρεθύμνου κατέβηκαν σὲ ἀπεργία. Ὁ «βουλευτὴς» Ρεθύμνου κ. Γ. Τσουδερόδ ἀποχώρησε ἀπὸ τὸ Βενιζελικὸ Κόμμα.

12— Τὸ μονομελὲς Ἡρακλείου καταδίκασε τὸ Ν. Σ. τῆς Ε. Α. σὲ φυλάκιση 7 μῶν γιὰ παράνομο ἔρανο καὶ τοὺς στέρησε τὸ δικαίωμα Ἐφέσης.

13— Μὲ τὴν ἀπειλὴ τοῦ περιστρόφου προσπάθησαν νὰ χρησιμοποιήσουν τοὺς στρατιωτὲς, ἀπεργοπύστες στὸν ἀγῶνα τῶν λιμενεργατῶν στὸ Ρέθυμνο.— Ἡ «Δημοκρατία» δημοσιεύει ἀνταπόκριση ἀπὸ τὸν Ἅγιον Νικόλαο γιὰ τίς προσπάθειες τῶν «λαοπρόβλητων» νὰ ἐξωραίσουν τὸ ἐκεῖ στρατόπεδο.— Ἡ Κυβέρνηση κατάργησε τὴ θέση ὑφυπουργοῦ στὴ Γεν. Διοίκησι Κρήτης.

14— Ἐγινε σύσκεψη τῶν ἐκπροσώπων τῶν συνεταιρισμῶν Κρήτης στὴν ὁποία ἀποφάσισαν ν' ἀγωνισθοῦν γιὰ νὰ μεταωθεῖ ἡ ἐξαγωγή λαδιοῦ ἀπὸ τράστ ἐξαγωγέων.

15— Στὸ Θέατρο «Ὀλύμπια» Χανίων ἐγινε συγκεντρωσι τῶν ἀγροτῶν γιὰ τὰ αἰ-



134  
τμήματά τους.

16— 150 αντιπρόσωποι Γεώργ. Συνεταιρισμών Ἀμαρίου συνήλθαν στή Σχολή Ἀσωμάτων καί συζήτησαν τόν τρόπο δράσης γιά τήν ἐπίλυση τῶν ζητημάτων τους.

Παρά τά τρομοκρατικά μέτρα τῆς Ἀστυνομίας πραγματοποιήθηκε τό συνέδριο τῶν αντιπροσώπων τῶν συνεταιρισμῶν Ἱεράπετρας, πῆραν μέρος 1000 αντιπρόσωποι. Ἀποφάσισαν νά κυτεβοῦν καί σέ ἀπεργία ἄν δέν ἐπιλυθοῦν τά αἰτήματα τῶν.

17— Ἡ «Λευτεριά» δημοσιεύει 2 ἐπίσημα ἔγγραφα πού δείχνουν τή συμπεριφορά τῶν ἀρχῶν πρὸς τοὺς Βουλγάρους ἐγκληματίες πολέμου. Στό ἕνα ὁ Σταθμάρχης καλοῦ χωριοῦ Μαραμπέλλου διατάσει νά διωχθοῦν Ἕλληνες ἐργάτες καί νά προσληφθοῦν Ἀλβανοβούλγαροι φασίστες, στό ἄλλο ὁ Νομάρχης Χανίων διατάζει τήν εἰσαγωγή τους στό Νοσοκομεῖο.

18— Ἀπό τό Ρέθυμνο ἐδιώξαν τοὺς στρατιῶτες τοῦ στρατοπέδου γιά νά τό ἐξωρῶσιν.

19— Οἱ κρατούμενοι στίς ἐπανορθωτικές φυλακὲς Χανίων κήρυξαν ἀπεργία πείνας γιά τή φασιστική μεταχείριση τους ἀπὸ μέρους τῶν ἀρχῶν.— Στό Ρέθυμνο ἔγινε συγκέντρωση τῶν Ἐπαγγελματοβιοτεχνῶν μὲ θέματα: ἐφεδρικό, λιμενικό, Τ.Ε.Β.Ε. φωτισμός, φόροι κλ.

20— Ὁ κ. Σοφούλης σέ ἐπιστολὴ του πρὸς τὸ Π.Γ. τοῦ κομμ. τῶν Φιλελευθ. Ρεθύμνης κατηγορεῖ τὸν κ. Βενιζέλο «ὡς τὸν μόνον ὑπεύθυνον τῆς διασπάσεως τῆς συνοχῆς τῆς δημοκρατικῆς παρατάξεως καί τῆς διακοπῆς οἰασοδήποτε, βιωσίμου συνενόησεως τῶν Φιλελευθέρων μὲ τὸν κ. Βενιζέλον».— Μὲ τὴν ἀπειλὴ τῶν αὐτομάτων ἐπιβίβασαν 650 στρατιῶτες ἀπὸ τὸ στρατόπεδο Ἄγ. Νικολάου γιά ἀναχώρηση. Οἱ 1000 στρατ. πού ἔμειναν κήρυξαν ἀπεργία πείνας γιά τὴν ἐπίθεση τῶν κυβερνητικῶν ὀργάνων ἐναντίον τους.

22— Στὴν τετάρτη ἡμέρα τῆς ἀπεργίας πείνας τῶν Πολ. κρατουμένων στίς Ἐπανορθωτικές φυλακὲς Χανίων μεταφέρθηκαν 22 ἀπὸ αὐτοὺς στὸν Πειραιᾶ.

23— Τά τετράχρονα τῆς ΕΠΟΝ γιορτάστηκαν μ' ἐνθουσιασμό σ' ὅλες τίς πόλεις τῆς Κρήτης.— Στὴν Ἱεράπετρα καί Νεάπολη Λασηθιοῦ ἔγιναν ἀγροτικά συνέδρια γιά τὰ ἀγροτικά ζητήματα.

25— «Ἄγνωστοι» μὲ στρατιωτικὴ στολὴ ἔσπασαν τὰ γραφεῖα τῆς ΕΠΟΝ Ἄγ. Νικολάου.

26— Στό Ρέθυμνο ἔγινε συγκέντρωση τῶν ἀγροτῶν πού ἔκλεξε 28 μελῆ Ἐπιτροπὴ ἀγώνα.— Ἀνεστάλη ἡ ἀπεργία τῆς ΕΤΕΛ στὰ Χανιά καί Ρέθυμνο ἀφοῦ ἔγιναν δεχτὰ τὰ πῶ βασικά αἰτήματα.

Στοὺς Ἀλβανοβουλγάρους ἔγινε σὸ Ἡράκλειο διανομὴ καινούργιου ἱματισμοῦ ἔχει γίνε καί στοὺς ἄλλους Νομούς. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς τὸν πούλησαν γιὰτὶ δέν τὸν εἶχαν ἀνάγκη.

28— Στό Νομό Χανίων κηρύχθηκε πανἀγροτική ἀπεργία.

1— Οἱ Ἀρχεὲς ἀπαγόρευσαν στὰ Χανιά τὴ συγκέντρωση τῶν ἀγροτῶν «λόγω τῆς ἀπεργίας».— Ἀνέλαβε Γ. Διοικητῆς Κρήτης ὁ κ.Χρ. Τοιφάκης.

2— Τό Συμβούλιο Περιοχῆς Κρήτης τῆς Ε.Π.Ο.Ν. σέ ἀνακοίνωση του τονίζει ὅτι ὅπως ὅταν ἱδρύθηκε ἡ Ε.Π.Ο.Ν. δέν ρώτησε κανένα ἀπὸ τοὺς Κουσίλιγκς ἔτσι καί σήμερα δέν πρόκειται νά διαλυθεῖ γιὰτὶ τό θέλουν αὐτοί. Παρά τὰ μέτρα τῆς Ἀστυνομίας ἔγινε συγκέντρωση τῶν ἀγροτῶν στὴν Ἱεράπετρα.— Στόν Ἄγ. Νικόλ. ἔγινε σύσκεψη τῶν κομμάτων καί λαϊκῶν καί ἐπογγελλμ. ὀργανώσεων γιά τὴ συμφιλίωση.

3— Βιοτέχνες καί ἐργάτες στὰ Χανιά κατέβηκαν σέ ἀπεργία σ' ἀλληλεγγύη πρὸς τοὺς ἀγρότες.

5— Πυκνὲς περίπουλοι περιέρχονται τὰ Χανιά. Οἱ ἔνοπλες δυνάμεις κατάλαβαν τὰ ἐπίκαιρα σημεῖα τῆς πόλης. Χωροφύλακες ὑπὸ τὸν Κηπουργό σκότωσαν τὴν Εὐτυχία Καστρινάκη στὴν πόρτα τῆς.

6— Ἀνεστάλη ἡ ἀπεργία τῶν ἀγροτῶν καί ἡ κήρυξη τῆς ἀπεργίας τῶν ἐργατῶν καί ἐπαγγελματοβιοτεχνῶν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποδοχὴ τῶν πῶ βασικῶν αἰτημάτων.

7— Ὁ κ. Γ. Παρηρὴς «Βουλευτῆς» Χανίων ἀναλαμβάνει Στρατιωτικὸς Διοικητῆς Χανίων.

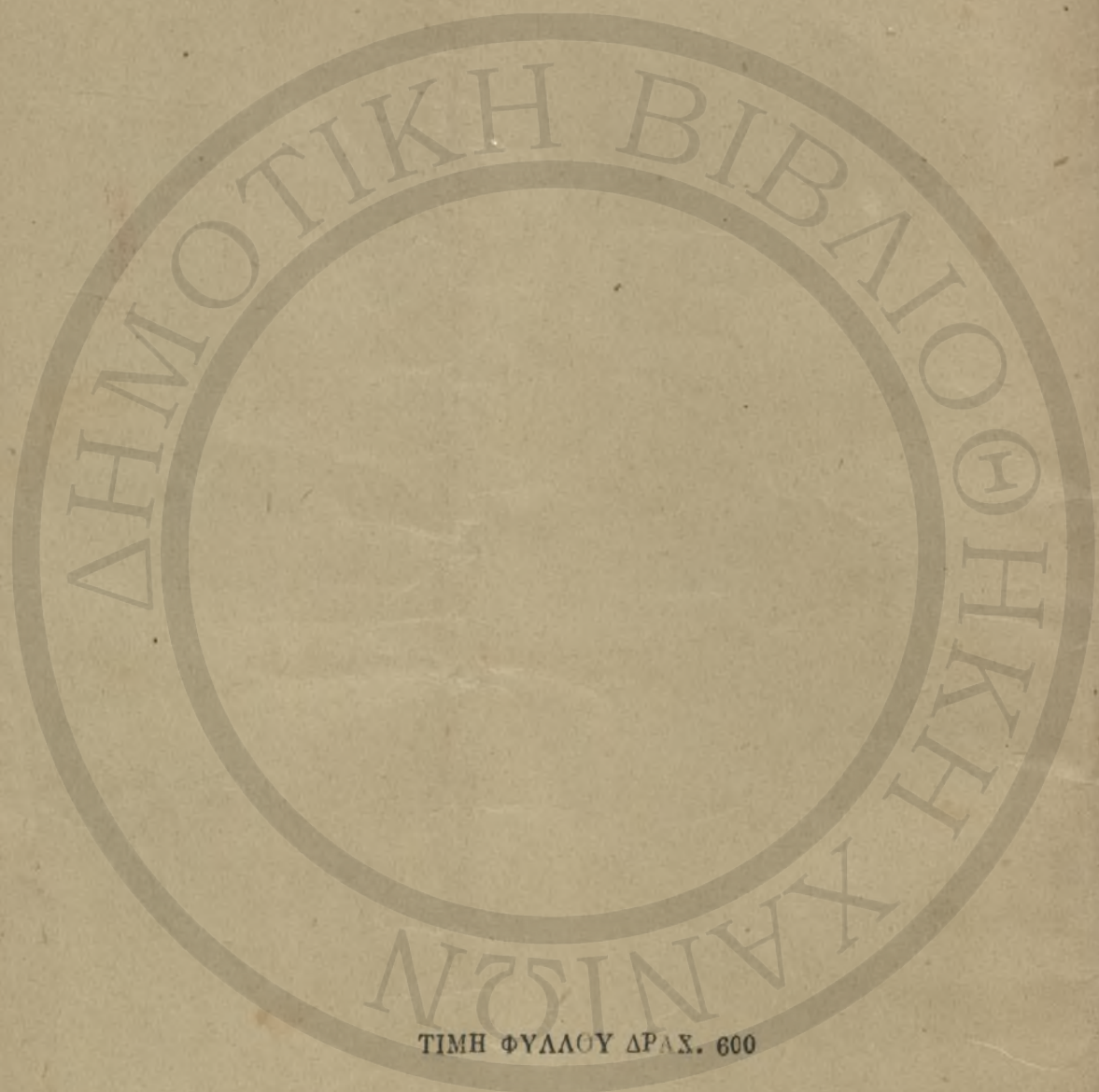
9) Ἡ «Λευτεριά» κάνει γνωστὸ ὅτι πᾶνω ἀπὸ 30 στρατιῶτες τοῦ τάγματος Χανίων ἀπομονώθηκαν τίς ἡμέρες τῆς ἀπεργίας τῶν ἀγροτῶν.

Μὲ τὴν ἀνοχὴ τῆς ΕΣ—Α καί τῆς Ἀστυνομίας χίτες στρατιῶτες πυροβόλησαν σέ πολλὰ σημεῖα τῶν Χανίων περαστικούς πολίτες τὴν ἴδια περίπου ὥρα.

11— Σέ ἀπόφαση τῆς ἡ Ν. Ε. ΕΑΜ Χανίων χαιρετᾶ τὸν ἀγώνα τῶν ἀγροτῶν καί διαπιστώνει ὅτι, ὁ ἐρχομὸς τοῦ Γύπαρηκαί Μπέντ στὴν Κρήτη, οἱ προκλήσεις ντραμπούκων καί οἱ ἐνέργειες γιά ἀνέβασμα ὀμάδων ἀπ' αὐτοὺς στὰ βουνὰ εἶναι σχεδιασμένη προετοιμασία γιά τὴν ἐπέκταση καί στὴν Κρήτη τοῦ ἐμφ. πολέμου καί καλεῖ τὸ λαὸ νά εἶναι ἔτοιμος νά τσακίσει μὲ γρήγορη κινητοποίηση τὰ σχέδια τῶν ἐχθρῶν του.

13— Ἡ «Δημοκρατία» κάνει γνωστὸ ὅτι ἡ Ἀβυσοσηνία προσφέρει στᾶρι παραδοτέο στὴν Κρήτη μὲ 1200 ὄρ. τὴν ὄκα ἀλλὰ τό ὑπουργεῖο ἔθν. Οἰκονομ. δέν χορηγεῖ συνάλλαγμα στοὺς συνεταιρισμοὺς γιά τὴν ἀγορὰ του.

14— Ἡ «Δημοκρατία» κάνει γνωστὸ ὅτι στὰ Χανιά παρατηρεῖται συρροὴ ντραμπούκων πού ὀφείλεται στὴν πρόσκληση ἀνωτέρου στελέχους τῶν ἀρχῶν γιά νά ὀργανώσουν τὸν ἐμφ. πόλεμο.— Ἡ Παγκρήτια Ἐπιτροπὴ ἀγώνα τῶν ἀγροτῶν σέ προκήρυξη τῆς καλεῖ τοὺς ἀγρότες σ' ἐπιφυλακῆ ὡς πού νά λυθοῦν ὅλα τους τὰ αἰτήματα.



ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 600